

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Ivana Dlhopolčková

Právní aspekty sportu na příkladu krasobruslení

Diplomová práce

Olomouc 2010

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma právní aspekty sportu na příkladu krasobruslení vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.“

V Olomouci dne 27. 2. 2010

.....
Ivana Dlhopolčková

Za pomoc, důležité rady a připomínky poskytnuté mi při zpracování této diplomové práce bych na tomto místě ráda poděkovala JUDr. Veronice Tomoszkové, Ph.D. a také své rodině, která pro mě byla po celou dobu mého studia velkou oporou.

Seznam zkratk.....	5
Úvod.....	6
1. Sport jako fenomén	8
1.1 Sport jako pojem	8
1.2 Sport a právo	9
1.2.1. Sportovní normy	10
1.2.2 Vnitrostátní legislativa v oblasti sportu	11
1.2.3 Mezinárodní dokumenty ve sportu.....	12
1.3 Stručně o krasobruslení.....	14
1.3.1 Historie.....	15
1.3.2 Z pravidel krasobruslení.....	16
1.3.3 Systém hodnocení.....	17
1.4 Shrnutí.....	18
2. Organizace sportu	19
2.1 Mezinárodní aspekty organizace sportu.....	19
2.1.1 Mezinárodní organizace s všeobecnou působností.....	19
2.1.2 Mezinárodní sportovní organizace	20
2.2 Organizace sportu v České republice	21
2.2.1 Ústřední orgány veřejné správy.....	21
2.2.2 Spolky, svazy, sdružení.....	22
2.3 Mezinárodní bruslařská unie – ISU.....	23
2.3.1 Činnost a poslání Mezinárodní bruslařské unie.....	23
2.3.2 Jednotlivé orgány ISU	24
2.4 Český krasobruslařský svaz	27
2.4.1 Základní ustanovení, činnost a poslání ČKS	27
2.4.2 Jednotlivé orgány ČKS.....	28
2.5 Shrnutí	29
3. Právní status sportovce	31
3.1 Jak to bylo v minulosti?	31
3.2 Profesionál versus amatér	32
3.3 Sportovec jako OSVČ, živnostník nebo podnikatel ?	33
3.3.1 Individuální sportovec v postavení živnostníka.....	33
3.3.2 Sport jako nezávislé povolání.....	35
3.3.3 Kolektivní sporty.....	36
3.4 Právní postavení krasobruslaře.....	37
3.4.1 Základní ustanovení v Ústavě ISU.....	37
3.4.2 Smluvní vztahy v českém krasobruslení	38
3.5 Shrnutí	39
4. Doping	41
4.1 Úvod	41
4.2 Historie.....	41
4.3 Pojem slova „doping“	43
4.4 Významné organizace v boji proti doping.....	46
4.4.1 Mezinárodní olympijský výbor	46
4.4.2 Český olympijský výbor	46
4.4.3 Světová antidopingová agentura.....	47

4.4.4 Český antidopingový výbor	47
4.5 Doping v mezinárodních dokumentech	48
4.5.1 Světový antidopingový kodex	48
4.5.1.1 Základní myšlenky světového antidopingového kodexu	48
4.5.1.2 Výběr stěžejních ustanovení kodexu	50
4.5.2 Evropská antidopingová úmluva	54
4.5.3 Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu	55
4.6 Úprava dopingu v České republice	57
4.7 Antidopingová politika mezinárodní bruslařské unie	59
4.7.1 Úvod	59
4.7.2 Postavení Kodexu v antidopingové úpravě ISU	60
4.8 Shrnutí	61
5. Řešení sporů ve sportu	63
5.1 Úvod	63
5.2 Historie	64
5.2.1 Reforma z roku 1994	64
5.3 Řízení před arbitrážním soudem	65
5.3.1 Kdo se může obrátit na CAS?	65
5.3.2 Výběr rozhodčích	65
5.3.3 Aplikované právo a místo arbitráže	66
5.3.4 Kolik stojí arbitrážní řízení?	67
5.4 Druhy řízení	67
5.4.1 Řádné arbitrážní řízení	67
5.4.2 Utváření výboru a zahájení řízení	67
5.4.3 Odvolací řízení	69
5.4.4 Mediační řízení	69
5.5 Opravné prostředky proti rozhodnutím CAS	70
5.6 Ad hoc divisions	70
5.7 Nevýhody řízení před CAS	71
5.8 CAS v ústavě ISU	72
5.9 Shrnutí	74
Závěr	75
Summary	82
Seznam použité literatury	83
Přílohy	86

Seznam zkratek

ADV ČR - Český antidopingový výbor
ASC DUKLA - Armádní sportovní centrum
CAS - Arbitrážní soud pro sport
ČKS - Český krasobruslařský svaz
ČOS - Česká obec sokolská
ČOV - Český olympijský výbor
ČSTV - Český svaz tělesné výchovy
ECB - Evropská centrální banka
EPO - Erythropoetin
ESD - Evropský soudní dvůr
EU - Evropská unie
FEI - Mezinárodní jezdecká organizace
FIFA - Mezinárodní federace fotbalových asociací
IAAF - Mezinárodní asociace atletických federací
ICAS - International Council of Arbitration for Sport
IIHF - Mezinárodní hokejová federace
ISU - Mezinárodní bruslařská unie
KKK - Krajské orgány krasobruslení
KSK - Krajské svazy krasobruslení
MOV – Mezinárodní olympijský výbor
MŠMT - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OH – Olympijské hry
OSN – Organizace spojených národů
OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná
P-ČKS - Předsednictvo ČKS
PFC - Perfluorocarbon
SAFE - Safe and fair event testing
UNESCO - Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
WADA - Světová antidopingová agentura
WHO - Světová zdravotnická organizace

Úvod

Téma „Právní aspekty sportu na příkladu krasobruslení“ jsem si zvolila z prostého důvodu – krasobruslení, troufám si říct, se stalo mojí největší životní vášní. Tomuto sportu jsem se věnovala více než 15 let. Již od svých pěti let jsem dennodenně stála od časných ranních hodin na ledě a učila se zvládat ty nejnáročnější pohyby, které obdivují milióny diváků po celém světě. Od svých 13 let jsem začala reprezentovat Slovenskou republiku na mezinárodních soutěžích a již o dva roky později jsem se odstěhovala od rodičů do Olomouce, kde se mi splnil můj sen a začala jsem se vrcholově věnovat jedné z disciplín krasobruslení – tanci na ledě. Bohužel, když jsem stála před skutečným začátkem své kariéry a pouze malý krůček mě dělil od účasti na Olympijských hrách v Turíně, můj taneční partner se na tréninku těžce zranil, a to znamenalo konec kariéry.

Musela jsem si tedy zvolit jinou cestu, a tak jsem začala studovat Právnickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci. Dnes jsem ráda, že jsem se tak rozhodla, i když se občas neubráním myšlenkám o tom, jaké by to asi bylo, kdybych pořád bruslila. Studium na právnické fakultě se však přede mnou otevřel nový obzor, kdy jsem na krasobruslení začala nahlížet jako na předmět právní regulace. Během mého studia jsem se začala zajímat o právní aspekty nejenom krasobruslení, ale i sportu jako takového.

Je nepochybné, že v současné době je sport již natolik vyvinutou společenskou oblastí, že popsání všech jeho právních aspektů by vystačilo na několik odborných publikací. S těchto důvodů jsem se ve své diplomové práci rozhodla zaměřit pouze na některé jeho specifické stránky, které jsou významné i v krasobruslení. Cílem mé práce je nastínit, popsat a analyzovat vybrané právní aspekty vztahující se ke sportu, naznačit problémy z praxe a rozebrat jejich legislativní úpravu, a to jak na úrovni obecné tak i z hlediska konkrétních příkladů na krasobruslení. Při zpracování diplomové práce jsem použila především metody analytickou a syntetickou.

Česká odborná právní literatura se problematice sportu a práva spíše vyhýbá, a tak je značně problematické najít kvalitní literaturu podrobně popisující oblast sportovního práva. Podrobněji se jí věnuje pouze několik málo autorů, jako jsou T. Sluka, P. Hamerník či M. Králík. Vycházela jsem zejména z mezinárodních legislativních dokumentů, přičemž velice nápomocnými pro mě byly také internetové zdroje Mezinárodní bruslařské unie, Českého krasobruslařského svazu, Českého olympijského výboru či Českého antidopingového výboru.

V první části své diplomové práce jsem se zaměřila na roli práva ve sportu, a to zejména z obecného a teoretického hlediska, včetně mezinárodních a evropských souvislostí, přičemž v závěru kapitoly se snažím alespoň stručně přiblížit krasobruslení jako sportovní odvětví. V následující části pak pojednávám o postavení profesionálního sportovce. Dále se zmíním o organizaci sportu, jak na mezinárodní a evropské úrovni, tak i na úrovni národní, kdy stranou nezůstane ani organizace krasobruslení. Ve čtvrté části se věnuji problematice dopingů a opět se zde zmíním o úpravě této oblasti ze strany Mezinárodní bruslařské unie. Na konci své práce popisuji problematiku řešení sporů ve sportu a věnuji se podrobně řízení před Mezinárodním arbitrážním soudem pro sport v Lausanne.

Diplomová práce je zpracovaná ke dni 27.2.2010.

1. Sport jako fenomén

1.1 Sport jako pojem

Sport se stal neodmyslitelnou součástí života mnohých z nás. Je nedílnou součástí vývoje člověka a je téměř stejně starý jako lidstvo samo. Sport ovlivňuje mnoho obyvatel všech kontinentů, dotýká se nejrozličnějších organizací, hnutí a skupin bez rozdílu ideologického, filosofického či náboženského zaměření. Jeho význam vysoce oceňují mezinárodní politické a kulturní instituce (např. OSN, UNESCO), veřejně jej podporují vlády většiny států, uznávají jej i významní politici, vědci a další významné osobnosti mnoha oborů lidské činnosti.¹ Je významnou ekonomickou kategorií, předmětem vnitrostátní právní regulace i mnohých mezinárodních úmluv.

Sport je uznáván obecně nejen jako faktor ovlivňující tělesné zdraví, ale i jako fenomén, který kultivuje jedince po duševní, sociální a morální stránce.² Je obecně známou skutečností, že sport je jednou z nejlepších možností prevence negativních sociologických jevů, jako jsou kriminalita, narkomanie, či alkoholismus, a to zejména u dětí a mladých lidí. Vytvářejí se při něm důležité hodnoty, jako je například týmový duch, solidarita, tolerance a smysl pro *fair play*. Přispívá k osobnímu rozvoji a naplnění a podporuje aktivní zapojení občanů do společnosti. Sport nicméně čelí i novým hrozbám a překážkám, jako jsou komerční tlaky, bezohledné využívání mladých hráčů, doping, rasismus, násilí, korupce a praní špinavých peněz.³ Z toho důvodu je nepochybně nutné tuto oblast právně regulovat, a to nejen na vnitrostátní, ale i mezinárodní úrovni.

Pojmem sport je dnes obvykle označována pohybová (fyzická) aktivita provozovaná podle určitých pravidel a zvyklostí, jejíž výsledky jsou navíc měřitelné nebo porovnatelné s jinými provozovateli téhož sportovního odvětví. Slovo sport je anglosaského původu a odvozuje se od slova *disport*. Znamená obveselení, rozptýlení, vlastně útěk od práce, od povinnosti k zábavě.⁴ Kořen slova má však ještě starší historii. Pochází ze slova „*disportare*“ – bavit se.⁵

¹ DOVALIL, Josef, a kol. *Olympismus*. 1. vyd. Praha : Olympia, 2004. 222 s. ISBN 80-7033-871-7.

² Usnesení vlády České republiky, ze dne 9. července 2003 č. 673, ke Směrům státní politiky ve sportu na léta 2004 až 2006

³ *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 23.7.2007 [cit. 2010-03-26]. Bílá kniha o sportu. Dostupné z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/Bila_kniha_sport_cze.pdf>.

⁴ *Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Sport* [online]. c2010 [citováno 20. 02. 2010]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Sport&oldid=4821871>>

⁵ ZERER, Anton. *Hry a sny : sto portrétov športovej slávy*. 1. vyd. Bratislava : Play fair, s.r.o. a Timy Partners, s.r.o., 2007. 415 s. ISBN 978-80-969364-8-9. str. 5

Tímto však není pojem slova sport zcela vyčerpán. Dle mého názoru, bychom totiž tento pojem mohli řadit k pojmům pouze částečně určitým, kdy vytvoření jednotné definice je z mnoha důvodů naprosto nemožné. Jedním z důvodů bude určitě různost oborů, při snaze ho definovat, například z hlediska sociologie, historie, tělovýchovy, sportovní teorie, či práva. Dalším aspektem je skutečnost, že pod tímto pojmem nacházíme neskutečné množství disciplín, kdy každá má své specifikum a nenaplnuje tak všechny znaky té či oné definice. Můžeme tak vytvořit mnoho kategorií a mnoho definic, podle toho zda půjde o sport kolektivní - individuální, vrcholový - rekreační, amatérský – profesionální, a tak podobně.

Pro nás však bude zcela stěžejní definice z hlediska právního. Ani zde však nenacházíme jednotné pojetí. Základem bude zcela určitě definice obsažená v zákoně č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, jenž stanoví, že *„pro účely tohoto zákona pojem sport představuje všechny formy tělesné činnosti, které prostřednictvím organizované i neorganizované účasti si kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovní.“*

Dalším důležitým dokumentem obsahující právní definici sportu je Evropská charta sportu, dokument, který přijaly členské země Rady Evropy. Zde se uvádí, že *„sportem se rozumí všechny formy tělesné činnosti, které at' již prostřednictvím organizované účasti či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních“*. Zdá se, že tento pojem bychom mohli brát jako výchozí, a to zejména s ohledem na skutečnost, že na něj odkazují téměř všechny zásadní mezinárodní dokumenty, o nichž se zmíním v následující kapitole. Nicméně, jak řekl M. Králík: „Sport existoval, existuje a existovat bude i bez toho, zda ho právo posvětil svou definicí.“⁶

1.2 Sport a právo

Sport a právo jsou dva systémy, které se navzájem prolínají a vzájemně ovlivňují. V předchozí části jsme definovaly pojem „sport“, nyní je tedy pro další výklad důležité definovat i pojem „právo“. Objektivním právem se rozumí právo v normativním smyslu, tj. souhrn právních norem jako obecně závazných pravidel chování stanovených či uznaných

⁶ KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2001. 278 s. ISBN 80-7179-532-1. s. 278

státem (resp. mezinárodním společenstvím států).⁷ Je tedy nepřipustné, aby byl sport v rozporu s právem a zároveň je nemožné, aby právo ignorovalo oblast sportu. Zejména v posledních letech dochází k masovému rozvoji sportu, kdy jeho právní regulace je přímo nevyhnutná. Právo a sport byly, jsou a vždy budou ve vzájemné koexistenci s řadou konkrétních průnikových bodů, což souvisí s jevem, jenž bývá označován jako tzv. interdisciplinarita sportu. Ta je ovlivněna podstatou sportu jako společenského jevu.⁸

Dle mého názoru je velice důležité, aby se právo o sport zajímalo, regulovalo ho a také chránilo, protože jak řekl Nelson Mandela: "Sport má moc sjednocovat lidi tak jako máloco jiného. Sport může dát naději tam, kde vládla beznaděj. Boří rasové bariéry. Vysmívá se diskriminaci. Sport promlouvá k lidem jazykem, kterému rozumějí."⁹

1.2.1. Sportovní normy

Společenské vztahy jsou ve většině případů regulovány normami různého druhu i různé závaznosti. Základem této regulace jsou právní normy obsažené v normativních právních aktech, kdy pod tímto pojmem zpravidla rozumíme státem vydávané a jím chráněné obecně závazné pravidlo chování, které zakládá práva pro účastníky společenských vztahů určitého druhu a ukládá jim právní povinnosti. Tyto normy jsou vyjádřeny ve zvláštní stanovené nebo uznané formě a jejich zachování je vynutitelné státní mocí.¹⁰

Častokrát je však vhodnější úprava prostřednictvím pravidel, na kterých se účastníci dohodli na základě své svobodné, vážné a právem dovolené vůle. Není tomu jinak ani v oblasti sportu, kdy jsou účastníci vázáni jednak předpisy ústavní síly, mezinárodními úmluvami, zákony a dalšími právními předpisy, ale také normami, jenž se pro ně staly závaznými na základě dobrovolnosti, či už v podobě smlouvy, nebo členství v určité sportovní organizaci. Sport jako takový je totiž přístupný všem bez rozdílu, a to na základě jejich svobodné vůle, přičemž nikdo nemůže být nucen se do jakýchkoli sportovních akcí zapojovat. Tyto normy nazýváme normami sportovními. Zpravidla jsou vytvářeny mezinárodními sportovními federacemi, nebo národními svazy. Tato forma úpravy je ve sportu nejčastější a jistě nejvhodnější.

⁷ HENDRYCH, Dušan. *Právní slovník* [online]. Praha : C.H.Beck, 2009 [cit. 2010-02-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.beck-online.cz/legalis/search-document.seam?type=html&documentId=nnptembqhfpwy6c7obzgc5tp&rowIndex=0&conversationId=166668#selected-node>>.

⁸ KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2001. 278 s. ISBN 80-7179-532-1. s. 2

⁹ Nelson Rolihlahla Mandela (* 18. července 1918) je bývalým prezidentem Jihoafrické republiky. Svůj život zasvětil boji proti apartheidu. Je nositelem Nobelovy ceny míru.

¹⁰ HARVÁNEK, Jaromír. *Teorie práva*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 1998. 341 s. ISBN 80-210-1791-0. s. 157

Sportovní normy tedy nejsou obecně závazné a vynutitelné a až v případě jejich uznání státem by se staly normami právními. Chybí zde tedy typický prvek právních norem, a to státní donucení. To však neznamená, že jejich nedodržení nemá žádné následky. Sportovní svazy mají ve většině případů propracovaný systém sankcí, jenž jsou zpravidla ukládány na základě výsledků disciplinárního řízení a tím nutí své členy k jejich dodržování. Specifické je také rozhodčí řízení vedené Arbitrážním soudem pro sport, jenž může být zahájeno na základě disciplinárního provinění sportovce.¹¹ Na některé vztahy ve sportu se často vztahují pravidla tzv. *fair play*, které jsou spíše morálního charakteru a nemají tak povahu norem sportovních.

Zajímavým pojmem v této oblasti je tzv. „*lex sportiva*“, kterým bývá označován soubor všech sportovních norem vydávaných jednotlivými sportovními svazy za účelem regulace sportovních aktivit svých členů. Velice zajímavým je i názor K. Fostera¹², který našel paralelu mezi *lex sportiva* a *lex mercatoria*. Dle jeho názoru mají oba tyto normativní systémy společné to, že se vytvořily standardizováním zvyklostí a praxe v dané oblasti, při řešení sporů dávají přednost alternativním způsobům řešení před soudnictvím a obsahují ustanovení, jenž mají předcházet aplikaci vnitrostátních právních řádů.¹³

1.2.2 Vnitrostátní legislativa v oblasti sportu

Počínaje ústavou až po nejmenší legislativní zásahy si každý stát určuje rozsah, míru a způsob zásahů ve sportovní oblasti. Bez ohledu na to, zda je tělesná výchova a sport zakotvena v ústavách či ne, všeobecně se uznává, že státy musí mít možnosti a schopnosti intervenovat do sportu bez ohledu na existující státní zřízení a na typ sportovního systému.¹⁴

Prvním zákonem týkajícím se sportu po vzniku samostatné Československé republiky byl zákon č. 228/1920 Sb., o zřízení poradního sboru pro tělesnou výchovu, platný od 17. 4. 1920 do 1. 1. 1945. V Poradním sboru, který neměl žádnou výkonnou pravomoc a byl podřízen ministerstvu veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy, měli své zástupce členové ministerstev, profesorských sborů a též zástupci Československé obce sokolské, Československé obce sportovní, Svazu dělnických tělocvičných jednot československých a podobně. Jednou z nejdůležitějších činností Poradního sboru byla zákonodárná iniciativa, která vyvrcholila na přelomu 20. a 30. let.

¹¹ Viz kapitola 5. Arbitrážní soud pro sport.

¹² FOSTER, K.: Is There a Global Sports Law? Entertainment Law, Vol. 2, No. 1, 2003, s. 4

¹³ ČORBA, Jozef. Lex sportiva ako zmluvný systém. In DOC. JUDR. HUSÁR, CSC., Ján. *Súčasnosť a perspektívy právnej regulácie obchodných zmlúv*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2009. s. 26-36. ISBN 978-80-7097-7. str. 30.

¹⁴ KRÁLÍK, Michal. Zamyšlení nad tzv. sportovním právem. *Právní rozhledy*. 1998, č. 10, s. 485.

Tento zákon byl nahrazen zákonem č. 187/1949 Sb., o státní péči o tělesnou výchovu a sport a o pár let později zákonem č. 71/1952 Sb., o organizaci tělesné výchovy a sportu. Ten byl následně nahrazen zákonem č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy. V něm byly stanoveny principy organizace a řízení tělesné výchovy a sportu, které platily s menšími obměnami a opravami až do roku 1989. Klíčová úloha v řízení dobrovolné tělesné výchovy a sportu byla svěřena nově ustanovené specifické společenské organizaci - Československému svazu tělesné výchovy (ČSTV).¹⁵

I přes skutečnost, že se od roku 1989 postavení sportu v České republice značně změnilo, zákonodárce tento rozvoj lehce ignoroval a oblast sportu se odhodlal regulovat až o dvanáct let později. Základním a zároveň jediným zákonem z oblasti sportu v novodobé historii samostatné České republiky je zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu. Tento zákon vychází z Evropské charty sportu, Evropské antidopingové úmluvy a Kodexu sportovní etiky, jejichž principy respektuje většina vlád evropských zemí. Zákon vymezuje postavení sportu jako veřejně prospěšné činnosti a upravuje pravomoci a stanovuje povinnosti orgánů státní správy a samosprávy ve vztahu ke sportu. Má však pouze osm paragrafů a je velice obecný.¹⁶

K efektivní právní úpravě sportu by bylo vhodné zpracovat širěji koncipovaný zákon, který by deklaroval význam a poslání tělesné kultury včetně definování základních pojmů, právně by zakotvil péči státu o tělesnou výchovu, sport a turistiku a o státní sportovní reprezentaci, vymezil by postavení, úlohy, vzájemné vztahy a součinnost orgánů veřejné správy, dobrovolných občanských sdružení a ostatních složek tělovýchovného hnutí a zvýraznil by jeho samosprávný charakter, jakož i určil principy financování rozvoje sportu a jeho kontroly.¹⁷

1.2.3 Mezinárodní dokumenty ve sportu

I přes skutečnost, že vnitrostátní sportovní legislativa je pouze rámcového charakteru a specifickou problematiku sportu nijak blíže neupravuje, nezaostala Česká republika za celosvětovým vývojem a stala se signatářem, dá se říci, všech zásadních mezinárodních dokumentů v oblasti sportu.

Zřejmě nejaktivnější mezinárodní organizace v této oblasti byla Rada Evropy, jejíž členem je i Česká republika. Na její půdě bylo iniciováno několik zásadních dokumentů.

¹⁵ *Vývoj československé tělesné kultury v letech 1957 - 1968* [online]. 2002 [cit. 2010-02-26]. Dostupný z WWW: <http://www.eamos.cz/amos/kat_tv/modules/low/kurz_text.php?id_kap=34&kod_kurzu=kat_tv_9025&identifik=kat_tv>.

¹⁶ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

¹⁷ Kolektiv autorů. *Otázky sportovního práva*. Praha : Ústav státu a práva, 2008. 129 s. ISBN 978-80-904024-1-6. str 22

Zmiňme tedy alespoň některé z nich. V roce 1977 byla přijata Evropská charta sportu pro všechny, která zakotvila právo každého jedince svobodně provozovat sport. Novější Evropská charta sportu¹⁸ podepsaná na 7. konferenci evropských ministrů odpovědných za oblast sportu (1992) pak vyzývá vlády, aby učinily nezbytná opatření, která zajistí všem mladým možnost využívat tělovýchovné programy, zajistí každému možnost sportovat a účastnit se rekreační tělovýchovné činnosti v bezpečném a zdravém životním prostředí.¹⁹

Dalším z dokumentů je pak Kodex sportovní etiky, jenž vychází ze zásady, že etické úvahy motivující *fair play* nejsou prvkem fakultativním, ale čímisi zásadním pro jakoukoli sportovní činnost, veškerou politiku a správu v oblasti sportu.²⁰

Zajímavým je i Evropský manifest o mladých lidech a sportu. Cílem tohoto Manifestu je podporovat opatření, která povzbuzují mladé lidi, rozvíjí pozitivní postoje k účasti na sportovní a fyzické aktivitě. Manifest dále stanoví, že veřejná správa společně s příslušnými sportovními organizacemi, je zodpovědná za zajištění potřebného vedení při rozvoji a uplatnění sportovní politiky u mladých lidí a přispívá k rozšíření příležitostí prostřednictvím odpovídajících legislativních a regulujících opatření, finanční podporou, zajištěním zařízení a dalšími vhodnými opatřeními.²¹

Samozřejmě nesmíme zapomenout ani na zcela zásadní dokument, kterým je Antidopingová úmluva, přijata ve Štrasburku dne 16. listopadu 1989. Jménem České republiky byla Úmluva podepsána ve Štrasburku dne 28. dubna 1995. Orgány Rady Evropy následně vypracovaly návrh Dodatkového protokolu k Antidopingové úmluvě. Na základě Usnesení vlády byl Dodatkový protokol za Českou republiku podepsán s výhradou ratifikace. S ohledem na povahu závazků, vyplývajících z obsahu uvedených smluvních dokumentů pro nestátní subjekty, Česká republika přistoupila k Antidopingové úmluvě a jejímu Dodatkovému protokolu jako k prezidentské smlouvě, která vyžaduje souhlas Parlamentu podle čl. 49 Ústavy České republiky v platném znění.²² Parlament vyslovil s Úmluvou dodatečný souhlas a prezident republiky Úmluvu ratifikoval.

¹⁸ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. 19.2.2002 [cit. 2010-02-26]. Evropská charta sportu. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>>.

¹⁹ DOVALIL, Josef. *Sport pro všechny jako součást Olympijského hnutí* [online]. 2007 [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://web.olympic.cz/?sec=113>>.

²⁰ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. 16.2.2002 [cit. 2010-02-26]. Kodex sportovní etiky. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/kodex-sportovni-etiky>>.

²¹ Rada Evropy [online]. 18.5.1995 [cit. 2010-02-26]. Výbor ministrů. Dostupné z WWW: <http://www.radaevropy.cz/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=104&Itemid=97>.

²² Senátní tisk č.228, Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Antidopingová úmluva (č. 135) a Dodatkový protokol k Antidopingové úmluvě (č.188)

Další významnou mezinárodní organizací zabývající se problematikou sportu je UNESCO, jako mezistátní odborná organizace OSN. Jedním z důležitých dokumentů je Mezinárodní charta tělesné výchovy a sportu, která vznikla v roce 1978 a byla oficiálně uznána již více než 160 členskými zeměmi UNESCO. Hlavní myšlenkou této charty je zejména právo na sport, kdy už v úvodních člancích nacházíme přístup k tělesné výchově a sportu, které jsou nezbytné pro rozvoj osobnosti každého člověka jako základní lidské právo.

Zcela zásadním dokumentem je pak Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu,²³ přijata dne 19. října 2005 na generální konferenci UNESCO v Paříži, jenž byla vyhlášena pod č. 58/2007 Sb.m.s. Úmluva UNESCO vytváří celosvětově smluvní rámec pro společný boj vládních i nevládních organizací proti dopingu. Úmluva UNESCO navazuje na tzv. Antidopingovou úmluvu Rady Evropy.

Posledním dokumentem, který dle mého názoru rozhodně stojí za zmínku, je dokument Komise evropských společenství - Bílá kniha o sportu. Jak sama hned v úvodu stanoví, jejím hlavním cílem je poskytnout strategickou orientaci v souvislosti s rolí sportu v Evropě, podnítit debatu o konkrétních problémech, zviditelnit sport při tvorbě politik EU a zvýšit povědomí veřejnosti o potřebách a specifikách tohoto odvětví. Tato iniciativa si klade za cíl popsat důležité problémy, jako je například uplatňování právních předpisů EU v oblasti sportu a rovněž vytyčit další kroky v oblasti sportu na úrovni EU.²⁴

1.3 Stručně o krasobruslení

Krasobruslení není jenom sport krásný, tak jak to naznačuje část jeho názvu – „kraso“, ale i extrémně náročný. Krasobruslař musí v závodě předvést nejenom náročné prvky, jako jsou skoky, piruety, spirály a obtížné krokové variace, ale musí jim propůjčit i eleganci, ladnost a souznění s hudebním doprovodem. Za jízdami, které divák vídá v televizi, se neskrývají pouze hodiny strávené na ledě, ale i na baletním sále, v tělocvičně, posilovně a na atletické dráze. Z vlastní zkušenosti můžu říct, že špičkový krasobruslař jsou vlastně tanečníci, atleti a gymnasti v jedné osobě. Ti, co se navíc rozhodli pro disciplínu sportovních dvojic, musí mít v případě mužů sílu vzpěračů a dívky odvahu akrobatek. Žádný jiný sport

²³ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. 5.2.2007 [cit. 2010-01-26]. Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/mezinarodni-umluva-proti-dopingu-ve-sportu-unesco>>.

²⁴ Bílá kniha o sportu, dostupná na http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/Bila_kniha_sport_cze.pdf

nevyžaduje takovou všestrannost jako právě krasobruslení. Je to sport vysoce estetický a technicky velmi náročný.²⁵

Pokud bychom chtěli krasobruslení definovat, můžeme říct, že krasobruslení je sportovní odvětví, spojující sportovní a umělecký projev, řadící se mezi esteticko-koordinační sporty. Krasobruslení je jízda na bruslích na ledové ploše podle určitých pravidel, je spjaté s hudebním doprovodem, který je podnětem pro vyjádření ladného pohybu v krokových variacích, spirálách, piruetách a skocích. Je také podřízen předepsané kresbě.²⁶

1.3.1 Historie

Historie krasobruslení sahá už do dávné doby, kdy klouzání po zamrzlých vodních plochách využívali lidé již před několika tisíciletími jako způsob dopravy při dlouhých cestách za lovem zvěře. Prvotní způsob klouzání na kostěných bruslích, při kterém se k odrazu využívalo odpichování jednou nebo dvěma tyčemi, byl společným předchůdcem bruslení i lyžování.²⁷

Krasobruslení jako takové se však začalo vyvíjet až mnohem později. První krasobruslařský klub na světě byl založen v první polovině 18. století v Edinbourghu. Po mnoho následujících let to byla právě Velká Británie, která byla vůdcem ve světě krasobruslení. Bruslení se však rychle šířilo i v českých zemích a stalo se oblíbenou zábavou Pražanů, kteří jezdili na zamrzlé Vltavě. Značný vliv na vývoj krasobruslení v Čechách měl známý propagátor sportu Dr. Josef Rossler-Ořovský, který roku 1888 založil proslulý Bruslařský závodní klub v Praze.²⁸ Výraznější rozmach zažilo Československo však až po druhé světové válce, kdy ho proslavily krasobruslařské hvězdy jako Ája Vrzáňová, Karol Divín, sourozenci Romanovi, či Hanka Mašková a Ondřej Nepela.

Po technické stránce se krasobruslení stále dynamicky rozvíjí. Vzpomeňte si na naše babičky a prababičky, které žasly nad uměním Soni Henieové a nedovedly si představit, že by mohl být někdy někdo lepší. V roce 1962 na MS v Praze, diváci nadšeně aplaudovali, když Donald Jackson za hudebního doprovodu Bizetovy Carmen skočil jako první na světě

²⁵ STAREC, Peter. *Vývojové tendence sportovního výkonu v krasobruslení v kategorii mužů*. Brno, 2007. 275 s. Dizertační práce. Masarykova univerzita, s. 38

²⁶ STAREC, Peter. *Vývojové tendence sportovního výkonu v krasobruslení v kategorii mužů*. Brno, 2007. 275 s. Dizertační práce. Masarykova univerzita, s. 36

²⁷ HRÁZSKÁ, G. *Krasobruslení*. Praha: nakl. Grada Publishing, a.s., 2006, 108 s. ISBN 80-247-0984-8. s. 8

²⁸ HRÁZSKÁ, G. *Krasobruslení*. Praha: nakl. Grada Publishing, a.s., 2006, 108 s. ISBN 80-247-0984-8. s. 9

trojitého lutze – pro srovnání - tento skok musí nyní zvládnout děvčata juniorského věku, která se chtějí umístit na mistrovství světa mezi patnáct nejlepších.²⁹

1.3.2 Z pravidel krasobruslení

První mezinárodní krasobruslařské soutěže se konaly roku 1882 ve Vídni, podle soutěžního řádu zvaného Regulativ.³⁰ Tento Regulativ následně převzala do svých pravidel i Mezinárodní bruslařská unie (ISU). Pravidla jsou každoročně aktualizovány prostřednictvím vyhlášek bruslařské unie, tzv. *communications*.

V krasobruslení rozdělujeme čtyři základní kategorie, a to jednotlivce, taneční dvojice, sportovní páry a synchronizované bruslení. Kategorii jednotlivců dále rozdělujeme na kategorii mužů a žen. Párové kategorie jako jsou taneční páry a sportovní dvojice jsou zpravidla složeny z muže a ženy, jiné složení páru není dovolené. Synchronizované bruslení je teamové bruslení více krasobruslařů. Ve skupině může být šestnáct až dvacet bruslařů, přičemž poměr žen a mužů může být libovolný. Každá jednotlivá kategorie se pak podle věku dále dělí na různé podkategorie, toto dělení je však v kompetenci krasobruslařských svazů jednotlivých států, a tak se často stává, že závodník je na mezinárodní soutěži zařazen do jiné kategorie, než v které závodí na domácích soutěžích.

Každá z výše uvedených kategorií v soutěži předvádí krátký program a volnou jízdu. Obě disciplíny jsou časově omezeny pro každou kategorii a pohybují se v rozmezí od dvou a půl minuty do čtyř a půl minuty. Krátký program obsahuje více povinných prvků, které musí bruslař bezvýjimečně splnit. Mezi povinné prvky patří u jednotlivců zejména skoky (axel, salchow, toeloop, rittberger, flip, lutz), různé variace piruet, krokové pasáže, které musí bruslař předvést v předepsaném tvaru (např. po diagonále, po přímce) a spirálové sekvence. U sportovních dvojic jsou to ještě zvedané figury, společné piruety anebo spirály smrti, jež jsou mezi diváky velice oblíbené. Hodnotí se však i spojování těchto povinných prvků, které musí být provedeny v co nejobtížnější variantě, ale zároveň lehce, ladně a v souznění s hudbou. Volná jízda taktéž obsahuje předepsané povinné prvky, avšak jejich počet je už nižší, čímž vzniká větší prostor pro interpretaci hudebního doprovodu. Zakázané jsou však akrobatické prvky, jako jsou například salta, které jsou na ledě příliš nebezpečné.

²⁹ STAREC, Peter. *Vývojové tendence sportovního výkonu v krasobruslení v kategorii mužů*. Brno, 2007. 275 s. Dizertační práce. Masarykova univerzita, s. 39

³⁰ *Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Krasobruslení* [online]. c2010 [citováno 15. 12. 2009]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Krasobruslen%C3%AD&oldid=5017047>>

V kategorii tanečních páru existují určité odlišnosti. V této kategorii bruslaři nepředvádějí skoky a piruety, tak jak je tomu v kategorii jednotlivců, nebo sportovních dvojic, ale snaží se v podstatě přenést společenský tanec na led. Jejich programy jsou založeny na velice obtížných krokových variacích, které musí být předvedeny v dokonalém synchronu obou partnerů a v absolutním souladu s hudebním doprovodem. Tanečníci v soutěži předvádí nejenom originální a volný tanec, ale i tanec povinný.

Pro každou novou sezonu losuje taneční komise Mezinárodní bruslařské unie tři tance (např. tango, quickstep, pasodoble). Z těchto tří tanců se pak na každé soutěži vylosuje jeden tanec, který bruslaři předvedou v závodě. Dohromady existuje 24 tanců. Každý tanec má daný přesný diagram krokových variací, rytmus, a dokonce i hudební doprovod a závodníci se od něho nesmí odchýlit. Originální tanec je taktéž omezen tanečním rytmem. Pro každou sezonu losuje taneční komise určité téma (např. hudba 20. let, latina) a tohoto se pak tanečníci musí držet jak při volbě hudebního doprovodu, tak při volbě krokových variací, kostýmů apod. Volná jízda už bruslaře nesvazuje hudebním rytmem, avšak opět jsou zde předepsané určité povinné prvky, které musí být do volné jízdy zakomponovány.

1.3.3 Systém hodnocení

Až do roku 2004 se využíval tzv. šestkový systém, kdy na mezinárodních závodech rozhodovalo 7 až 9 rozhodčích známkami od 0,0 do 6,0, přičemž známka 6,0 byla nejvyšší. Bruslařská unie však už poměrně dlouho zvažovala zavedení nového systému, který by byl objektivnější, protože úroveň světové špičky byla tak vysoká, že dosavadní systém se stal nedostačujícím a často byl napadán pro jeho neobjektivnost. Poslední kapkou byl skandál na Olympijských hrách v Salt Lake City v roce 2002, kdy byly na základě protestu kanadské sportovní dvojice Sale/Peletier uděleny dvě zlaté olympijské medaile a také zpochybněno vítězství francouzského tanečního páru Anissina/Peizerat.

Základ nového systému hodnocení je založen na součtu bodů dvou hodnocených částí každého soutěžního programu – bodů za techniku a bodů za komponenty programu a odečtením případných srážek (například za porušení pravidel, pád a pod).³¹ Bruslařská unie vydala speciální tabulky, na základě kterých se pak určují hodnoty jednotlivých prvků v každé kategorii. Jsou zde uvedeny nejenom bodové hodnoty za základní provedení jednotlivých prvků, ale i za jejich obtížnější modifikace. Pak samozřejmě platí – čím vyšší obtížnost, tím větší počet bodů.

³¹ HRÁZSKÁ, G. *Krasobruslení*. Praha: nakl. Grada Publishing, a.s., 2006, 108 s. ISBN 80-247-0984-8. s. 18

Název a úroveň obtížnosti každého zařazeného prvku určuje při soutěžích technický specialista ve spolupráci se svým asistentem a kontrolorem. Jednotliví rozhodčí sboru pak hodnotí provedení a chyby každého předvedeného prvku jedním ze sedmi stupňů provedení: +3 až -3. Bruslaři tak nyní mohou vytvářet světové rekordy v počtu získaných bodů.³²

1.4 Shrnutí

V souladu s Evropskou chartou sportu rozumíme pod pojmem „sport“ všechny formy tělesné činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.

Sport představuje společenský a ekonomický fenomén, jehož význam neustále roste. Netýká se pouze jednotlivce, ale ovlivňuje celou společnost. Sport nicméně čelí i hrozbám a překážkám, jako jsou komerční tlaky, bezohledné využívání mladých hráčů, doping, rasismus, násilí, korupce a praní špinavých peněz. Jeho význam uznávají nejvýznamnější mezinárodní politické a kulturní instituce (např. OSN, UNESCO), veřejně jej podporují vlády většiny států i významní politici, vědci a další významné osobnosti mnoha oborů lidské činnosti. I ty státy, které doposud sport ponechávaly v rukách nevládních sportovních organizací, se o něj začínají zajímat a zahrnovat jej do své vnitrostátní legislativy. Je nepochybné, že sport a právo tvoří dva samostatné systémy, které navzájem koexistují a prolínají se, přičemž jeden bez druhého nemohou existovat.

³² HRÁZSKÁ, G. *Krasobruslení*. Praha: nakl. Grada Publishing, a.s., 2006, 108 s. ISBN 80-247-0984-8. s. 20

2. Organizace sportu

Organizace sportu je jeho nedílnou součástí. Bez organizace by sport, tak jak ho známe dnes, neexistoval. Jednotlivec se na základě své svobodné vůle stává členem sportovních klubů a na základě tohoto členství mu pak vzniká oprávnění soutěžit. Tyto kluby pak zpravidla bývají členy národních svazů a ty zase členy mezinárodních federací. Toto členství jim pak umožňuje nominovat své sportovce na mezinárodní závody. Dá se říct, že takovou strukturu bychom mohli považovat za obecný vzorec organizace sportu. Není to však tak jednoduché a zdaleka tím organizace sportu nekončí. Významné jsou i různé mezinárodní nevládní organizace, které bývají jednotlivými svazy a federacemi vysoce respektovány a jejich činnost značně ovlivňují. Nesmíme opomíjet ani organizace vládní, které působí jak na evropské, tak i celosvětové úrovni. V následující části diplomové práce se proto pokusím nastínit nejdůležitější aspekty této problematiky, nejdříve na úrovni mezinárodní a dále pak i na úrovni národní.

2.1 Mezinárodní aspekty organizace sportu

Existenci sportovních organizací považujeme za institucionální zabezpečení sportu. Jejich obrovské množství dokládá, že sport je vysoce organizovanou lidskou činností. S ohledem na vysokou internacionalizaci sportu a jeho prolínání do hospodářské sféry je nesmírně důležitá spolupráce sportovních organizací navzájem. Stranou však nesmí zůstat ani spolupráce mezi sportovními organizacemi všech úrovní a organizacemi nesportovními, které na světové scéně hrají velice důležitou roli. Tyto organizace iniciují právně závazné dokumenty, jimiž regulují obecné negativní trendy ve společnosti, jako jsou doping, rasismus, násilí, korupce či praní špinavých peněz, které do sportu čím dál tím víc zasahují.

2.1.1 Mezinárodní organizace s všeobecnou působností

OSN je univerzální mezinárodní organizací, kdy jejími členy jsou téměř všechny státy světa. V současné době má 192 členů. V rámci OSN funguje mnoho odborných organizací. Patří k nim i UNESCO - Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu. Právě tato odborná organizace vykonává působnost i v oblasti sportu. Má zejména pomocnou a poradní funkci. Spolupracuje s vládami, sportovními federacemi a dalšími odborníky v oblasti sportu. Důležitá je role Generální konference, která je nejvyšším orgánem UNESCO. Tato přijímá mezinárodní smlouvy (po ratifikaci jsou pro smluvní strany závazné), nezávazné deklarace a

doporučení. Takto byly přijaty i významné úmluvy jako Mezinárodní charta tělesné výchovy a sportu, či Mezinárodní úmluva proti dopingů ve sportu, o nichž bylo pojednáno v předchozí kapitole.

Rada Evropy je nejstarší politickou organizací na území Evropy a v současné době má 49 členů. Její funkce v oblasti sportu jsou obdobné jak je tomu u UNESCO, avšak má samozřejmě omezenější územní působnost. Stěžejním orgánem pro oblast sportu je Výbor ministrů, který zejména vydává doporučení a rezoluce, jenž nejsou pro členské státy právně závazná a uzavírá úmluvy a dohody, které jsou pro členy závazné až po jejich ratifikaci.³³

Evropská unie se ve svých počátcích vůbec problematikou sportu nezabývala. V zakládacích smlouvách o něm žádnou zmínku nenajdeme. Avšak ani EU rozvoj sportu neignoruje. Velkým pokrokem je zejména zakomponování sportu do Lisabonské smlouvy, která v článku 2e stanoví, že unie má pravomoc provádět činnosti, jimiž podporuje, koordinuje nebo doplňuje činnosti členských států, kdy se poprvé mezi ostatními oblastmi objevuje i sport. V článku 149 odst. 1 pak dále stanovuje, že Unie přispívá k podpoře evropských hledisek sportu s přihlédnutím k jeho zvláštní povaze, jeho strukturám založeným na dobrovolné činnosti a jeho společenské a výchovné funkci. Poslední změnou je pak odstavec 2 téhož článku, jenž stanovuje, že činnost společenství je zaměřena na rozvoj evropského rozměru sportu podporou spravedlivého a otevřeného sportovního soutěžení a spolupráce mezi subjekty odpovědnými za sport, jakož i ochranou fyzické a mravní integrity sportovců, obzvláště mladých sportovců.

2.1.2 Mezinárodní sportovní organizace

Zcela nejdůležitější mezinárodní organizací v oblasti sportu je bezpochyby Mezinárodní olympijský výbor (MOV). Je to nezisková mezinárodní nevládní organizace s časově neomezenou působností ve formě sdružení, mající postavení právnické osoby, uznaná Švýcarskou federální radou. Její sídlo je v Lausanne ve Švýcarsku. MOV byl založen dne 23. června 1894 Pierrem de Coubertinem spolu s Demetriusem Vikelasem a Jiřím Guthem. Jeho hlavním cílem bylo obnovit tradici antických olympijských her. K MOV patří v současné době 205 národních olympijských výborů. MOV organizuje letní a zimní olympijské hry³⁴ a zajišťuje jejich regulérní a důstojný průběh a podporuje rozvoj amatérského sportu na celém světě.

³³ K jednotlivým dokumentům Rady Evropy viz kapitola Mezinárodní dokumenty ve sportu.

³⁴ *Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Mezinárodní olympijský výbor* [online]. c2010 [citováno 21. 02. 2010].

Dostupný z WWW:

<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Mezin%C3%A1rodn%C3%AD_olympijsk%C3%BD_v%C3%BDbor&oldid=4819588>

Základním dokumentem MOV je Olympijská charta. Je kodifikací základních principů olympionismu, pravidel a prováděcích ustanovení schválených Mezinárodním olympijským výborem. Řídí organizaci, činnost a fungování olympijského hnutí a stanoví podmínky pro konání olympijských her. Olympijská charta dále slouží jako stanovy Mezinárodního olympijského výboru. Kromě toho Olympijská charta definuje hlavní vzájemná práva a povinnosti tří hlavních složek olympijského hnutí, jmenovitě Mezinárodního olympijského výboru, Mezinárodních federací a národních olympijských výborů, dále pak organizačních výborů olympijských her, přičemž všechny tyto složky jsou povinny tuto chartu dodržovat.³⁵ Důležité je i postavení Světové antidopingové agentury, o které bude podrobněji pojednáno v následující kapitole.

Základními jednotkami na mezinárodní úrovni jsou pak jednotlivé sportovní federace. Každá mezinárodní sportovní federace sdružuje národní federace (svazy) zemí, kde je sportovní odvětví rozšířeno a splňuje podmínky členství v mezinárodní federaci. Hierarchie organizačních struktur ve světovém sportu, spočívající v podřízenosti národních svazů příslušné mezinárodní sportovní federaci, má zásadní význam pro jednotný princip uspořádání soutěží, řádů a pravidel daného sportovního odvětví. Podstatné je také to, že bez příslušnosti ke svému národnímu svazu se sportovec sám jako soukromá osoba nemůže sportovních soutěží účastnit.³⁶ Mezi nejvýznamnější federace patří například FIFA - Mezinárodní federace fotbalových asociací, IIHF - Mezinárodní hokejová federace, IAAF - Mezinárodní asociace atletických federací, či Mezinárodní bruslařská unie, o které se zmíním v dalších kapitolách.

2.2 Organizace sportu v České republice

2.2.1 Ústřední orgány veřejné správy

Ústředním orgánem veřejné správy v oblasti sportu je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Jeho působnost vymezuje zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR v aktuálním znění. Konkretizován je pak zákonem č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu. Tento zákon stanoví, že MŠMT mimo jiné vypracovává návrh koncepce státní politiky ve sportu, zabezpečuje finanční podporu sportu ze státního

³⁵ Olympijská charta, dostupná na <http://www.olympic.cz/cz/olympismus>

³⁶ NEKOLA, Jaroslav, JURÁK, Pavel, SLEPIČKA, Pavle. *Doping a sport*. 1. vyd. Praha : Olympia, 2000. 118 s. ISBN 80-7033-137-2. str. 89, 90.

rozpočtu, vytváří podmínky pro státní sportovní reprezentaci, pro přípravu sportovních talentů, vydává antidopingový program a organizuje a kontroluje jeho uskutečňování, zřizuje rezortní sportovní centrum a zabezpečuje jeho činnost a koordinuje činnost rezortních sportovních center Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra.³⁷

Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra ve své působnosti vytvářejí podmínky pro rozvoj sportu, pro přípravu ke státní sportovní reprezentaci a přípravu sportovních talentů a zřizují svá rezortní sportovní centra a zabezpečují jejich činnost.³⁸ Nejznámějším bude určitě Armádní sportovní centrum Dukla. Je resortním sportovním subjektem Ministerstva obrany ČR. Slouží k zabezpečení vrcholových sportovců a výjimečných talentů a na zabezpečení státní a resortní sportovní reprezentace České republiky.

2.2.2 Spolky, svazy, sdružení

Sportovní kluby jsou v České republice vytvářeny převážně jako občanská sdružení, a to na základě zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Takových sdružení je v České republice nespočetné množství. Zpravidla však můžeme v jejich organizaci najít několikastupňovou strukturu. Základní jednotkou jsou zpravidla okresní sportovní kluby, které se pak organizují v krajských svazech a ty pak zase v celorepublikových národních svazech. Většina sportovních klubů, svazů či federací je pak sdružena ve vrcholných organizacích, jež mají charakter zastřešující asociace. Takovou organizací je i Český svaz tělesné výchovy (ČSTV). Je to občanské sdružení, které sdružuje sportovní a tělovýchovné svazy s celostátní působností. Vznikl v roce 1990. Úkolem ČSTV je podporovat sport, tělesnou výchovu a turistiku, sportovní reprezentaci České republiky a přípravu na ni, zastupovat a chránit práva a zájmy sdružených subjektů, poskytovat jim požadované služby a vytvářet ke vzájemné spolupráci potřebnou platformu.³⁹

Zásadní pak bude postavení Českého olympijského výboru (ČOV), který byl založen 18. května 1899. Sdružuje sportovní svazy, federace, asociace, unie a další podobné tělovýchovné a sportovní subjekty s působností na území ČR, které jsou členy mezinárodních sportovních federací řídících sporty, jejichž disciplíny jsou začleněné do programu OH a další sportovní svazy, členy mezinárodních sportovních federací uznaných MOV. Dále sdružuje občany ČR, jakož i právnické osoby a organizační složky státu se sídlem v ČR, podporující olympijské hnutí. ČOV je občanským sdružením ve smyslu zákona č. 83/1990 Sb. o

³⁷ Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

³⁸ Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

³⁹ Český svaz tělesné výchovy [online]. 2009 [cit. 2010-01-28]. ČSTV. Dostupné z WWW: <<http://www.cstv.cz./index.php>>.

sdužování občanů v platném znění. Úlohou ČOV je zabezpečovat dodržování Olympijské charty, zajistit účast České republiky na olympijských hrách a šířit olympijské ideály.⁴⁰

Za zmínku však také určitě stojí sdružení s dlouholetou tradicí na území České republiky, a to spolky Sokol a Orel. Česká obec sokolská (ČOS) je v České republice čtvrtým nejpočetnějším občanským sdružením, jehož téměř 190 000 členů se dobrovolně věnuje sportům, pohybovým aktivitám v oddílech sokolské všestrannosti a kulturní činnosti, především ve folklórních a loutkářských souborech.⁴¹ Orel je občanským sdružením a sdružuje přibližně 17 000 členů. Je prezentován jako křesťanská sportovní organizace, přičemž jejím hlavním cílem je rozvíjet férový sport pro všechny.

2.3 Mezinárodní bruslařská unie – ISU

2.3.1 Činnost a poslání Mezinárodní bruslařské unie

Nejvyšším orgánem v bruslařském sportu je Mezinárodní bruslařská unie (*International skating union* – ISU), která byla založena v roce 1892 v Scheveningeně v Nizozemsku a stala se tak jednou z nejstarších sportovních organizací. Tato instituce zastřešuje nejen krasobruslení, ale i *short track*. Bruslařská unie byla založena zejména za účelem vytvoření oficiálních pravidel pro bruslařské disciplíny. Dalším jejím cílem bylo organizování mezinárodních bruslařských soutěží. První oficiální mezinárodní závod, jež zastřešovala Mezinárodní bruslařská unie, se konal v roce 1986 v St. Petersburgu. Kvůli rozdílnosti stylů se však američtí a evropští krasobruslaři na závodech potkávali jen velice zřídka. Z tohoto důvodu se ISU postarala o sjednocení stylu a pravidel krasobruslení.⁴² I v současnosti je to právě ISU, která vydává platná pravidla krasobruslení a vzhledem k neustálému rozvoji krasobruslení je každoročně aktualizuje prostřednictvím směrnic, tzv. *communications*.

Do působnosti ISU spadají veškeré formy krasobruslení a rychlobruslení na ledě a na syntetickém polymerovém povrchu (mezi krasobruslaři běžně známém jako „umělý led“) a

⁴⁰ Český olympijský výbor : *obecné informace* [online]. [2009] [cit. 2010-02-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.olympic.cz/cz/cesky-olympijsky-vybor/10/cesky-olympijsky-vybor>>.

⁴¹ Česká obec sokolská : *Činnosti* [online]. 2007 [cit. 2010-02-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.sokol-cos.cz/COS/sokol.nsf/pages/cinnosti-5B47>>.

⁴² WIKIPEDIA CONTRIBUTORS . *International Skating Union* [online]. Wikipedia, The Free Encyclopedia, 20.3.2005 , 30 January 2010 [cit. 2009-12-27]. Dostupný z WWW: <http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=International_Skating_Union&oldid=340910784>.

jakékoli další sporty, k jejichž provozování jsou potřebné brusle, anebo výbava bruslím podobná. Její hlavní činností je regulace, kontrola, rozvoj a propagace těchto sportů.

Její současné sídlo je v Lausanne ve Švýcarsku. Vzhledem k umístění sídla je zcela logické, že ISU podléhá švýcarské jurisdikci. ISU je organizace s právní subjektivitou, a to v souladu s článkem 60 švýcarského občanského zákoníku. Její působnost je vymezena základním dokumentem ISU - „Ústavou“.⁴³ Ústava ISU byla vytvořena na prvním mezinárodním kongresu ISU v Scheveningene v roce 1892. Veškeré její změny a dodatky podléhají schválení Mezinárodním kongresem, který se koná jednou ročně, v některé z členských zemí ISU. Vedle Kongresu má ISU i jiné orgány:

- I. Rada,
- II. Prezident,
- III. Generální ředitel a Sekretariát,
- IV. Sportovní ředitelství,
- V. Technické komise,
- VI. Disciplinární komise,
- VII. Právní poradce,
- VIII. Pokladník,
- IX. Lékařská komise,
- X. Oficiální posudková komise,
- XI. Komise pro rozvoj.

2.3.2 Jednotlivé orgány ISU

Nejvyšším orgánem ISU je Kongres, který je složený ze zástupců jednotlivých národních krasobruslařských a rychlobruslařských svazů, jež jsou členy ISU. Zasedání kongresu je neveřejné, je přístupné pouze členům. Řádný Kongres zasedá jednou ročně na základě pozvánky, kterou zasílá Rada jednotlivým členským svazům, a to minimálně šest měsíců předem. Tento významný Kongres se sešel i v Praze, a to v roce 1933. Mimořádný

⁴³ Constitution and General regulations 2008 as accepted by the 52nd Ordinary Congress June 2008, dostupné z www.isu.org/isu/rules

Kongres může být svolán Radou, a to vždy, když to Rada pokládá za nutné, případně o to požádá jedna pětina členů. Rozhodnutí Kongresu jsou konečná a závazná a není proti nim přípustné odvolání k jiným orgánům ISU ani žádným jiným tribunálům, s výjimkou použití článku 26 - Ústavy ISU (Arbitrážní řízení).

V období, kdy Kongres nezasedá, je nejvyšším orgánem ISU Rada (Council). Rada je složená z prezidenta, viceprezidenta a čtyř členů zastupujících krasobruslení a viceprezidenta a čtyř členů zastupujících rychlobruslení. Všichni členové Rady musí být členy ISU a musí být zástupci rozdílných zemí. Rada ISU má širokou škálu pravomocí: určuje politiku ISU, jmenuje a odvolává členy a předsedu Sportovního ředitelství, svolává Kongres, přijímá nové členy a suspenduje členy pro porušení Ústavy ISU, rozhoduje o odvoláních proti rozhodnutím Technické komise, dle potřeby upravuje pravidla a mnoho dalších.

Prezident reprezentuje ISU v soudní i mimosoudní sféře. Prezident řídí jednání Rady a zasedání Kongresu, zastupuje ISU před Mezinárodním olympijským výborem, rozhoduje o nominacích na mezinárodní rozhodčí. Tím však nejsou jeho pravomoci zdaleka vyčerpány. Současným prezidentem ISU je pan Ottavio Cincuenta z Itálie.

Vedle prezidenta je ustanovován i viceprezident, který zastupuje prezidenta v období jeho pracovní neschopnosti, avšak má i jiné funkce. Viceprezident dohlíží na činnost Technické komise, Sportovního ředitelství i Komise pro rozvoj.

Disciplinární komise je nezávislý orgán volený Kongresem na čtyřleté období. Slouží jako prvoinstanční orgán ve věcech všech obvinění z přestupků vznesených orgány ISU nebo jinými subjekty, jež směřují proti některému z bruslařů, funkcionářů nebo jinému subjektu účastnícímu se aktivit ISU obviněnému ze spáchání disciplinárního nebo etického přestupku.

Disciplinární komise se skládá z předsedy, kterým musí být osoba se zkušenostmi v krasobruslení nebo rychlobruslení a čtyřčlenného senátu složeného ze dvou zástupců krasobruslení a dvou zástupců rychlobruslení. Většina členů této komise, včetně předsedy, musí mít právnické vzdělání.

Nezávislost Disciplinární komise je zajištěna inkompatibilitou funkcí v ISU. Členové komise musí navíc pocházet z různých zemí a zastupovat různé národní bruslařské svazy. Každý případ může být slyšen a rozhodnut pouze senátem složeným z předsedy a dvou členů komise v souladu s procesními pravidly ISU. V případě, že by určitou věc nemohl rozhodovat předseda komise, může být zastoupen některým z ostatních členů komise, jenž byl zvolen většinou hlasů.

Podnět k projednání přestupku musí být komisí podán do třiceti dnů ode dne, kdy k porušení došlo, anebo kdy se o tom mohl dozvědět. Porušení může spočívat v jakémkoliv

jednání v rozporu s disciplinárními nebo etickými pravidly vydanými ISU nebo jiným jednáním, které je svou povahou objektivně neetické nebo nedisciplinované.

Co se týče procesní stránky celého jednání, tak toto se řídí „Procesními pravidly“, které po schválení Radou vydává sama Disciplinární komise. Tato pravidla se stávají závaznými až po zveřejnění v takzvaných „communications“. Řízení je zpravidla písemné, avšak Disciplinární komise má pravomoc rozhodnout o tom, že věc bude projednána ústně.

V případě, že porušení dle podnětu na zahájení řízení není zjevně neetické nebo disciplinární, může předseda Disciplinární komise návrh odmítnout bez předložení věci disciplinárnímu senátu. Proti zjednodušenému rozhodnutí předsedy Disciplinární komise o odmítnutí návrhu pro nedostatek pravomoci, nebo zjevné neopodstatněnosti je možné podat odvolání k Mezinárodnímu arbitrážnímu soudu pro sport v Lausanne.

Jestli bylo v řízení prokázáno, že došlo k přestupku, může disciplinární komise uložit tyto tresty:

- 1) napomenutí
- 2) peněžitou pokutu do výše 15 000 švýcarských franků (cca 250 000,- Kč)
- 3) pozastavení účasti na konkrétních aktivitách ISU, nebo všech aktivitách ISU na stanovenou dobu
- 4) doživotní vyloučení z konkrétních aktivit ISU, nebo ze všech aktivit ISU

Disciplinární komise může uvedené tresty (s výjimkou napomenutí) podmíněně odložit na určitou dobu. Disciplinární komise ukládá tresty, které považuje na základě uvážení za opodstatněné a přiměřené, přičemž se přihlíží ke skutkovému stavu, závažnosti přestupku a k polehčujícím okolnostem. Ochota osoby, jež se přestupku dopustila, spolupracovat, se považuje za polehčující okolnost.

Řízení ve věcech dopingů náleží do pravomoci Disciplinární komise. V těchto případech ukládá komise trest v souladu s Antidopingovým kodexem ISU, o němž se zmíním v následující kapitole.

Odvolání proti rozhodnutí Disciplinární komise, zjednodušenému rozhodnutí předsedy Disciplinární komise a rozhodnutí Rady, je možné podat k Mezinárodnímu arbitrážnímu soudu pro sport v Lausanne (dále jen „CAS“). Odvolání má odkladný účinek. Napadené rozhodnutí se stává právoplatným až po vydání pravomocného rozhodnutí CAS s výjimkou rozhodnutí ukládajících trest za porušení Antidopingového kodexu ISU, jenž se stává pravomocným okamžitě. V případě závažného porušení „Ústavy ISU“, nařízení ISU nebo

etického kodexu, jenž ohrožují pověst a integritu ISU, může Disciplinární komise na návrh Rady, nebo i bez návrhu rozhodnout, že odvolání nemá odkladný účinek.⁴⁴

2.4 Český krasobruslařský svaz

2.4.1 Základní ustanovení, činnost a poslání ČKS

Od roku 1922 zastřešoval společně krasobruslaře a rychlobruslaře v Československu nově založený Bruslařský svaz republiky Československé. U jeho vytvoření stáli bývalí závodníci z předválečného období, kteří spolupracovali s bruslařskými kluby nejen z Prahy a okolí, ale navazovali styky i s ostatními spolky v celé republice. Bruslařský svaz byl přijat Mezinárodní bruslařskou unií za řádného člena již v roce 1923.⁴⁵ Český krasobruslařský svaz je i dnes vrcholným orgánem českého krasobruslení.

Český krasobruslařský svaz (dále jen ČKS) je právnickou osobou charakteru občanského sdružení s vlastní právní subjektivitou, a to na základě registrace svých stanov podle zákona o sdružování občanů (zákon č.83/1990 Sb., ve znění platných předpisů).

ČKS je dobrovolným sdružením sportovních klubů a oddílů tělovýchovných jednot, které mají sídlo na území České republiky a jejichž základním předmětem činnosti je provozování sportovního odvětví krasobruslení. Činnost klubů sdružených v ČKS se řídí vlastními stanovami. Členem ČKS se může stát také každá fyzická osoba, která postupuje dle pravidel ISU a která souhlasí s posláním a Stanovami ČKS.

ČKS vystupuje jako představitel českého krasobruslení vůči Mezinárodní bruslařské unii, Českému olympijskému výboru, Českému svazu tělesné výchovy a ostatním státním, tělovýchovným a společenským orgánům. ČKS udržuje partnerské mezinárodní vztahy s obdobnými členskými organizacemi ISU a napomáhá rozvoji sportu a tělovýchovy na světě. Sídlo ČKS je v Praze.

ČKS plní zejména tyto hlavní úkoly: podporuje rozvoj krasobruslení na území České republiky, organizačně zajišťuje a finančně se podílí na zabezpečení reprezentace České republiky v závislosti na výši přidělených finančních dotací a ostatních příjmů, zajišťuje

⁴⁴ Blíže k organizaci ISU viz Constitution and General regulations 2008 as accepted by the 52nd Ordinary Congress June 2008, dostupné z [www.isu.org/isu rules](http://www.isu.org/isu%20rules)

⁴⁵ HRÁZSKÁ, G. *Krasobruslení*. 1. vyd. Praha: nakl. Grada Publishing, a.s., 2006, 108 s. ISBN 80-247-0984-8. s. 10

pravidelně školení a další vzdělávání trenérů a rozhodčích v rámci kompetencí ČKS; je akreditovaným zařízením Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

Zdrojem majetku ČKS jsou účelové příspěvky státních orgánů, ISU, příjmy z členských příspěvků, příjmy z kapitálové účasti ČKS v právnických osobách, jiné příjmy a dary.

Řádní členové ČKS mají například tyto povinnosti: přispívat k rozvoji krasobruslení v České republice, k zajištění úspěšné reprezentace na mezinárodním poli, dodržovat zásady sportovní etiky a pravidla *fair play*, dodržovat Stanovy ČKS, usnesení Valné hromady ČKS, usnesení a nařízení orgánů ČKS.

2.4.2 Jednotlivé orgány ČKS

Nejvyšším orgánem ČKS je Valná hromada, na kterou vysílá každý klub jednoho zástupce. Mezi valnými hromadami řídí činnost ČKS jeho předsednictvo. Valnou hromadu svolává předsednictvo ČKS nejméně jednou ročně a je povinno ji svolat i tehdy, požádá-li o její svolání kdykoliv alespoň 1/3 klubů. Valná hromada je oprávněna jednat a usnášet se, je-li přítomna alespoň nadpoloviční většina delegátů klubů s hlasem rozhodujícím. Valná hromada je oprávněna jednat a rozhodovat o všech otázkách, které souvisejí s hlavními úkoly ČKS, jeho majetkem a hospodařením a právem rozhodnutí v těch otázkách, které nejsou ve stanovách výslovně uvedeny, anebo jsou svěřeny do působnosti Předsednictva ČKS. Funkční období předsednictva, revizní komise i jejich členů, zvolených valnou hromadou je čtyřleté, pokud valná hromada před volbou nerozhodne jinak. Valná hromada je veřejná, právo diskuze však mají pouze delegáti s hlasem rozhodujícím a pozvaní hosté.

Předsednictvo ČKS (P-ČKS) řídí činnost ČKS a rozhoduje o všech záležitostech, které nejsou vyhrazeny jinému orgánu ČKS. Předsednictvo ČKS je odpovědné za svou činnost a hospodaření Valné hromadě ČKS. Předsednictvo má 5 členů volených přímo do jednotlivých funkcí:

- předsedu svazu
- ekonoma
- předsedu komise rozhodčích
- předsedu sportovně technické komise
- předsedu trenérsko metodické komise

Za ČKS jedná a činí právní úkony předseda nebo místopředseda, kteří jsou statutárními zástupci, nebo z pověření P-ČKS jiný člen předsednictva nebo zmocněný zaměstnanec ČKS. Pokud právní řád ukládá pro platnost právního úkonu písemnou formu, musí být právní úkon uskutečněn prostřednictvím nejméně dvou oprávněných zástupců ČKS,

z nichž alespoň jeden musí být vždy předseda nebo místopředseda.

Předsednictvo rozhoduje o všech zásadních otázkách, pokud nejsou vyhrazeny Valné hromadě ČKS, zejména: zastupuje ČKS vůči ISU, schvaluje sportovní reprezentaci České republiky, nominace sportovců, rozhodčích a dalších činovníků na soutěže ISU a mezinárodní soutěže na návrh odborných komisí, jmenuje delegáty na kongres ISU a konference nadřazených orgánů. K zajištění činnosti sekretariátu P-ČKS uzavírá pracovní poměr se zaměstnanci v souladu se Zákoníkem práce. P-ČKS má právo uzavírat smlouvy také s dalšími fyzickými i právnickými osobami, které zajišťují činnost ČKS.

Revizní komise je voleným orgánem ČKS, který provádí vnitřní kontrolu činnosti ČKS. Revizní komise je tříčlenná a v současné době je její funkční období čtyřleté. Její činnost upravuje Statut revizní komise ČKS. Revizní komise je odpovědná valné hromadě a je povinna předkládat jí zprávu o své činnosti a svých nálezech.

Sekretariát je výkonnou složkou ČKS, která zabezpečuje činnost ČKS po stránce administrativní, ekonomické i organizačního, finančního a materiálního zajištění. Sekretariát tvoří zaměstnanci a další pracovníci ČKS, kteří se podílejí na vykonávané činnosti. Vztahy s jednotlivými orgány, komisemi a jejich členy i vztahy mezi zaměstnanci a pracovníky, stejně jako jejich pracovní náplně, kompetence a odpovědnost, určuje Organizační řád ČKS.

Krajské orgány krasobruslení (KKK) nebo Krajské svazy krasobruslení (KSK) jsou krajské orgány ČKS, které zajišťují jeho činnost v jednotlivých krajích České republiky. KKK nebo KSK zajišťují v rámci svých kompetencí zejména: styk s orgány krajských sdružení ČSTV, zájmy ČKS a jeho členů v příslušném regionu, sledování soutěžní činnosti klubů v příslušném kraji, organizování krajských soutěží v souladu s pravidly ISU a Soutěžním řádem ČKS.⁴⁶

2.5 Shrnutí

Aby se mohla konat sportovní klání na úrovních regionu, státu a později na úrovni mezinárodní, vytvořili sportovní spolky nejprve regionální, brzy poté národní asociace s kontinentální, případně s celosvětovou působností. Jedním s nejvýznamnějších úkolů jednotlivých asociací bylo sepsání jednotných oficiálních pravidel sportovních odvětví, aby se umožnilo celosvětově efektivní měření sil mezi sportovci. Rámcová pravidla jsou tedy dána celosvětovou asociací, která se stará o to, aby byla akceptována a jednotně prosazována

⁴⁶ Stanovy ČKS ze dne 13. května 2006, dostupné z www.czechskating.org

národními svazy s přihlédnutím k regionálním zvláštnostem.⁴⁷ Za jakéhosi vůdce ve sportovním světě pak můžeme považovat Mezinárodní olympijský výbor, jenž je nadřazen všem mezinárodním svazům olympijských sportů.

Velký vliv na sport a jeho organizační strukturu však mají i různé mezinárodní organizace, na jejichž půdě jsou vytvářeny nejenom významné mezinárodní úmluvy. Dá se říct, že všechny dokumenty, o nichž jsem se v této kapitole zmínila, jsou respektovány všemi moderními mezinárodními i národními sportovními svazy. Mezi ně samozřejmě patří i Mezinárodní bruslařská unie a Český krasobruslařský svaz.

Základem organizace sportu v České republice je zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, na jehož základě je vytvořena převážná většina sportovních klubů. Mezi nejvýznamnější sdružení českého sportu zcela jistě patří Český svaz tělesné výchovy, Český olympijský výbor, či Česká obec sokolská. Důležité je i postavení ústředních orgánů veřejné správy, zejména Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva obrany či vnitra, které mimo jiné zřizují svá rezortní sportovní centra pro přípravu ke státní sportovní reprezentaci.

Nejvyšším orgánem v krasobruslení je Mezinárodní bruslařská unie. Jejím členem je i Český krasobruslařský svaz, jenž vystupuje jako představitel českého krasobruslení vůči Českému olympijskému výboru, Českému svazu tělesné výchovy a ostatním státním, tělovýchovným a společenským orgánům.

⁴⁷ SLUKA, Tomáš . *Profesionální sportovec : právní a ekonomické aspekty*. Praha : Havlíček Brain team, 2007. 199 s. ISBN 80-903609-5-5., s. 38.

3. Právní status sportovce

Otázkám týkajícím se právního postavení sportovce, a to nejenom profesionála, se české právo vyhýbá. Právě tato oblast by si však zasloužila jasnou právní úpravu i zájem právní teorie, neboť na správném vymezení a určení statusu sportovce závisí mnoho dalších právních vztahů, a to hlavně ve sféře veřejnoprávní. V následujících kapitolách se proto budu snažit nastínit několik zásadních otázek ohledně postavení sportovce v českém právním řádu.

3.1 Jak to bylo v minulosti?

Společenská situace nebyla vždy sportu nakloněna tak, jak je tomu v současnosti. Zejména v období socialismu byl profesionální sport tabu. Tím samozřejmě nechci říct, že by sport v této době strádal. Československo bylo jednou ze sportovních velmocí světa a my dodnes rádi vzpomínáme na nezapomenutelné piruety Ondřeje Nepeli v Saporu 1972, fotbalové umění Československého týmu v Moskvě 1980, či na úžasný mečbol Miroslava Mečíře na olympiádě v Soulu 1988. Nikdo z nich však nebyl profesionálem tak, jak je tomu dnes. Sport v té době nebyl o pohádkových finančních odměnách a na socialistickou rovnost se nezapomínalo ani u sportu. Odměnou byla sportovcům zejména možnost vycestovat za hranice a vidět tak kus světa.⁴⁸

Všichni sportovci, které bychom dnes považovali za profesionály, měli v tehdejší ČSSR zvláštní postavení. V souladu s myšlenkami socialismu byli i sportovci zaměstnanci státního podniku, avšak ve skutečnosti toto zaměstnání fakticky nevykonávali a docházeli si sem pouze pro výplatu. Tehdejší zákoník práce ve svém §124 stanovil, že organizace poskytne pracovníkovi pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu k výkonu veřejných funkcí, občanských povinností a jiných úkonů v obecném zájmu, pokud tuto činnost nelze provést mimo pracovní dobu.⁴⁹

Dle federálního ministerstva práce a sociálních věcí se úkonem v obecném zájmu mezi jinými rozuměla i činnost člena Československého svazu tělesné výchovy, jestliže je sportovcem, členem realizačního týmu nebo dobrovolným pracovníkem při vybrané sportovní nebo organizační činnosti související se sportovní činností. Pracovní volno se tak poskytovalo zejména sportovnímu reprezentantu Československé socialistické republiky v kategorii dospělých, juniorů a dorostu, nebo sportovci zařazenému v systému vrcholového sportu, a to

⁴⁸ SZOCSOVÁ, Andrea. Najjagavejšia tvár socializmu. *Hospodárske noviny* [online]. 25.9.2009, [cit. 2010-01-16]. Dostupný z WWW: <<http://hnonline.sk/relax/c1-38424050-najjagavejsia-tvar-socializmu>>.

⁴⁹ § 124 zák., č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 100/1970, účinném od 1. 1. 1971 do 31. 12. 1971

k účasti na mistrovské nebo mezinárodní soutěži a na sportovní přípravě. V případě krátkodobého uvolnění náležela sportovci náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku přímo od zaměstnavatele, u dlouhodobého uvolnění pak tuto náhradu mzdy poskytovala organizace, pro kterou byl uvolněn. Dlouhodobě uvolněnými sportovci byli pouze členové družstva první celostátní ligy fotbalu nebo první celostátní ligy ledního hokeje.⁵⁰

Po změně režimu se sportovci oficiálně stali profesionály a těmto novým podmínkám se snažily přizpůsobit i sportovní řády a pravidla, které začaly přebírat standardy běžné ve vyspělejších evropských státech. Přístup státu k činnosti profesionálních sportovců zůstal i nadále pasivní a nesystematický, omezoval se v podstatě jen na řešení aktuálních problémů.⁵¹

3.2 Profesionál versus amatér

Chápání sportovce není zcela jednotné, což vyplývá z různorodosti sportu. Jak jsem se již zmínila v předchozích kapitolách, jednotná definice sportovce v České legislativní úpravě neexistuje a to i přes skutečnost, že je jeho postavení důležité zejména s ohledem na další právní následky. Pro další výklad bude tedy nutné vyjít z obecných poznatků teorie.

Dle mého názoru bychom sportovce mohli rozdělit na dvě základní skupiny a sice na profesionály a amatéry. Profesionál bývá definován jako osoba, která provádí určitou činnost, zvláště běžně nevýdělečnou, jako zaměstnání.⁵² Zpravidla tedy provozuje sport na základě smlouvy s určitým klubem nebo svazem, přičemž jeho příjmy převyšují výdaje vynaložené na sportovní činnost. Amatérem pak tedy rozumíme přesný opak, kdy osoba provozuje sportovní činnost pouze ze záliby a bez nároku na odměnu.

Toto dělení však není zcela přesné a vyčerpávající, neboť zde existují také vrcholoví sportovci, kteří sice pobírají za své sportovní výkony různé odměny či dotace, tyto jsou však určeny na sportovní přípravu a zdaleka nepostačí k pokrytí veškerých životních nákladů. Tato situace je bohužel velmi častá právě v krasobruslení. Proto obvykle vykonávají jinou výdělečnou činnost, nebo jsou odkázáni na podporu svých rodičů (což je v České republice velice časté). Tuto skupinu bychom tedy mohli nazvat jakýmsi „poloprofesionály“.⁵³

⁵⁰ Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 236/1988 Sb., ze dne 27. prosince 1988 o jiných úkonech v obecném zájmu

⁵¹ SLUKA, Tomáš . *Profesionální sportovec : právní a ekonomické aspekty*. Praha : Havlíček Brain team, 2007. 199 s. ISBN 80-903609-5-5., s. 69.

⁵² *Encyklopedie Vševed* [online]. 2005 [cit. 2010-02-23]. Profesionál. Dostupné z WWW: <<http://encyklopedie.vseved.cz/profesion%C3%A1l>>.

⁵³ Stejný názor má i T. Sluka. Viz SLUKA, Tomáš . *Profesionální sportovec : právní a ekonomické aspekty*. Praha : Havlíček Brain team, 2007. 199 s. ISBN 80-903609-5-5., s. 21.

V dalším rozboru se budu věnovat pouze postavení sportovce profesionálního, neboť právě toto činí v praxi nemalé potíže.

3.3 Sportovec jako OSVČ, živnostník nebo podnikatel ?

Problém postavení profesionálních sportovců se týká nejenom oblasti sociálního, zdravotního, či důchodového pojištění, ale také daní. Je to právě zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, který se sportovců značně dotýká a dává nám možnost na ně pohlížet ze tří různých úhlů. A to jako na osoby samostatně výdělečně činné provozující živnost, osoby samostatně výdělečně činné (dále jen OSVČ) vykonávající nezávislé povolání nebo zaměstnance.

3.3.1 Individuální sportovec v postavení živnostníka

Živnostenský zákon⁵⁴ prostřednictvím nařízení vlády, kterým se tento zákon provádí,⁵⁵ se jako jeden z mála právních předpisů přímo o sportovní činnosti zmiňuje. Ve své příloze uvádí jako obsahovou náplň živnosti s názvem „provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti“ činnost výkonných sportovců, případně rozhodčích, jenž je provozovaná samostatně a za účelem dosažení zisku. Dále také stanoví, že obsahem činnosti není poskytování tělovýchovných služeb (činnost trenérů) ani činnost amatérských výkonných sportovců.

S ohledem na skutečnost, že ustanovení § 3 zák.č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání ve svém negativním výčtu neobsahuje žádnou ze sportovních činností, je možné přistoupit k rozboru sportu jako živnosti, dle obecného ustanovení § 2 téhož zákona, který stanoví, že živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem. Předpokládá tedy šest základních prvků, jenž musí být kumulativně splněny. Co se týče soustavnosti, odpovědnosti a dosažení zisku, ty jsou zcela jistě dodrženy. Avšak určité nejasnosti můžeme najít v samostatnosti i v provozování této činnosti vlastním jménem.

Samostatností je třeba rozumět možnost osoby, která činnost provádí, rozhodovat podle vlastní úvahy o době a místě vykonávání činnosti a o organizaci práce, bez zařazení do organizační struktury jiné osoby. Provádění činnosti vlastním jménem vyžaduje, aby osoba

⁵⁴ Zák.č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁵ Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, příloha č.4,

vykonávající činnost nejednala jménem někoho jiného.⁵⁶ Sportovec však ve většině případů vystupuje na národních soutěžích pod hlavičkou mateřského klubu, vůči kterému je nejčastěji v členském poměru. Tento klub ho zpravidla na závody také nominuje a přihlašuje. Na mezinárodní úrovni pak tento úkol přebírá národní svaz, který sportovce nominuje na mezinárodní soutěže a mistrovství dle jeho aktuální výkonnosti a sportovec je povinen se těchto soutěží účastnit. Bez součinnosti klubu nebo svazu by tedy sportovní činnost na profesionální úrovni vůbec vykonávat nemohl. Sportovec se tak nemůže svévolně rozhodnout, které soutěže se zúčastní a které nikoliv.

Značnou část příjmů sportovce pak tvoří příjmy z reklamy nebo sponzoringu. Avšak není vůbec výjimkou, že taková mimosportovní činnost podléhá schválení klubu nebo svazu, přičemž sportovec je často povinen odvádět svazu určité procento z tohoto příjmu. V některých disciplínách je typické, že sportovec vystupuje jako součást určitého týmu a jeho sportovní výsledky a z nich plynoucí požitky se nepřičítají přímo jemu, ale klubu, jehož je členem.

Pouze velice malá skupina sportovců, jako jsou například naprosto špičkový tenisté nebo cyklisté, má možnost se vymanit spod svého svazu a na většině soutěží vystupovat naprosto samostatně. Jejich účast na turnajích a závodech bývá pro organizátory z marketingového hlediska zpravidla velice výhodná. Tito sportovci jsou na závody většinou přímo zváni a bez ohledu na výsledek jim za účast náleží odměna. Nejsou teda nijak závislí na národním svazu a naplňují všechny znaky živnosti. Dle ust. §2 odst. 2 písm. b) zák.č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník je možné tyto osoby považovat za podnikatele, z čehož jim plynou další povinnosti, jako je například vedení účetnictví.⁵⁷

Dalšími podmínkami pro provozování živnosti fyzickými osobami dle živnostenského zákona jsou:

- a) dosažení věku 18 let,
- b) způsobilost k právním úkonům,
- c) bezúhonnost

Zde bychom však mohli opět polemizovat o naplnění těchto podmínek u profesionálních sportovců. Není totiž výjimkou, že se sportovec, který ještě zdaleka nedosáhl věku 18 let, pohybuje na vrcholové úrovni, přijímá dotace, sponzorské dary či zisky z reklam. Taková situace není vůbec ojedinělá a je typická zejména pro sporty, jako jsou krasobruslení,

⁵⁶ ŠTENGLOVÁ, Ivana ; PLÍVA, Stanislav ; TOMSA, Miloš. *Obchodní zákoník*. 12. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009. 1397 s. ISBN 978-80-7400-055-3. s. 7

⁵⁷ Ust. §1 odst. 2 písm. e) zák.č. 563/1991 Sb., o účetnictví

či gymnastika. Další konflikt můžeme najít v požadavku bezúhonnosti, kdy spáchání úmyslného trestného činu zpravidla nebrání (po odpykání trestu) provozování profesionální sportovní činnosti.

S ohledem na výše uvedené se domnívám, že nelze souhlasit s názorem T. Sluky, dle kterého je činnost individuálního sportovce v souladu s pozitivní definicí provozování živnosti, jak je uvedena v živnostenském zákoně.⁵⁸ Toto pojetí vyhovuje pouze naprosto minimálnímu počtu sportovců, a proto je vhodné se zaměřit na jinou právní úpravu, která by více vyhovovala specifikům postavení profesionálních sportovců.

3.3.2 Sport jako nezávislé povolání

Přesnější vymezení pojmu „nezávislé povolání“ v žádném ze zákonů ani podzákoných předpisů nenajdeme. Pozitivní definice by byla zřejmě velice obsáhlá a popisná, a proto ho zákon o dani z příjmu i další zákony vymezují negativně, a to jako povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů. Nevhodnost podřazení sportovců pod živnostenský zákon jsme si již vymezili v předchozí části této kapitoly. S ohledem na skutečnost, že v České republice neexistuje zvláštní předpis upravující sport jako podnikání, nelze sportovní činnost zařadit ani pod druhou část negativního vymezení nezávislého povolání.

Ze znění živnostenského zákona lze také odvodit, že výkon nezávislého povolání nemůže být ani závislou činností ve smyslu zákoníku práce. Uzavírání pracovněprávních smluv ve sportu bývá velmi neobvyklé a i přes skutečnost, že smlouvy uzavírané dle §51 občanského zákoníku obsahují výrazný prvek závislosti sportovce na národním svazu nebo klubu, nelze je pokládat za smlouvy zakládající pracovněprávní vztah.⁵⁹ Jediným známým případem uzavírání pracovněprávních smluv se sportovci jsou rezortní sportovní centra, kdy se sportovec stává zaměstnancem organizační jednotky zřízené orgánem státní správy. Významnější rezortní sportovní centra vytvářejí zejména ministerstvo vnitra a ministerstvo obrany (Armádní sportovní centrum DUKLA).

Činnost sportovce je tedy naprosto v souladu s negativní definicí nezávislého povolání. Postavení sportovce jako osoby samostatně výdělečně činné vykonávající nezávislé

⁵⁸ SLUKA, Tomáš . *Profesionální sportovec : právní a ekonomické aspekty*. Praha : Havlíček Brain team, 2007. 199 s. ISBN 80-903609-5-5., s. 70.

⁵⁹ Ust. §3 zák.č. 262/2006 Sb., zákoník práce: *Závislá práce může být vykonávána výlučně v pracovněprávním vztahu podle tohoto zákona, není-li upravena zvláštními právními předpisy. Základními pracovněprávními vztahy podle tohoto zákona jsou pracovní poměr a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr.*

povolání se tedy zdá být s ohledem na český právní řád nejuniverzálnějším a nejvhodnějším řešením.

3.3.3 Kolektivní sporty

Odlišným se bude jevit postavení sportovců v kolektivních sportech, jako jsou například hokej, fotbal či basketbal. Vztahy mezi kluby a sportovci jsou velice často obdobné jako vztahy pracovněprávní. Hráči však neuzavírají pracovní smlouvu, ale smlouvu dle §51 občanského zákoníku. Tyto smlouvy mají velice přesně definovány práva a povinnosti stran, přičemž velmi zřetelně zde bývá obsažen prvek „závislosti“.

Hráč reprezentuje určitý klub a vystupuje jeho jménem, přičemž jsou zde výrazně patrné prvky závislé činnosti, zejména tím, že podepisuje smlouvu s právnickou osobou, z níž pro něj vyplývá povinnost podřídit se při výkonu své profesionální činnosti pokynům jejich představitelů. Dále musí respektovat pokyny funkcionářů a trenérů sportovních klubů při tréninkové činnosti a soutěžích, podřídit se stanovenému časovému a organizačnímu režimu mužstva, případně poskytnout možnost využít své osoby k reklamním účelům. Nemůže rozhodovat o tom, kdy, kde a jakým způsobem bude sportovní činnost provozovat. Je tedy zcela zřejmé, že takový sportovec nevystupuje v soutěži ani pod vlastním jménem, ani na vlastní odpovědnost. Klub mu naopak poskytuje celou řadu dalších sjednaných plnění⁶⁰ a výhod.

Dá se tedy říct, že založení pracovněprávního vztahu mezi kolektivními sportovci a klubem by bylo nejvhodnější. Avšak stejně jak je tomu u sportovců individuálních, uzavírání pracovněprávních vztahů není ani zde obvyklé a v České republice se v podstatě nevyužívá. Kluby samy v těchto hráčských smlouvách popisují sportovce jako osoby samostatně výdělečně činné vykonávající nezávislé povolání, aby upřesnili jejich postavení a předešli tím možným nedorozuměním. Sportovcům tak z uzavření hráčské smlouvy vyplývají další povinnosti, zejména povinnost podat daňové přiznání, či hradit pojistné na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, důchodové pojištění a také pojištění zdravotní.

K postavení hráčů se vyjádřil i Nejvyšší správní soud, který v jednom ze svých rozsudků uvedl: „Přestože právnímu vztahu mezi hokejovým klubem a hráčem založenému hráčskou smlouvou (velice přísnou, pokud se týká povinností dbát příkazů plátce) by obsahově patrně nejvíce odpovídal poměr „obdobný“ poměru pracovněprávnímu ve smyslu § 6 zákona o daních z příjmů, není mezinárodními právními předpisy ani dle zákona

⁶⁰ JEŽEK, Petr. *Sportovní právo*. Brno, 2008. 63 s. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity.s. 28

o daních z příjmů vyloučena ani činnost profesionálního sportovce, jakožto osoby samostatně výdělečně činné provozující živnost či osoby vykonávající nezávislé povolání dle § 7 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b) zákona o daních z příjmů.⁶¹

3.4 Právní postavení krasobruslaře

3.4.1 Základní ustanovení v Ústavě ISU

I v krasobruslení existuje dělení bruslařů na profesionály a na amatéry. Avšak pojetí dle ISU je zcela odlišné od obecného chápání těchto dvou kategorií, tak jak jsme je definovali v předchozí části této kapitoly. Ústava ISU ani žádná směrnice ISU sice rozlišení profesionálů a amatérů přímo neuvádí, avšak obsahuje rozlišení sportovců na způsobilé neboli kvalifikované a nezpůsobilé, nekvalifikované.

V praxi jsou za amatéry považovány osoby „způsobilé“. Jedná se o osoby, které se podřídí veškerým pravidlům vydaným ISU a tím pádem jsou oprávněné účastnit se závodů a akcí spadajících pod jurisdikci ISU. Tito bruslaři se nesmějí zúčastnit jakékoliv jiné akce nebo soutěže, která by nebyla organizována ISU nebo národním bruslařským svazem členského státu. Tím má ISU na mysli zejména různé exhibice a revue, jenž jsou pořádány soukromými osobami. Pro upřesnění dodejme, že všechny soutěže jako jsou mistrovství světa, mistrovství Evropy nebo soutěže Grand Prix jsou zásadně pořádány ISU. Bohužel, odměny z těchto soutěží nejsou tak vysoké, aby pokryly všechny náklady sportovce. (Pro lepší představu uveďme, že za výhru na Mistrovstvích světa dostane sólista 45 000 amerických dolarů a taneční pár nebo sportovní dvojice 67 000 dolarů. Tuto částku si samozřejmě musí rozdělit. A část z této výhry ještě odvést svazu. Na soutěžích Grand Prix, jejichž význam by se dal porovnat se soutěží U.S.Open v tenise, dostanou sólisté i párové disciplíny cca 18 000 dolarů. Pro srovnání, vítěz U.S.Open v tenise získá výhru ve výši 1 600 000 dolarů.)

Krasobruslení je však finančně extrémně náročný sport. Náklady na přípravu vrcholového sportovce závodícího na mezinárodní úrovni se často vyšplhají na částky převyšující 1 milion českých korun. Krasobruslaři se tak mimo sezonu účastní různých show a exhibicí, které jsou základním zdrojem jejich příjmu. Amatérům to sice obecně Ústava ISU nepovoluje, avšak ve svém článku 102 uvádí výjimku, dle které se bruslaři mohou účastnit takových akcí, ale pouze se souhlasem svého národního svazu. To se ostatně týká i

⁶¹ Nejvyšší správní soud, 9 Afs 55/2007-76, [1489/2008 Sb.NSS]

jakýchkoliv dalších příjmů souvisejících s krasobruslením, jako jsou sponzoring, nebo zisk z reklam. I tyto podléhají schválení národním svazem, přičemž svaz má nárok na část z takového příjmu, nejvíce však ve výši 10% z příjmu.⁶²

Za profesionály jsou pak v praxi považováni krasobruslaři, kteří ukončili svou aktivní závodní kariéru a účastní se pouze různých exhibic a revue, které nejsou organizovány pod patronátem ISU. Tito bruslaři již zpravidla nejsou ani členy národních bruslařských svazů, nebo klubů. Krasobruslení vykonávají jako soustavnou činnost provozovanou samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a jejich činnost tak naplňuje veškeré znaky provozování živnosti.

3.4.2 Smluvní vztahy v českém krasobruslení

Vrcholným orgánem a zároveň jediným národním svazem v krasobruslení je Český krasobruslařský svaz (dále jen ČKS). Jako člen ISU je povinen dodržovat veškerá pravidla vydané ISU a ve svých smluvních vztazích se sportovci musí postupovat v souladu s kogentními ustanoveními Ústavy ISU. V dalším textu se zaměřím na smluvní vztahy vrcholových reprezentantů uzavírané s ČKS.

Jediným druhem smlouvy uzavírané mezi ČKS a reprezentanty je smlouva o zajištění sportovní reprezentace České republiky v krasobruslení, uzavíraná podle § 51, zák.č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku. (Viz příloha č.2). Účelem této smlouvy je zajištění úspěšné reprezentace České republiky v krasobruslení. Tato smlouva bývá uzavírána s bruslaři, kteří jsou na základě své výkonnosti oficiálně jmenováni předsednictvem ČKS do reprezentačního týmu ČR.

Smlouva není nijak obsáhlá a vymezuje zejména povinnosti krasobruslaře vůči ČKS. Povinnosti ČKS vůči sportovci jsou pak uvedeny stručně, pouze v pěti bodech. Hlavní povinností svazu je zajištění finančních prostředků na tréninkovou přípravu bruslaře a zajištění administrativních úkonů souvisejících s akreditací sportovce na všech reprezentačních akcích a mezinárodních soutěžích. Všechny dotace a finanční prostředky je sportovec povinen použít výlučně na náklady spojené s jeho krasobruslařskou činností.

Ve smlouvě, resp. v příloze ke smlouvě je pak uvedena i klauzule, kterou se ČKS chrání proti „přestupům“ úspěšných reprezentantů, tj. aby nedocházelo k tomu, že původně český reprezentant bude reprezentovat jinou zemi. Proto je ve smlouvě upravena povinnost

⁶² International skating union constitution and general regulations 2008 as accepted by the 52nd Ordinary Congress, dostupné z: <http://isuskating.lglx1.simplecdn.net/vsite/vnavsite/page/directory/0,10853,4844-153889-171105-nav-list,00.html>

těchto reprezentantů při jejich „přestupu“ zaplatit stanovenou částku ve prospěch ČKS.. Stejně tak se ČKS chrání i v případech, kdy český reprezentant skončí amatérskou kariéru a zahájí kariéru profesionálního krasobruslaře v období do půl roku od skončení zimních olympijských her.

Výčet povinností bruslaře je v této smlouvě velmi podrobný. Sportovec je na základě smlouvy povinen dodržovat stanovy a předpisy ČKS a ISU a účastnit se soutěží a akcí, na které byl nominován ČKS, včetně soustředění, přípravných táborů, testů a vyšetření. Neúčast na takové akci je možná pouze ze zdravotních důvodů, které musí sportovec prokazovat lékařskou zprávou, v ostatních případech pak musí být jakýkoliv důvod neúčasti schválen trenérsko-metodickou komisí a předsednictvem ČKS. Sportovec je dále povinen požádat předsednictvo ČKS o schválení účasti na jakýchkoliv akcích nepořádaných ISU. V případě, že mu z takové činnosti plyne zisk, je povinen ihned po jeho obdržení odvést 10% ze získané částky na účet ČKS. Stranou samozřejmě nezůstává ani povinnost bruslaře podrobit se antidopingovým pravidlům Antidopingového výboru ČR a ISU a v souladu s těmito pravidly informovat ČKS o místech svého pobytu. Poměrně podrobně se pak smlouva zabývá povinnostmi sportovce při reklamě a sponzoringu.

V této smlouvě je však možné najít i několik nepřesností a nejasností. Pochybným se zdá být ustanovení o povinnosti krasobruslaře zdržet se negativního vyjadřování o ČKS a jeho smluvních partnerech při vystupování v médiích. Tato povinnost však hraničí s porušením práva na svobodu projevu dle čl.17 Listiny, které spočívá v tom, že každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem.⁶³ V článku týkajícím se platnosti smlouvy by pak potíže mohlo činit ustanovení o pozastavení platnosti smlouvy ze strany ČKS v případě jakéhokoliv porušení této smlouvy. Zcela jistě by zde bylo vhodné toto právo ČKS konkretizovat, zejména co se týče způsobu, doby a následků pozastavení smlouvy. Při sankcích za porušení závazku se smlouva opírá o pojem hrubé porušení závazku, avšak tento pojem opět nijak nekonkretizuje.

3.5 Shrnutí

Od dob socialismu, kdy byl každý sportovec amatérem a zaměstnancem státního podniku, se mnohé změnilo. Během posledních dvaceti let došlo k výraznému rozvoji

⁶³ HENDRYCH, D., et al. *Právníkový slovník*. Praha : C.H.Beck, 2009. Svoboda projevu, s. 1488. ISBN 978-80-7400-059-1.

profesionálního sportu. I v České republice se projeví západní trendy a sport se stal zcela běžným povoláním.

Právní postavení sportovce však není v českém právním řádu zcela jednoznačným institutem. Daňová sféra byla jako jediná nucena řešit problém zařazení profesionálních sportovců. Ti vykonávali svou činnost převážně na základě smluv řídících se občanským zákoníkem, proto nepřicházelo v úvahu jejich podřazení zaměstnaneckému poměru – závislé činnosti. U sportů kolektivních je však situace trochu jiná a z určitých důvodů lze pohlížet na jejich činnost jako na pracovněprávní. V rámci dané problematiky je tedy nutno rozlišovat mezi sportovci individuálních sportů a sportovci sportů kolektivních. V praxi však bývají sportovci zpravidla postaveni na úroveň osob samostatně výdělečně činných, a to zejména s ohledem na ustanovení §7 odst.2 zák.č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.⁶⁴

Právní postavení krasobruslaře se od obecného vymezení postavení sportovců liší zejména odchylným chápáním pojmu profesionál a amatér, kdy hlavním kritériem není ziskovost a výkon sportu jako zaměstnání, ale podřízenost národnímu svazu a Mezinárodní bruslařské unii. Všichni olympijští vítězové a také mistři světa nebo Evropy jsou tedy amatéry. Krasobruslaře - amatéra můžeme považovat, tak jako většinu individuálních sportovců, za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající nezávislé povolání, profesionál pak bude spadat pod pojem podnikatele, nebo-li osoby samostatně výdělečně činné provozující živnost.

⁶⁴ SLUKA, Tomáš . *Profesionální sportovec : právní a ekonomické aspekty*. Praha : Havlíček Brain team, 2007. 199 s. ISBN 80-903609-5-5., s. 69

4. Doping

4.1 Úvod

V této kapitole bych ráda poukázala na jednu z nejčernějších stránek sportovního zákulisí – doping, a to zejména z hlediska jeho legislativní úpravy, jak na mezinárodní a evropské úrovni, tak na úrovni vnitrostátní. Zaměřím se na - dle mého názoru nejdůležitější dokumenty dopingové úpravy, mezi nimiž zcela zásadní postavení zaujímá Světový antidopingový kodex, jenž byl přijat jako součást Mezinárodní úmluvy proti doping, ve sportu (vyhlášena pod č. 46/2008 Sb.m.s.) a je základním a univerzálním dokumentem, z něhož vychází světový antidopingový program, přičemž nezůstane stranou ani krátký historický exkurz, jenž mě velice zaujal. V závěru této kapitoly se pak zaměřím na antidopingovou politiku ISU.

4.2 Historie

Doping v žádném případě není problémem pouze novodobých dějin sportu. Již staré civilizace znaly různé podpůrné látky, které užívaly k zvýšení vytrvalosti, zbavení strachu, zlepšení bdělosti a hojně se vyskytovaly i při různých náboženských obřadech. Známa je hlavně rostlina *Erythroxylum coca*, známější pod hovorovým názvem „koka“, kterou běžně žvýkali původní obyvatelé Peru. Tato rostlina pomáhala k překonání únavy při těžkém fyzickém vypětí.⁶⁵ O efektivnosti této drogy vypovídá i skutečnost, že je, i když ilegálně, nicméně s oblibou užívána i v současnosti. Nejen Peruánci užívali ke svému povzbuzení drogy. Ze zmínek dobyvatelů jihoamerických domorodých kmenů je zřejmé, že indiáni užívali různé odvary, jídla i masti z různých rostlin, nebo je kouřili a ty pak měly zejména povzbuzující a halucinogenní účinky.

S jistotou lze však říct, že drogy, které byly užívány za stejným záměrem jako doping, zažily svůj největší rozmach v souvislosti s válkami. Vůdci potřebovali na své straně neúnavné a silné vojáky, kteří byli dostatečně agresivní a odvážní. Zpočátku stačil k povzbuzení alkohol, éter, morfium, nebo odvary z různých rostlin. Později se k odstranění pudu sebezáchovy a jakýchkoliv náznaků strachu užívaly náhražky přírodních látek – uměle vytvořené drogy nové doby – zejména amfetamin a pervitin. Velice známá je i éra takzvaných

⁶⁵ HNÍZDIL, Jan, MUDr. *Doping aneb zákulisí vrcholového sportu*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2000. 152 s. ISBN 8071697761., str. 13

„energy tablets“, která užívali zejména anglická a americká vojska. Zpočátku byly pokládány téměř za zázrak, protože se věřilo, že jsou naprosto neškodné a až po 2. světové válce bylo prokázáno, že tomu tak v žádném případě není. Naproti tomu v německé armádě byl za tím stejným účelem s velkou oblibou užíván pervitin.

První zprávy o dopingů ve sportu však pochází ze starověkého Řecka. Zprávy o tom, že již staří Řekové dopovali, pochází od Galena a Philostrata. Legenda o první antidopingové zkoušce pochází již z 16. století před naším letopočtem. Tato se měla uskutečnit při hrách v Thébách, kdy závodníci museli na rozhodčího dýchnout, aby prokázali, že nepili alkohol, který byl při hrách zakázán.⁶⁶

Zmínky o dopingů v moderních dějinách sportu sahají přibližně do poloviny 19. století. Povzbuzující látky jako alkohol, kofein strychnin, morfin a další byly používány zejména ve vytrvalostních disciplínách, jako byla cyklistika nebo atletika, výjimkou však nebyly ani sporty, ve kterých závodníci potřebovali odolávat bolesti, například box. Doping však nebyl používán jen k vlastnímu zlepšení výkonnosti, ale i k oslabení soupeře. Z tvrzení sportovců vyplývá, že se nejednou stalo, že jim někdo do nápoje přimíchal omamnou látku, po které nebyli schopni soutěžit.

Rozmach drog během 2. světové války se však odrazil i ve sportu. Největším problémem se stala neexistence jakékoliv antidopingové úpravy, jež by obsahovala i odpovídající sankce. Až série úmrtí několika sportovců přinutila odborníky věnovat dopingů větší pozornost a předejít tak podobným případům. V šedesátých letech 20. století se doping začal stávat nezvladatelným. Dopovalo se téměř ve všech sportovních odvětvích, používaly se nejen čisté drogy, ale i jejich různé kombinace, chyběla však dostatečná informovanost i lékařská péče a úmrtnost sportovců neustále rostla.

Olympijský výbor i různé mezinárodní sportovní organizace proto začaly vést proti dopingů tvrdý boj, který bohužel ne stoprocentně úspěšně vedou dodnes. Postih za užití dopingů se začal objevovat i v jednotlivých národních právních řádech, kdy se jeho použití nesankcionovalo pouze diskvalifikací, nebo případným „distancem“, ale i trestněprávním postihem. Průkopníkem této úpravy byla Francie. Zásadním zlomem v boji proti dopingů však bylo ustavení Lékařské komise Mezinárodního olympijského výboru, která se stala rozhodujícím činitelem v řešení dopingové problematiky.⁶⁷ Úspěch zavedení pravidelných dopingových kontrol se projevil již na Olympijských hrách v Grenoblu, kde antidopingové

⁶⁶HNÍZDIL, Jan, MUDr. *Doping aneb zákulisí vrcholového sportu*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2000. 152 s. ISBN 8071697761., str. 15

⁶⁷ HNÍZDIL, Jan, MUDr., *Doping aneb zákulisí vrcholového sportu* 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2000. 152 s. ISBN 8071697761., str. 35

testy, v této době pouze zkoušky moče, prokázaly užití povzbuzujících látek. Od tohoto bodu se počet užití dopingu i úmrtí sportovců značně snížil. Boj tím však vyhrán v žádném případě nebyl. Jak se zdokonalovaly antidopingové testy, tak se zdokonalovaly i farmaceutické laboratoře, které na objednávky samotných sportovců, jejich trenérů, ale i jednotlivých národních sportovních organizací chrlily nové přípravky na zvýšení výkonnosti, které antidopingové výbory a komise ještě neznaly a nedokázaly je proto odhalit.

V současnosti je nejúspěšnější a nejužívanější formou dopingu takzvaný krevní doping, který se užívá zejména v cyklistice, lyžování a při běhu na dlouhé tratě. Jeho účelem je zvýšení počtu červených krvinek, což napomáhá přenosu kyslíku v krvi, a tak i zvýšení vytrvalosti. Nejužívanějším je hormon *erythropoetin* (EPO). Vzhledem ke skutečnosti, že na jeho prokázání ještě nebyla vyvinuta spolehlivá detekční metoda, jsou důkazy o jeho užívání spíše nepřímé.⁶⁸ Vedle EPO se však vyvíjí i další látky, mezi nimiž je pro dopingové kontroly velkým problémem *perfluorocarbon* (PFC), jenž není zatím zařazen v seznamu zakázaných látek. Tato látka je schopna v krvi přenášet až dvacetkrát více kyslíku, který je tolik potřebný pro svalovou práci.⁶⁹

Tímto však vývoj dopingu zcela určitě nekončí. Dle mého názoru, je úroveň profesionálního sportu v dnešní době na tak vysoké úrovni, že zejména ve vytrvalostních disciplínách bez dopingu už nové světové rekordy uvidíme jen naprosto výjimečně. V budoucnu se zřejmě sportovci i vědci budou setkávat se stále novými metodami dopingu, které přinesou další historické momenty i další rekordy.

4.3 Pojem slova „doping“

Slovo doping má samozřejmě i svoje historické kořeny, sahající například ke kolonistům v Novém Amsterodamu, kde se objevilo slovo „*doop*“, které bylo označením pro silný povzbuzující odvar z různých bylin a kořínků, nebo v nářečí obyvatelů jihovýchodní části Afriky, kteří tak označovali druh silné pálenky, kterou požívali za účelem povzbuzení.⁷⁰ O tezí vzniku slova doping již bylo pojednáno v mnoha publikacích, které se od sebe nijak značně nelišily. Proto bych se ráda zaměřila spíše na pojem slova ve světle vnitrostátních i mezinárodních dokumentů upravujících dopingovou problematiku.

⁶⁸ NEKOLA, Jaroslav, JURÁK, Pavel, SLEPIČKA, Pavle. *Doping a sport*. 1. vyd. Praha : Olympia, 2000. 132 s. , 1. ISBN 80-7033-137-2., str. 31

⁶⁹ HNÍZDIL, Jan, MUDr. *Doping aneb zákulisí vrcholového sportu*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2000. 152 s. ISBN 8071697761., str 44

⁷⁰ HNÍZDIL, Jan, MUDr. *Doping aneb zákulisí vrcholového sportu*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2000. 152 s. ISBN 8071697761., str.12

Český olympijský výbor uvádí ve svém antidopingovém programu⁷¹ obecnou definici dopingů a sice, že doping je využití zakázaných látek, nebo metod ve sportu za účelem zlepšení sportovního výkonu. Zahrnuje užití nebo přítomnost jakékoli zakázané látky v těle sportovce, nebo užití zakázané metody. Tyto látky a metody představují riziko poškození zdraví sportovce nebo jsou jiným způsobem v rozporu se sportovními pravidly. Zakázané jsou rovněž látky, které maskují použití zakázaných látek, nebo metod.

Evropská antidopingová úmluva definuje pojem doping ve slovním spojení „doping ve sportu“ a rozumí tím podávání (poskytování) farmakologických skupin dopingových prostředků a dopingových metod sportovcům či sportovkyním a jejich použití jimi. „Farmakologické skupiny dopingových prostředků nebo dopingové metody“ znamenají skupiny dopingových prostředků nebo dopingových metod zakázané příslušnou mezinárodní sportovní organizací a uvedené na seznamech, které byly schváleny Monitorovací skupinou v souladu s Evropskou antidopingovou úmluvou.⁷²

Mezinárodní úmluva proti dopingů ve sportu⁷³ také spojuje pojem doping s pojmem „doping ve sportu“, pod kterým rozumí situaci, ve které dochází k porušení antidopingových pravidel. „Porušení antidopingových pravidel“ ve sportu označuje jednu nebo více věcí z následujícího vyčtu:

- (a) přítomnost zakázané látky nebo jejich metabolitů nebo indikátorů ve vzorku získaném z těla sportovce,
- (b) použití nebo pokus o použití zakázané látky nebo zakázané metody,
- (c) odmítnutí, nebo nedostavení se k odběru vzorku bez náležitého důvodu po oznámení učiněném na základě příslušných antidopingových pravidel nebo jiný způsob, jak se vyhnout odběru vzorku,
- (d) porušení příslušných podmínek týkajících se dostupnosti sportovce pro testování mimo soutěž, včetně neposkytnutí požadovaných informací o pobytu a zmeškání testů, které jsou vyžadovány odůvodněnými pravidly,
- (e) podvádění nebo pokus o podvádění v průběhu kterékoli části dopingové kontroly,
- (f) držení zakázaných látek a metod,
- (g) nelegální nakládání s jakoukoli zakázanou látkou nebo zakázanou metodou,

⁷¹ Olympic.cz [online]. 2007 [cit. 2009-12-27]. Antidopingový program ČOV. Dostupné z WWW: <<http://web.olympic.cz/?sec=93>>.

⁷² Antidopingový výbor ČR [online]. 30.12.2009 [cit. 2009-11-25]. Evropská antidopingová úmluva . Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/evropska_umluva.htm>.

⁷³ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. 5.2.2007 [cit. 2009-11-27]. Mezinárodní úmluva proti dopingů ve sportu UNESCO. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/mezinarodni-umluva-proti-doping-ve-sportu-unesco>>.

- (h) podávání nebo pokus o podání zakázané látky nebo zakázané metody jakémukoli sportovci, nebo podporování, podněcování, napomáhání, navádění, zakrývání skutečnosti nebo jiná spoluvina, která je porušováním nebo pokusem o porušování antidopingových pravidel.

V rámci nejvlivnějšího dokumentu v antidopingové politice – Světového antidopingového kodexu⁷⁴, je doping definován jako porušení jednoho nebo více antidopingových pravidel uvedených v článcích 2.1 až 2.8 Kodexu. Porušení antidopingových pravidel je konstruováno obdobně jako u Mezinárodní úmluvy proti doping. Rozumí se ním zejména:

- (a) přítomnost zakázané látky nebo jejich metabolitů nebo markerů ve vzorku sportovce. Přičemž je osobní povinností každého sportovce zajistit, aby žádná zakázaná látka nevnikla do jeho těla. Sportovci jsou odpovědní za to, je-li zjištěna přítomnost jakékoli zakázané látky nebo jejich metabolitů nebo markerů v jejich vzorcích. Z toho plyne, že k tomu, aby došlo k porušení antidopingových pravidel, není nutné, aby sportovci byl prokazován úmysl, zavinění, nedbalost či vědomé použití. Kodex tak upravuje pravidlo striktní odpovědnosti, dle kterého je sportovec odpovědný za porušení antidopingových pravidel vždy, kdykoliv je ve vzorku sportovce nalezena zakázaná látka. K porušení pravidel dojde, ať už sportovec použil zakázanou látku úmyslně nebo neúmyslně, z nedbalosti, nebo jinak zavinil její použití. Princip striktní odpovědnosti stanovený Kodexem byl konzistentně potvrzován i v rozhodnutích Arbitrážního soudu pro sport.
- (b) použití nebo pokus o použití zakázané látky nebo zakázané metody sportovcem.
- (c) odmítnutí nebo nedostavení se k odběru vzorku bez přesvědčivého zdůvodnění po obdržení výzvy, která vychází z příslušných antidopingových pravidel, nebo jiné vyhýbání se odběru vzorku.
- (d) podvádění nebo pokus o podvádění v průběhu kterékoli části dopingové kontroly.
- (e) držení zakázaných látek a zakázaných metod.

Mezinárodní bruslařská unie vykládá pojem dopingů totožně se Světovým antidopingovým kodexem.

⁷⁴ *Antidopingový výbor ČR* [online]. 2009 [cit. 2009-11-27]. Světový antidopingový kodex. Dostupné z WWW: <<http://www.antidoping.cz/kodex.htm>>.

4.4 Významné organizace v boji proti doping

4.4.1 Mezinárodní olympijský výbor

Program boje proti doping je celosvětovou záležitostí. Je uskutečňován ve vzájemné spolupráci Mezinárodního olympijského výboru (dále jen MOV) a všech světových sportovních federací, spolu s národními olympijskými výbory a federacemi a i dalšími organizacemi včetně těch vládních.⁷⁵ Mezi neopomenutelné instituce v této oblasti bezesporu patří jak Mezinárodní, tak i Český olympijský výbor, Světová antidopingová agentura, či Antidopingový výbor České republiky.

MOV je bezpochyby snad nejznámější mezinárodní organizací ve světě sportu. Jedním z nejdůležitějších směrů jeho filosofie a politiky je právě boj proti doping. Naprosto zásadním dokumentem je i tady Světový antidopingový kodex (na postavení a podrobnější rozbor antidopingového kodexu poukážu níže). V odborných otázkách antidopingové politiky je odpovědnost v rámci MOV svěřena Lékařské komisi a její subkomisi pro doping, biochemii a subkomisi pro harmonizaci směrnic dopingových kontrol.

4.4.2 Český olympijský výbor

Členem MOV je i Český olympijský výbor (dále jen ČOV), jenž jako signatář Světového antidopingového kodexu formuluje svůj samostatný Antidopingový program. Je vydáván vždy na konkrétní olympijské období, v souladu s oficiálními dokumenty na podporu boje proti doping ve sportu, přijatými ve světě i u nás. Vzhledem ke svému postavení realizuje ČOV ve sféře své působnosti takové formy a metody boje proti doping, které odpovídají jeho specifické činnosti.

V boji proti doping ve sportu úzce spolupracuje se státní správou, sportovními svazy, Antidopingovým výborem ČR a s mezinárodními sportovními a dalšími institucemi. Obsahově a finanční podporou se zaměřuje na koncepční a legislativní činnost, průběžnou prevenci, osvětu a dominantně na uplatňování konkrétních opatření proti doping v období konání OH. V oblasti legislativy a tvorby sportovních předpisů se podílí na tvorbě a inovaci antidopingových předpisů vyplývajících ze závazků přijatých v mezinárodních úmluvách proti doping ve sportu. ČOV dále iniciuje a projednává opatření vyplývající z

⁷⁵ HNÍZDIL, Jan, MUDr. *Doping aneb zákulisí vrcholového sportu*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2000. 152 s. ISBN 8071697761., str.123,

antidopingových předpisů a legislativních dokumentů v orgánech státní správy a v zastupitelských orgánech.⁷⁶

4.4.3 Světová antidopingová agentura

Nepostradatelnou se však stala zejména Světová antidopingová agentura, běžně známá pod zkratkou WADA, která byla založena jako nezávislá mezinárodní organizace v roce 1999. K jejímu vytvoření došlo na základě iniciativy Mezinárodního olympijského výboru. V roce 1999 svolal MOV první světovou konferenci proti dopingům, která se uskutečnila v Laussane, ve Švýcarsku a jejímž výsledkem bylo právě zřízení WADA. Česká republika uznala WADA podpisem Kodaňské deklarace spolu se 161 státy v roce 2003 na Světové konferenci o dopingovém sportu.

Její hlavním posláním je podpora, koordinace a monitorování boje proti dopingům ve sportu ve všech jeho formách. Její mezinárodněprávní postavení je velice zvláštní, neboť je jakýmsi hybridem mezi vládní a nevládní mezinárodní organizací. Je financovaná jak prostřednictvím sportovních organizací, tak prostřednictvím vlád členských států, a to systémem „půl na půl“. Pravděpodobně nejvýznamnějším počinem WADY bylo vytvoření Světového antidopingového kodexu, jehož prostřednictvím došlo k harmonizaci antidopingových pravidel v jednotlivých sportovních odvětvích v členských státech⁷⁷ (podrobněji viz níže).

4.4.4 Český antidopingový výbor

Český antidopingový výbor (ADV ČR) ustavený zřizovací listinou jako příspěvková organizace přímo řízená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.⁷⁸ Je nejvyšším orgánem a výhradním odborným pracovištěm s celostátní působností, pověřeným na základě vládního usnesení č. 12 ze dne 4. ledna 1995 o přístupu České republiky k Evropské antidopingové úmluvě.

K jeho nejdůležitějším pravomocem patří zejména:

- navrhopvat legislativní opatření na podporu boje proti dopingům, vydávat směrnice pro provádění dopingových kontrol se seznamy zakázaných skupin dopingových látek a metod v souladu s WADA,

⁷⁶ *Olympic.cz* [online]. 2007 [cit. 2009-12-27]. Antidopingový program ČOV. Dostupné z WWW: <<http://web.olympic.cz/?sec=93>>.

⁷⁷ Podrobněji viz www.wada-ama.org

⁷⁸ Viz *Antidopingový výbor ČR* [online]. 2009 [cit. 2009-10-27]. Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/smernice_pro_kontrolu.htm>.

- provádět dopingové kontroly při sportovních soutěžích i mimo ně a zajišťovat analýzy odebraných vzorků v laboratořích dopingové kontroly,
- vydávat výchovné programy a organizovat osvětové akce na podporu sportovního soutěžení bez dopingu,
- zastupovat Českou republiku v mezinárodních antidopingových institucích⁷⁹.

Vedle výše uvedených antidopingových organizací existuje na národní i mezinárodní úrovni mnoho dalších vládních i mezivládních institucí zabývajících se touto problematikou. Za zmínku určitě stojí Evropská unie, která se tímto tématem začala zabývat zejména v souvislosti s otevřením hranic, dále také Rada Evropy, Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu UNESCO, či Světová zdravotnická organizace WHO, o nichž bylo v obecné rovině pojednáno již výše.⁸⁰

4.5 Doping v mezinárodních dokumentech

Doping se stal velice rychle se rozvíjejícím celosvětovým problémem. Boj proti němu na mezinárodní úrovni je o mnoho efektivnější než izolované antidopingové programy jednotlivých národních sportovních svazů nebo vnitrostátních orgánů státní správy. V současné době existuje poměrně značné množství mezinárodních dokumentů upravujících antidopingovou problematiku. Zmíním se tedy, alespoň dle mého názoru, o třech nejznámějších a nejdůležitějších dokumentech, kterými jsou Světový antidopingový kodex, Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu a Evropská antidopingová úmluva. Podrobněji rozeberu pouze Světový antidopingový kodex, jenž je základním a zcela zásadním dokumentem v boji proti dopingu.

4.5.1 Světový antidopingový kodex

4.5.1.1 Základní myšlenky světového antidopingového kodexu

Světový antidopingový kodex vstoupil v platnost 1. ledna 2004. Projevil se jako velice významný a efektivní program v boji proti dopingu, a to po celém světě, což dokazuje i skutečnost, že byl podpořen ohromným počtem vlád jednotlivých států i jejich národních sportovních organizací. Svědčí o tom navíc i vzrůstající judikatura Arbitrážního soudu pro

⁷⁹ Antidopingový výbor České republiky : Pravomoce Antidopingového výboru České republiky [online]. Praha : 2009 [cit. 2009-11-27]. Český. Dostupný z WWW: <<http://antidoping.cz/stare/pravomoc.htm>>.

⁸⁰ Viz kapitola 3.1.1 Mezinárodní organizace s všeobecnou působností, str. 17

sport, opírající se právě o ustanovení Kodexu. Světový antidopingový kodex je uznáván i Mezinárodním olympijským výborem a je tak závazný pro celé olympijské hnutí.⁸¹

Účelem Světového antidopingového Kodexu a Světového antidopingového programu je chránit základní právo sportovců na účast ve sportu bez dopingu, propagovat zdraví, spravedlnost a rovnoprávnost pro všechny sportovce, zajistit harmonizaci, koordinaci a efektivitu mezinárodních i národních antidopingových programů s ohledem na kontrolu a prevenci dopingu. Jak Olympijská charta, jejíž současné znění vešlo v platnost 7. července 2007, tak Úmluva UNESCO přijatá 19. října 2005 v Paříži, uznávají prevenci a boj proti dopingu ve sportu jako stěžejní část poslání Mezinárodního olympijského výboru a UNESCO a zároveň v této souvislosti uznávají základní význam Kodexu.

Kodex je základním a celosvětovým dokumentem, na němž je založen Světový antidopingový program ve sportu. Smyslem Kodexu je podpořit boj proti dopingu celosvětovou harmonizací klíčových antidopingových prvků. Je dostatečně konkrétní, aby napomohl úplné harmonizaci v otázkách, kde je nutný jednotný postoj, zároveň je i dostatečně obecný v ostatních oblastech, takže dovoluje být flexibilní v tom, jak mají být dohodnuté antidopingové zásady uplatňovány.

V první části Kodexu jsou uvedena specifická antidopingová pravidla a zásady, které musí dodržovat organizace odpovědné za přijetí, zavádění a dodržování antidopingových pravidel v rámci své pravomoci. Všechna ustanovení Kodexu jsou ve své podstatě povinná a musí být respektována při jejich aplikaci každou Antidopingovou organizací a každým sportovcem nebo jinou osobou.

Kodex však nenahrazuje ani neeliminuje nutnost přijmout komplexní antidopingová pravidla každou antidopingovou organizací. Zatímco některá ustanovení Kodexu musí být začleněna antidopingovými organizacemi do jejich antidopingových pravidel bez podstatných změn, jiná ustanovení Kodexu stanoví povinné řídicí zásady, které umožňují flexibilitu při formulování pravidel jednotlivými antidopingovými organizacemi nebo stanoví požadavky, které musí být splněny jednotlivými antidopingovými organizacemi bez toho, aniž by musely být opakovány v jejich antidopingových pravidlech. Pro účely harmonizace je např. naprosto nezbytné, aby všichni signatáři podložili svá rozhodnutí stejným seznamem porušení antidopingových pravidel, stejným důkazním břemenem a aby uplatňovali stejné důsledky za

⁸¹ Dle článku 2 odst. 15 Mezinárodní úmluvy proti dopingu ve sportu - „Olympijské hnutí“ označuje všechny ty, kteří souhlasí s tím, že se budou řídit Olympijskou chartou a kteří uznávají autoritu Mezinárodního olympijského výboru, a to: mezinárodní federace sportů, které jsou na programu Olympijských her, národní olympijské výbory, organizační výbory Olympijských her, sportovce, soudce a rozhodčí, asociace a kluby a rovněž všechny organizace a instituce uznané Mezinárodním olympijským výborem.

stejná porušení antidopingových pravidel. Tato pravidla musí být stejná, ať se řízení koná před mezinárodní federací na národní úrovni, nebo před Sportovním arbitrážním soudem (dále jen CAS). Antidopingová pravidla, stejně jako Soutěžní pravidla, jsou sportovní pravidla, jimiž se sport řídí. Sportovci nebo jiné osoby přijímají tato pravidla jako podmínku své účasti a jsou těmito pravidly vázáni.⁸²

Dále se zaměřím na jednotlivé části kodexu. Je sice nemožné interpretovat v jedné diplomové práci celý tento dokument, avšak pokusím se zaměřit na důležité články, jež jsou pro antidopingovou politiku stěžejní a které se také odráží i v dalších mezinárodních dokumentech, zejména pak v antidopingových pravidlech Mezinárodní bruslařské unie.

4.5.1.2 Výběr stěžejních ustanovení kodexu

Hned ve svém úvodu Kodex vykládá pojem slova doping a s ním související pojem porušování antidopingových pravidel, o nichž jsem se již zmínila výše.⁸³

Zajímavá je i úprava dokazování dopingu, který navazuje na výše uvedené pojmy, zejména pak co se týče důkazního břemene. Antidopingová organizace zpravidla nese důkazní břemeno o tom, že došlo k porušení antidopingového pravidla. Antidopingová organizace unese důkazní břemeno v případě, že prokáže porušení antidopingového pravidla, přičemž je nutno vždy prokázat více, než-li pouhou pravděpodobnost, ale současně není vyžadován důkaz nade vše pochybnost. Tato míra důkazního břemene kladená na antidopingovou organizaci je srovnatelná s mírou uplatňovanou ve většině zemí v případech týkajících se porušení profesní morálky. Rovněž byla a je široce uplatňována u soudů a orgánů rozhodujících případy dopingu.

Skutkové okolnosti vztahující se k porušení antidopingových pravidel mohou být prokazovány jakýmkoli spolehlivým způsobem včetně doznání. V dopingových případech lze jako důkaz uplatnit například již zmíněné doznání, hodnověrné svědectví třetích osob, písemné důkazy nebo věrohodné analytické údaje z odebraného vzorku krve, nebo moči.

Velice významnou částí kodexu je i seznam zakázaných látek a zakázaných metod. Kodex stanoví, že Světová antidopingová agentura (dále jen WADA) bude vydávat seznam tak často, jak bude zapotřebí, minimálně však jednou za rok. Navržený seznam a všechny jeho změny budou v písemné podobě okamžitě předloženy ke konzultacím a k připomínkám všem signatářům a vládám. Každoroční verzi seznamu a všechny jeho změny bude WADA

⁸² *Antidopingový výbor ČR* [online]. 2009 [cit. 2009-11-27]. Světový antidopingový kodex. Dostupné z WWW: <<http://www.antidoping.cz/kodex.htm>>.

⁸³ Viz kapitola 4.3 Pojem slova doping, str 32

bez zbytečného odkladu rozesílat všem signatářům a vládám a tyto budou zveřejňovány i na internetových stránkách WADA.

Za zakázané látky a zakázané metody seznam označuje ty zakázané látky a zakázané metody, které jsou zakázány jako doping vždy (při soutěži i mimo soutěž), neboť mají potenciál zvýšit výkonnost v příštích soutěžích, nebo mají potenciál maskovat tyto látky a dále metody a látky, které jsou zakázány pouze při soutěži. I zde však existují jisté výjimky, k jejichž podrobnější úpravě WADA přijala mezinárodní standard pro postup při udělování takzvaných terapeutických výjimek. Každá mezinárodní federace zajistí pro sportovce mezinárodní úrovně nebo kteréhokoli jiného sportovce, který je přihlášen na mezinárodní akci, vhodný postup, pomocí něhož mohou sportovci, jejichž doložený zdravotní stav vyžaduje použití zakázané látky nebo zakázané metody, žádat o terapeutickou výjimku.

Co se týče samotného testování, článek 5 kodexu uvádí, že každá národní antidopingová organizace má pravomoc testovat všechny sportovce, kteří se nacházejí v její zemi, nebo kteří jsou státními příslušníky její země nebo rezidenty nebo drží licenci nebo jsou členy sportovní organizace její země. Každá mezinárodní sportovní federace bude mít pravomoc testovat všechny sportovce, kteří jsou členy jejích členských národních svazů nebo kteří se účastní jejich soutěží. Všichni sportovci musí vyhovět každé žádosti o testování, a to jakoukoliv antidopingovou organizací s pravomocí testovat. Vzorky se pak analyzují zásadně v laboratořích akreditovaných WADA, nebo jinak schválených WADA.

V Kodexu není opomenuto ani právo na spravedlivé řízení, o němž pojednává článek 8. Dle něho každá antidopingová organizace odpovědná za nakládání s výsledky poskytne řízení každé osobě, která je obviněna z toho, že se dopustila porušení antidopingového pravidla. V tomto řízení se rozhodne, zda se dopustila porušení antidopingového pravidla a v případě, že ano, rozhodne se též o důsledcích. Řízení musí respektovat následující principy:

- I. právo na včasné řízení;
- II. k rozhodování je příslušný pouze spravedlivý a nestranný rozhodovací orgán;
- III. právo být zastoupen právním zástupcem na své náklady;
- IV. právo být informován správným a včasným způsobem o obvinění z porušení antidopingových pravidel;
- V. právo vyjádřit se k obvinění z porušení antidopingových pravidel a jeho důsledkům;
- VI. právo každé strany na předložení důkazů, včetně práva na předvolání a výslech svědků (je na uvážení rozhodovacího orgánu, zda přijme svědectví podané písemně nebo telefonicky);

- VII. právo na tlumočníka při jednání, přičemž rozhodovací orgán určí, kdo to bude a kdo ponese náklady na tlumočníka;
- VIII. právo na včasné písemné a zdůvodněné rozhodnutí, zejména obsahující vysvětlení důvodu(ů) jakékoliv doby zákazu činnosti.

Práva na řízení je též možno se vzdát, a to buď výslovně anebo tak, že sportovec nebo jiná osoba nenapadne oznámení antidopingové organizace o porušení antidopingových pravidel v časovém limitu stanoveném v pravidlech této organizace.

Porušení antidopingových pravidel v individuálních sportech zjištěné testem při soutěži vede automaticky k anulování výsledku dosaženého v této soutěži se všemi dalšími důsledky, včetně odebrání všech medailí, bodů a cen. Ve sportech, které nejsou kolektivními sporty, ale kdy se ocenění předává družstvům, bude uplatňováno anulování výsledků, nebo jiné disciplinární opatření proti družstvu, v němž jeden, nebo více členů porušilo antidopingové pravidlo v souladu s příslušnými pravidly mezinárodní federace.

Dalším typickým disciplinárním opatřením je zákaz činnosti, jenž může být uložen v rozmezí jednoho roku až doživotí. Ta nejprísnejší sankce – tedy zákaz činnosti na doživotí, je například následkem porušení antidopingového pravidla, které se týká nezletilého. Toto bude považováno za zvlášť závažné provinění a je-li spácháno doprovodným personálem sportovce a týká se jiného porušení pravidel, než je použití specifických látek, o kterém hovoří článek 4.2.2⁸⁴, bude mít za následek doživotní zákaz činnosti pro tento doprovodný personál sportovce. Navíc závažná porušení článků 2.7 a 2.8⁸⁵, kdy jsou porušeny i zákony a pravidla jiná než sportovní, budou oznámena kompetentním správním, profesním nebo soudním orgánům.

Kodex v žádném svém ustanovení nebrání signatářům nebo vládám, které kodex přijaly, uplatňovat svá vlastní pravidla, kterými se budou řídit při uplatňování sankcí vůči sportovním organizacím spadajícím pod jejich pravomoc.

Proti rozhodnutím učiněným podle Kodexu nebo pravidel přijatých ve shodě s Kodexem je možné podat odvolání. Tato rozhodnutí zůstávají v platnosti v průběhu odvolání,

⁸⁴ Článek 4.2.2 Specifické látky: všechny zakázané látky, kromě látek ve skupinách anabolických látek a hormonů a těch stimulantů a hormonálních antagonistů a modulátorů vyjmenovaných jako takové na seznamu, budou specifickými látkami pro účely aplikace článku 10 (Sankce pro jednotlivce). Zakázané metody nebudou specifickými látkami.

⁸⁵ Článek 2.7: Obchodování nebo pokus o obchodování s jakoukoli zakázanou látkou nebo zakázanou metodou. Článek 2.8: Podání nebo pokus o podání jakékoliv zakázané metody nebo zakázané látky sportovci při soutěži nebo podání nebo pokus o podání jakékoliv metody nebo látky zakázané mimo soutěž sportovci v období mimo soutěž, nebo asistování, povzbuzování, napomáhání, navádění, zakrývání skutečnosti nebo jiná spoluvina týkající se porušení nebo pokusu o porušení antidopingového pravidla.

pokud odvolací orgán nerozhodne jinak. Odvolání není možno podat dříve než po vyčerpání všech forem přezkoumání rozhodnutí, která umožňují pravidla antidopingové organizace.

V případě, kdy se jedná o mezinárodní akci nebo v případech, kdy se jedná o sportovce mezinárodní úrovně, lze se odvolávat výlučně k Mezinárodnímu arbitrážnímu soudu pro sport (dále jed CAS) podle pravidel platných pro tento soud. V případech, které se týkají sportovců národní úrovně, jak je definují jednotlivé národní antidopingové organizace a kteří nemají právo odvolat se k CAS, je možné se odvolat k nezávislému a nestrannému orgánu v souladu s pravidly stanovenými příslušnou národní antidopingovou organizací (v České republice to bude například Rozhodčí komise při ČOV).

V případech, kdy se jedná o mezinárodní akci nebo v případech, kdy se jedná o sportovce mezinárodní úrovně, mají právo odvolání k CAS následující strany:

- (a) sportovec nebo jiná osoba, které se týká rozhodnutí, jež je předmětem odvolání;
- (b) druhá strana sporu, ve kterém bylo rozhodnutí vydáno;
- (c) příslušná mezinárodní federace;
- (d) národní antidopingová organizace země pobytu osoby nebo země, kde je osoba rezidentem nebo občanem nebo držitelem licence;
- (e) Mezinárodní olympijský výbor nebo Mezinárodní paralympijský výbor v případech, kdy rozhodnutí může mít účinky ve vztahu k olympijským nebo paralympijským hrám, včetně rozhodnutí o oprávnění zúčastnit se olympijských nebo paralympijských her; a
- (f) WADA.

Vlády se k boji proti dopingu přihlásily přijetím Antidopingové úmluvy, Dodatku k této úmluvě a podpisem tzv. Kodaňské deklarace v roce 2003, kterou uznávají WADA a vyjadřují podporu antidopingové politice a opatřením přijatým Světovým antidopingovým kodexem. V České republice nabyl účinnosti 1.června 2004 vydáním směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu. Kompetence týkající se kontroly dopingu, vydávání směrnic a pokynů a posuzování provinění proti pravidlům o dopingu jsou svěřeny Antidopingovému výboru České republiky jako národní antidopingové agentuře. Svými rozhodnutími v otázkách dopingu ve sportu odpovídá ADV ČR Ministerstvu školství mládeže a tělovýchovy a WADA.⁸⁶

⁸⁶ *Antidopingový výbor České republiky : Sport bez dopingu - příručka pro lékaře* [online]. Praha : Antidopingový výbor České republiky, [cit. 2009-11-16]. Dostupný z WWW: <http://antidoping.cz/stare/sport_bez_dopingu_lekari.htm>.

4.5.2 Evropská antidopingová úmluva

Tato úmluva byla přijata členy Rady Evropy dne 16. listopadu 1989 ve Štrasburku. Jedná se o mezinárodní úmluvu otevřenou. Pod pojmem otevřené úmluvy, rozumíme smlouvy, k nimž podle vůle smluvních stran, vyjádřené v textu smlouvy, mohou přistoupit i třetí státy.⁸⁷ Jménem České republiky byla Úmluva podepsána ve Štrasburku dne 28. dubna 1995. Pro Českou republiku vstoupila v platnost dne 1. června 1995. Při projednávání Dodatkového protokolu k Antidopingové úmluvě bylo s ohledem na změnu některých právních předpisů České republiky rozhodnuto předložit Úmluvu dodatečně ke schválení Parlamentu České republiky a k ratifikaci prezidentu republiky. Parlament vyslovil s Úmluvou dodatečný souhlas a prezident republiky Úmluvu ratifikoval. Dodatkový protokol k Antidopingové úmluvě, přijatý dne 12. září 2002 ve Varšavě, byl publikován pod č. 58/2005 Sb.m.s.⁸⁸

Ústava České republiky v čl.10 stanoví, že vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva. Splnění všech tří podmínek v první části čl. 10 výslovně uvedených je podmínkou, aby se mezinárodní smlouva stala *ex constitutione* (aniž by bylo třeba dalších projevů vůle státu) „součástí právního řádu“. Aby se mezinárodní smlouva mohla stát součástí právního řádu (s důsledkem, že stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva), musí být především splněna podmínka, že k její ratifikaci prezidentem republiky [čl. 63 odst.1 písm. b)] daly předem souhlas obě komory Parlamentu (čl. 49), popř. tento souhlas byl dán v referendu (čl. 10a odst. 2). Další podmínkou nezbytnou k tomu, aby se mezinárodní smlouva stala a zůstala součástí právního řádu, je okolnost, že smlouva je pro Českou republiku mezinárodně závazná. Východiskem pro posouzení, zda se smlouva stala pro Českou republiku závaznou, resp. zda její závaznost trvá, budou především pravidla obsažená ve Vídeňské úmluvě o smluvním právu (vyhlášena pod č. 15/1988 Sb.).⁸⁹

Účastníci, s myšlenkou na snížení a případnou eliminaci dopingu ve sportu, se podpisem této úmluvy zavazují v rámci svých příslušných ústavních předpisů podniknout kroky nutné pro realizaci ustanovení této úmluvy. Úmluva v článku 4 ukládá účastníkům provést opatření k omezení dostupnosti a užívání dopingových prostředků a metod, a to

⁸⁷ POTOČNÝ, Miroslav, JAN, Ondřej. *Mezinárodní právo veřejné*. 5. dopl. vyd. Praha : C.H.Beck, 2006. 533 s. Str. 210. ISBN 80-7179-536-4.

⁸⁸ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí, kterým se nahrazuje sdělení Ministerstva zahraničních věcí vyhlášené pod č. 119/1996 Sb. o přijetí Antidopingové úmluvy

⁸⁹ SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE, Vladimír, SYLLOVÁ, Jindřiška. *Ústava České republiky : Komentář*. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2007. 949 s. ISBN 978-80-7179-869-9., str. 80

zejména tím, že přijmou tam, kde je to přiměřené, zákony, předpisy nebo administrativní opatření k omezení dostupnosti (včetně zajištění kontroly pohybu, držení, dovozu, distribuce či prodeje) a užívání ve sportu zakázaných dopingových prostředků a dopingových metod, zejména anabolických steroidů. Zároveň budou nápomocni svým sportovním organizacím při financování dopingových kontrol a analýz buď přímými dotacemi, nebo příspěvky.

Úmluva klade velký důraz na výchovné programy a informační kampaně zdůrazňující nebezpečí pro zdraví tkvící v dopingu a poškození etických hodnot sportu. Takové programy a kampaně budou směřovány jak k mladým lidem ve školách a sportovních klubech, tak k jejich rodičům a dospělým sportovcům a sportovkyním, sportovním činovníkům a trenérům. Stranou nezůstává ani snaha o podporu výzkumu. Účastníci se zároveň zavazují podporovat své sportovní organizace a jejich prostřednictvím mezinárodní sportovní organizace ve formulaci a provádění všech přiměřených opatření, která spadají do jejich kompetence, proti dopingu ve sportu zejména při sjednocování jejich antidopingových předpisů, seznamů zakázaných farmakologických skupin dopingových prostředků, procedur dopingové kontroly a dalších. Pro účely této Úmluvy byla zřízena Monitorovací skupina, která bude monitorovat provádění této Úmluvy.⁹⁰

4.5.3 Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu

Dne 19. října 2005 byla na 33. generálním shromáždění Organizace spojených národů pro školství, vědu a kulturu (UNESCO) v Paříži, přijata Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu. S Úmluvou vyslovil souhlas Parlament České republiky. Listina o přístupu České republiky k Úmluvě, byla podepsána prezidentem republiky a uložena u generálního ředitele UNESCO, depozitáře Úmluvy. Nedílnou součástí úmluvy je seznam zakázaných látek a metod dopingu a dále Standardy pro udělování terapeutických výjimek.

Účelem této Úmluvy, v rámci strategie a programu činnosti UNESCO v oblasti tělesné výchovy a sportu, je podpořit prevenci a boj proti dopingu ve sportu s cílem jeho odstranění, je tedy téměř totožný s ostatními mezinárodními antidopingovými úmluvami. I Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu uznává a ve svých ustanoveních odkazuje na Světový antidopingový kodex a v článku 4 výslovně stanoví závaznou povinnost pro členské státy –

⁹⁰ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí, kterým se nahrazuje sdělení Ministerstva zahraničních věcí vyhlášené pod č. 119/1996 Sb. o přijetí Antidopingové úmluvy

dodržování zásad Kodexu.⁹¹ Smluvní strany se v rámci úmluvy zavazují podporovat důležitou úlohu Světové antidopingové agentury v mezinárodním boji proti dopingu

Dle této úmluvy se členské státy zavazují přijmout opatření, jež se mohou týkat legislativy, předpisů, směrnic, nebo administrativních postupů, která budou v souladu s principy Kodexu, podporovat a prohlubovat mezinárodní spolupráci za účelem ochrany sportovců a boji proti dopingu. Zároveň jsou dle článku 8 povinné přijmout, kde to bude vhodné, opatření k omezení dostupnosti zakázaných látek a metod, aby zamezily jejich užívání sportovci při sportovní činnosti. Tyto kroky zahrnují opatření bránící sportovcům nelegálně se zakázanými látkami a metodami nakládat, tedy opatření s cílem kontroly produkce, pohybu, dovozu, distribuce a prodeje.

Úmluva nezapomíná ani na doprovodný personál sportovce, kdy pokládá za důležité přijmout v rámci sportovních a antidopingových organizací opatření, včetně sankcí nebo trestů, pro případ, že doprovodný personál poruší antidopingová pravidla⁹².

Současně se klade důraz na finanční podporu národních antidopingových programů a také na zamezení jakékoliv finanční podpory sportovci, kterému byl udělen zákaz činnosti, nebo sportovní organizaci, která nepostupuje v souladu s pravidly přijatými ve shodě s Kodexem. Stranou nezůstává ani dopingová prevence, kdy se státy, smluvní strany zavazují podporovat sportovní a antidopingové organizace při průběžné realizaci vzdělávacích a školicích programů pro všechny sportovce a doprovodný personál sportovců. Důležitá je však i podpora antidopingového výzkumu.

Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu je tedy dokumentem, v němž jsou obsaženy zejména cíle a zásady pro účinný boj s dopingem, přičemž jejich konkrétní realizace je již interní záležitostí smluvních stran.⁹³

⁹¹ Dle článku 2, odstavce 6. Úmluvy proti dopingu ve sportu: pojmem „Kodex“ se označuje Světový antidopingový kodex, přijatý Světovou antidopingovou agenturou 5. března 2003 v Kodani, který je Dodatkem č. 1 této Úmluvy.

⁹² Dle článku 2 úmluvy proti dopingu ve sportu se za porušení antidopingových pravidel považuje držení zakázaných látek a metod; nelegální nakládání s jakoukoli zakázanou látkou nebo zakázanou metodou; podávání nebo pokus o podání zakázané látky nebo zakázané metody jakémukoli sportovci nebo podporování, podněcování, napomáhání, navádění, zakrývání skutečnosti nebo jiná spoluvina, která je porušováním nebo pokusem o porušování antidopingových pravidel.

⁹³ Mezinárodní smlouva č. 58/2007 Sb.m.s, Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu

4.6 Úprava dopingů v České republice

Ani česká právní úprava v boji proti dopingů nezůstává pozadu. Jak jsem již výše uvedla, Česká republika je signatářem nejdůležitějších antidopingových úmluv, což se odráží i ve vnitrostátním právním řádu.

Důležitým dokumentem je Česká charta proti dopingů⁹⁴, jejímž podpisem se jednotlivé sportovní svazy připojily k nadstavovému systému boje proti dopingů. Prostřednictvím charty Česká republika přijala závazky vyplývající z Mezinárodní olympijské charty proti dopingů, a to v roce 1993. Tato charta obsahuje zejména obecné principy a cíle antidopingového programu. Důraz je kladen na ovlivnění výchovy mladé generace, prevenci a spolupráci při odhalování a trestání dopingů.

Významná je i směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu. Tato směrnice byla vydána Antidopingovým výborem České republiky a je prováděna v souladu s odpovědností, která vyplývá pro národní antidopingové organizace ze Světového antidopingového kodexu a je jedním z prostředků na podporu boje proti dopingů v České republice. Tento dokument obsahuje mimo jiné definici dopingů, způsob prokazování porušení antidopingových pravidel, postupy a principy testování sportovců, analýzu vzorků, nakládání s výsledky a postihy pro sportovce při pozitivním dopingovém testu.⁹⁵

Směrnice sice vychází ze Světového antidopingového kodexu, ale je samozřejmě přizpůsobena sportovnímu prostředí v České republice. Je platná pro svazy v České republice a jejich členy. Antidopingová pravidla popsaná ve Směrnici jsou součástí sportovních pravidel a sportovci je musí dodržovat, pokud jsou členy příslušného sportovního svazu, nebo se jako sportovci účastní akcí svazu.⁹⁶

Podmínkou získání finanční nebo jiné pomoci pro sportovní kluby a svazy od vlády České republiky je, že národní sportovní svazy akceptují a budou dodržovat tuto směrnici včetně ukládání sankcí jednotlivcům a budou respektovat pravomoc ADV ČR a budou s ním spolupracovat ve všech antidopingových záležitostech, které nejsou upraveny pravidly příslušné Mezinárodní federace v souladu s Kodexem.

Společnost si však začíná uvědomovat, že navzdory zřejmým snahám sportovního hnutí prezentovat problematiku dopingů jako ryze sportovní problém, jenž má být řešen

⁹⁴ Olympic.cz [online]. 1993 [cit. 2009-11-07]. Česká charta proti dopingů. Dostupné z WWW: <<http://web.olympic.cz/index.php?clanek=5489&jazyk=cz>>.

⁹⁵ Antidopingový výbor České republiky : Směrnice pro kontrolu a postih dopingů [online]. Praha : 1995 [cit. 2009-11-29]. Dostupný z WWW: <http://www.antidoping.cz/smernice_pro_kontrolu.htm>.

⁹⁶ Antidopingový výbor České republiky : Směrnice pro kontrolu a postih dopingů [online]. Praha : 1995 [cit. 2009-11-29]. Dostupný z WWW: <http://www.antidoping.cz/smernice_pro_kontrolu.htm>.

nástroji sportovních institucí, je dnes již zřejmé, že se bez právní ingerence neobejde.⁹⁷ Pro splnění závazných ustanovení Evropské antidopingové úmluvy bylo proto nutné novelizovat některé stávající právní úpravy tak, aby byla obecními právními předpisy omezena dostupnost dopingových látek a spoluúčast na jejich užívání.⁹⁸ V souladu s usnesením vlády č. 759 ze dne 21. června 2006 byla navržena úprava trestného činu výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem, a to v návaznosti na mezinárodní antidopingovou úmluvu⁹⁹ a v souladu s § 3 odst. 1 písm. e) zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.¹⁰⁰

V novém trestním zákoně č. 40/2009 byla proto zavedena nová skutková podstata trestného činu „podávání anabolických látek mládeži“ nově pojatou skutkovou podstatou „Výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem“, která v odstavci prvním stanoví, že *kdo neoprávněně ve větším množství vyrobí, přechovává, doveze, vyveze, proveze, nabízí, prodá, jinému poskytne nebo podá látku s anabolickým nebo jiným hormonálním účinkem za jiným než léčebným účelem, nebo kdo vůči jinému použije metodu spočívající ve zvyšování přenosu kyslíku v lidském organismu nebo jinou metodu s dopingovým účinkem za jiným než léčebným účelem, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.*¹⁰¹

Tato nová skutková podstata se netýká pouze anabolických látek (jejichž vymezení ve stávajícím nařízení vlády č. 72/1997 Sb., kterým se stanoví, co se považuje za anabolika a jiné prostředky s anabolickým účinkem ve smyslu trestního zákona, již neodpovídá požadavkům praxe), ale také některých látek s jiným hormonálním účinkem, jejichž nebezpečnost je stejná, jako například nebezpečnost anabolických steroidů.¹⁰² Vložení tohoto ustanovení do nového znění trestního zákona, je dle mého názoru významným posunem ve vnitrostátní úpravě dopingové problematiky, a to zejména s ohledem na skutečnost, že od jeho účinnosti již bude možné trestně postihnout praktiky, jež byly do teď projednávány pouze v rámci disciplinárního řízení v jednotlivých sportovních organizacích, což by mohlo odradit značné množství osob zneužívajících doping.

K dalším právními předpisy, které částečně upravují oblast dopingů můžeme řadit například zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, zákon č. 200/1993 Sb., přestupkový

⁹⁷ KRÁLÍK, Michal. Sportovní legislativa a její význam v současném právním světě . *Právní rozhledy* . 2001, č. 1, s. 23.

⁹⁸ NEKOLA, Jaroslav, JURÁK, Pavel, SLEPIČKA, Pavle. *Doping a sport*. 1. vyd. Praha : Olympia, 2000. 118 s. ISBN 80-7033-137-2., str. 81

⁹⁹ Ve smyslu sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 57/2005 Sb. m. s., kterým se nahrazuje sdělení Ministerstva zahraničních věcí vyhlášené pod č. 119/1996 Sb. o přijetí Antidopingové úmluvy

¹⁰⁰ §3 odst. 1 písm. e) zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, vydává antidopingový program a organizuje a kontroluje jeho uskutečňování.

¹⁰¹ Aktuální znění: zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

¹⁰² Důvodová zpráva k §288 zák.č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, dostupné z <http://trestnizakonik.cz/navrh/duvodova-zprava.html>

zákon, zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, či zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu ale i další, jejichž ustanovení se však otázek dopingu týkají pouze velice okrajově.

4.7 Antidopingová politika mezinárodní bruslařské unie

4.7.1 Úvod

Ve světě krasobruslení fenomén dopingu naštěstí není tolik rozšířen. Známé případy bychom mohli spočítat na prstech jedné ruky. Jedním ze známých případů byl pozitivní nález u Eleny Berezhnaya, partnerky Antona Shikarulidzeho, reprezentující Ruskou federaci, kteří jsou několikanásobní mistři světa a držitelé zlaté medaile z Olympijských her v Salt Lake City 2002. V souvislosti s lehkým nachlazením užila Elena zakázanou látku, v důsledku čeho byl pár diskvalifikován z Mistrovství Evropy v roce 2000. Elena přiznala užití zakázané látky a vzdala se práva na řízení, čímž se vyhnula dalšímu trestu.

O něco nešťastněji dopadl případ ruského párového krasobruslaře Yuriho Larionova, jenž byl kontrolován mimo závod, v místě svého tréninku. Yuri byl obviněn z užití zakázané látky, která obsahovala *furosemid*, což je diuretikum a látka, která může maskovat požití jiné zakázané látky a je na seznamu zakázaných látek vydaných WADA. Za toto provinění mu byl uložen trest zákazu činnosti na 18 měsíců.¹⁰³

Mezinárodní krasobruslařská unie (dále jen ISU) je jednou z nejaktivnějších mezinárodních olympijských federací bojujících proti dopingu. Její snahou je, aby veškeré sportovní zápolení bylo bezpečné a v duchu *fair play*. ISU má svůj vlastní antidopingový program, jenž je samozřejmě v souladu s obecně uznávanými mezinárodními standardy a zejména se Světovým antidopingovým kodexem. Tento program zahrnuje jak testování moči, tak i krevní zkoušky na zakázané látky a to celoročně – v průběhu závodů i mimo závodní sezonu.

Tento program odstartovala ISU v roce 1999, kdy dostal i své jméno – SAFE (*Safe and fair event testing*, co v překladu znamená bezpečné a čestné, nebo-li férové prověřování během akcí, jež jsou pořádány ISU). Tento program se zaměřuje především na monitorování

¹⁰³ Blíže viz ISU Communication 1493 dostupný na <http://www.isu.org/vsite/vnavsite/page/directory/0,10853,4844-130127-131435-nav-list,00.html>

krvních parametrů závodníku ISU, které zahrnují jak pozorování hemoglobinu (hemoglobin je červené krevní barvivo a je nejdůležitější složkou červených krvinek)¹⁰⁴, hematokrytu (Hematokrit je poměr mezi objemem červených krvinek a plné krve)¹⁰⁵, dále procento a počet retikulocytů (retikulocyt je posledním stádiem vývoje červených krvinek. Je to tedy ještě nezralá červená krvinka) a retikulocytů hemoglobinu. ISU vytvořila pro každého svého závodníka (jenž závodí na nejvyšších závodech pořádaných ISU) “krevní pas“, jehož účelem je zaznamenávat změny krevních parametrů závodníků v průběhu času. Takto může unie prostřednictvím svého orgánu - Lékařské komise, pružně reagovat na jakékoliv změny a anomálie v jejich krevním obraze.¹⁰⁶

4.7.2 Postavení Kodexu v antidopingové úpravě ISU

Antidopingové pravidla ISU upravuje směrnice ISU, číslo 1546, která je vydána na základě článku 139 Ústavy ISU, jež stanoví, že veškeré záležitosti týkající se dopingu budou upraveny antidopingovými pravidly, jež musí být schváleny Komisí ISU. Tyto pravidla vydá ISU ve formě směrnice, která musí být v souladu s obecnými principy Světového antidopingového kodexu. Současně je nutné, aby byly schváleny Mezinárodním olympijským výborem. Tato pravidla jsou účinná v den jejich publikace. Jakékoliv změny antidopingových pravidel ISU jsou v pravomoci Komise ISU a nesmí být v rozporu se Světovým antidopingovým kodexem. Kodex je tedy skutečně základem antidopingové úpravy v rámci ISU. Antidopingová pravidla, které vydala ISU, se totiž ve větší části naprosto shodují, mnohdy se liší pouze ve slově „sportovec“, které je v rámci ISU nahrazeno slovem „bruslař“.

V souladu s Ústavou ISU, má bruslařská unie exkluzivní pravomoc prosazovat a chránit veškerá práva a povinnosti týkající se činnosti ISU po celém světě, včetně opatření směřujících k ochraně mezinárodních soutěží a jejich závodníků před nešvarem dopingu. Lékařská komise ISU je povinna poskytovat Komisi ISU doporučení ohledně antidopingové prevence a vzdělání.

Přijetí těchto antidopingových pravidel členy ISU je nutnou podmínkou účasti na jakýchkoli aktivitách pořádaných ISU. Tato pravidla stanoví povinnost národních bruslařských svazů vytvořit nezávislé orgány, které budou posuzovat porušení antidopingových pravidel ISU a ukládat za ně přiměřené sankce.

¹⁰⁴ *Wikipédia : Hemoglobin* [online]. Wikipédia, Slobodná encyklopédia. , 15:26, 16. júl 2009 [cit. 2009-11-17]. Dostupný z WWW: <<http://sk.wikipedia.org/wiki/Hemoglob%C3%ADn>>. ISBN 2400649 .

¹⁰⁵ *Wikipedie : Hematokrit* [online]. Wikipedie: Otevřená encyklopedie., 26. 04. 2009, 10:32 UTC [cit. 2009-11-17]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Hematokrit>>.

¹⁰⁶ *ISU.org : medical info* [online]. 2009 , 2009 [cit. 2009-11-17]. Angličtina. Dostupný z WWW: <<http://www.isu.org/vsite/vnavsite/page/directory/0,10853,4844-128618-129926-nav-list,00.html>>.

Každý závodník na mezinárodní úrovni vyplňuje na začátku závodní sezony povinné formuláře (viz příloha 1), ve kterých musí uvést trvalé místo svého tréninku, včetně dní a hodin, ve kterých se na zimním stadionu nachází. Tyto formuláře slouží pro účely náhodných dopingových kontrol. V případě použití terapeutické výjimky vyplňuje bruslař prohlášení o užití léků.

Každý svaz, jenž je členem ISU, je povinen pro bruslaře zajistit efektivní dopingové testy na národní úrovni. V některých členských státech provádí tyto testy přímo jednotlivé bruslařské svazy, avšak ve většině členských států byla tato pravomoc delegována na národní antidopingové organizace. Co se týče testovací dopingové procedury, tak tato je poměrně podrobně upravena. Obsahuje veškerá práva a povinnosti bruslařů při testování a také práva, povinnosti a zejména postupy antidopingových organizací, jež jsou pod jurisdikcí ISU, při provádění dopingové kontroly.

Veškeré dopingové případy objevující se v mezinárodních soutěžích spadají do pravomoci Disciplinární komise ISU. Předsedou Disciplinární komise jsou jmenováni tři členové, kteří jsou pověřeni projednáním případu. Vždy však musí být alespoň jeden člen jmenované komise právníkem z povolání, nebo musí mít právnické vzdělání. Samozřejmě žádný z těchto členů nesmí mít žádný předchozí vztah k danému případu a nesmí být stejné národnosti jako bruslař, nebo osoba, která porušila antidopingová pravidla.

Bruslař se může práva na řízení vzdát, obdobně jak je to konstruováno i v Kodexu. Musí však uznat porušení antidopingových pravidel a souhlasit se všemi důsledky tohoto porušení.

Proti rozhodnutím učiněným dle Antidopingových pravidel ISU se lze odvolat, přičemž tento institut je vyřešen totožně s úpravou obsaženou v Kodexu. V rámci záležitostí bruslařů na mezinárodní úrovni se lze odvolat výhradně k Arbitrážnímu soudu pro sport. U bruslařů závodících na národní úrovni se uplatní odvolání k vnitrostátnímu orgánu, přičemž musí být zachovány zásady spravedlivého procesu v souladu s Kodexem.

4.8 Shrnutí

Doping je po dlouhá léta temnou stránkou sportu. První zprávy o dopingy ve sportu pochází ze starověkého Řecka, v moderních dějinách sportu se pak zmínky o dopingy objevují přibližně v polovině 19. století. V důsledku narůstajícího počtu úmrtí sportovců po

požití dopingu, začal Olympijský výbor v šedesátých letech 20. století vést proti dopingu tvrdý boj, který bohužel ne stoprocentně úspěšně vede až dodnes.

Definici dopingu najdeme ve všech zásadních mezinárodních dokumentech týkajících se antidopingové politiky, jako jsou Evropská antidopingová úmluva, Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu či Světový antidopingový kodex. I ČOV uvádí ve svém antidopingovém programu obecnou definici dopingu. Rozumí jim využití zakázaných látek, nebo metod ve sportu za účelem zlepšení sportovního výkonu. Zahrnuje užití nebo přítomnost jakékoli zakázané látky v těle sportovce, nebo užití zakázané metody. Tyto látky a metody představují riziko poškození zdraví sportovce nebo jsou jiným způsobem v rozporu se sportovními pravidly. Zakázané jsou rovněž látky, které maskují použití zakázaných látek, nebo metod.

I česká právní úprava pružně reaguje na tento negativní aspekt sportu a v boji proti dopingu nezůstává pozadu. Je signatářem všech důležitých antidopingových úmluv, což se odráží i ve vnitrostátním právním řádu. Zajímavá je zejména nová skutková podstata trestného činu „výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem“, která byla do českého právního řádu zavedena teprve v roce 2010 v rámci rekodifikace trestního zákoníku.

Boj proti dopingu se však vede především na mezinárodní úrovni. Důležitou roli sehrává zejména Mezinárodní olympijský výbor a jednotlivé sportovní federace. Vedle nich však mají nepostradatelnou úlohu i další významné mezinárodní organizace jako jsou Světová antidopingová agentura, Rada Evropy, Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu UNESCO, či Světová zdravotnická organizace WHO.

5. Řešení sporů ve sportu

5.1 Úvod

Sportovní oblast je typická soukromoprávní povahou vztahů a rozhodčí řízení je v ní velmi dobře uplatnitelné, stejně tak jako v oblasti obchodní. Z hlediska sportovních spolků je přijatelnější podrobit se verdiktům soukromoprávních subjektů a vyhnout se tak zásahům státních institucí - obecných soudů, které často nejsou schopné přesně a odborně posoudit velice specifickou problematiku sportu.¹⁰⁷

Pro oblast sportu je typická situace, kdy mají všichni členové spolku uloženou povinnost řešit veškeré spory prostřednictvím disciplinárního orgánu sportovní asociace s možností odvolání se k rozhodčímu tribunálu. Sportovní spolky se tak snaží o vyloučení obecných soudů z rozhodování v oblasti sportu a zachování maximální možné míry autonomie. Soudy obecné plní v praxi spíše funkci subsidiární, nelze je však z rozhodování vyloučit. Přesto nejsou při řešení sporů ve sportu v ČR téměř využívány. Přesunutí pravomocí na specializované rozhodčí tribunály odráží potřebu po rychlém a účinném řešení sporů ve sportu.¹⁰⁸

Řada sporů ve sportu se týká účasti sportovců v mezinárodních soutěžích. Nejen z tohoto důvodu vznikla potřeba po stálém rozhodčím soudu, který by se věnoval výhradně sportovním sporům. V roce 1993 tak z iniciativy MOV vznikl Arbitrážní soud pro sport, který je v celém světě známý pod zkratkou CAS (*Court of arbitration for sport*), nebo TAS (*Tribunal Arbitral du Sport*).

Arbitrážní soud pro sport se během krátké doby stal vysoce respektovaným, spravedlivým a efektivním orgánem při řešení sportovních sporů, zejména proto, že jeho řízení jsou relativně finančně nenáročná a velice rychlá. V současné době je ve světě sportu využíván mnohem více než běžné soudy, které jsou pomalé, drahé a ne vždy schopné přesně reagovat na velmi specifickou a dynamickou problematiku sportu.¹⁰⁹ Tento orgán je ve své kategorii jediným na světě a jeho důležitost nelze zpochybňovat. Z tohoto důvodu se v následující části diplomové práce podrobně zaměřím právě na Arbitrážní soud pro sport.

¹⁰⁷ SLUKA, Tomáš. *Profesionální sportovec : právní a ekonomické aspekty*. Praha : Havlíček Brain team, 2007. 199 s. ISBN 80-903609-5-5., s. 155.

¹⁰⁸ SLUKA, Tomáš. *Profesionální sportovec : právní a ekonomické aspekty*. Praha : Havlíček Brain team, 2007. 199 s. ISBN 80-903609-5-5., s. 155.

¹⁰⁹ BLACKSHAW, Ian S., SIEKMANN, Robert C.R., SOEK, Janwillem. *The court of arbitration for sport 1984 - 2004*. 1st edition. The Hague : T.M.C. Asser Press, 2006. 577 s. ISBN 90-6704-204-8.

5.2 Historie

Jak již bylo uvedeno výše, Arbitrážní soud pro sport je arbitrážní základnou vytvořenou Mezinárodním olympijským výborem v roce 1983 na základě iniciativy tehdejšího MOV presidenta – Juana Antonia Samaranche.¹¹⁰ Na tvorbě statutu CAS, který nabyt účinnosti dnem 30. června 1983, se podílel i tehdejší soudce haagského Mezinárodního soudního dvora Keba Mbaye.¹¹¹ Jeho hlavní sídlo je v Lausanne ve Švýcarsku a pro zjednodušení a zefektivnění sportovní arbitráže byly vytvořeny další dvě pobočky, a to v Sydney v Austrálii a v New Yorku v USA, a tak se tato instituce více přiblížila zámoří a Oceánii. Arbitrážní soud pro sport vytváří i svoje ad hoc tribunály vždy v době konání olympijských her, a to v místě, kde se olympijské hry konají.¹¹²

5.2.1 Reforma z roku 1994

Reformu z roku 1994 odstartoval dopingový případ žokeje jménem Elmar Gundel, který podal k CAS odvolání proti rozhodnutí Mezinárodní jezdecké organizace (*Fédération equestre internationale* – FEI). S rozhodnutím CAS však nebyl spokojen, a tak se obrátil na Švýcarský federální soud, kde napadl platnost rozhodnutí CAS, a to z důvodů nedostatečné nezávislosti a nestrannosti, kterou by jako řádný arbitrážní soud mít měl.

Švýcarský federální soud sice uznal CAS za řádný arbitrážní soud a rozhodl, že není nijak vázaný na FEI. Z toho důvodu ho lze považovat v tomto směru za nezávislý, avšak poukázal na určité nedostatky v nezávislosti a nestrannosti CAS, a to zejména ve vztahu k Mezinárodnímu olympijskému výboru. CAS byl financován z rozpočtu MOV, MOV byl oprávněn rozhodovat o statutu CAS a dále měl oprávnění k jmenování členů CAS. Federální soud shledal, že v tomto ohledu je zpochybněna otázka nezávislosti CAS. Odkaz Federálního soudu byl v tomto směru zcela jasný: CAS musí učinit kroky, kterými se osamostatní od MOV, a to zejména ve finanční a organizační sféře.¹¹³

V návaznosti na výše uvedené soudní rozhodnutí byla v roce 1994 podle švýcarského občanského práva založena nadace Mezinárodní rada pro sportovní arbitráž (*International Council of Arbitration for Sport* - ICAS), v rámci které sportovní federace uznaly pravomoc

¹¹⁰ BLACKSHAW, Ian S., SIEKMANN, Robert C.R., SOEK, Janwillem. *The court of arbitration for sport 1984 – 2004: Introductory remarks*, 1st edition. The Hague : T.M.C. Asser Press, 2006. 577 s. ISBN 90-6704-204-8.

¹¹¹ HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. 1. vyd. Praha : Auditorium, 2007. 141 s. ISBN 978-80-903786-1-2., str. 121

¹¹² 20 questions about cas [online]. Laussane : TAS-CAS, c2003 , 2009 [cit. 2009-06-04]. Angličtina. Dostupný z WWW: <www.tas-cas.org>.

¹¹³ TAS/CAS [online]. 2009 [cit. 2010-03-29]. History of the CAS. Dostupné z WWW: <<http://www.tas-cas.org/en/infogenerales.asp/4-3-236-1011-4-1-1/5-0-1011-3-0-0/>>.

CAS. Tato nadace je nejvyšším orgánem zabezpečujícím nezávislost CAS. Stará se o jeho správu, financování (na rozdíl od předchozího financování přes MOV), audit, chrání práva stran a vytváří zprostředkovatelský systém řešení sporů.¹¹⁴ Dalšími změnami této reformy bylo – vytvoření dvou divizí CAS – divize pro řádné řízení a divize pro odvolací řízení. Poslední výraznou změnou této reformy bylo zavedení Kodexu, neboli Zákoníku – „*Code of Sports-related Arbitration*“, který vešel v platnost 22. Listopadu 1994.¹¹⁵

5.3 Řízení před arbitrážním soudem

5.3.1 Kdo se může obrátit na CAS?

CAS se věnuje projednávání veškerých sporů, které jsou přímo, nebo nepřímo spojené se sportem, včetně komerčních záležitostí jako jsou spory ohledně sponzoringu, obchodování, anebo manažerských smluv. Na CAS se tedy zpravidla obracejí sportovci, sportovní asociace anebo obchodní společnosti. Je však nezbytné, aby si takový způsob řešení sporů strany sjednaly ve smlouvě. Z tohoto důvodu zahrnuje mnoho sportovních subjektů a obchodních společností do svých smluv speciální klausule o volbě arbitrážního řešení případných sporů a to prostřednictvím Arbitrážního soudu pro sport. Standardní ujednání zní následovně: „*Jakýkoli spor ohledně této smlouvy bude předložen pouze Arbitrážnímu soudu pro sport v Lausanne, ve Švýcarsku a bude řešen v souladu s „Arbitrážním zákoníkem sportu.“*“ Strany si ve smlouvě mohou dohodnout – a často tak dělají, i ostatní podmínky řešení sporu, jako jsou počet arbitrů (od jednoho do tří) anebo jazyk, ve kterém bude CAS jednat.¹¹⁶

Dále je možné dosáhnout jurisdikce CAS na základě klauzule ve stanovách jednotlivých sportovních asociací, která přímo na CAS při řešení určitých sporů odkazuje.

5.3.2 Výběr rozhodčích

Na Arbitrážním soudě pro sport působí v současné době 300 arbitrů z 87 zemí světa, kteří jsou vybíráni na základě jejich vysoko specializovaných vědomostí z oblasti rozhodčího

¹¹⁴ SLUKA, Tomáš. *Profesionální sportovec : právní a ekonomické aspekty*. 1. vyd. Praha : Havlíček Brain Team, 2007. 199 s. ISBN 80-903609-5-5. str. 151.

¹¹⁵ TAS/CAS [online]. 2009 [cit. 2010-03-29]. History of the CAS. Dostupné z WWW: <<http://www.tas-cas.org/en/infogenerales.asp/4-3-236-1011-4-1-1/5-0-1011-3-0-0/>>.

¹¹⁶ BLACKSHAW, Ian S., SIEKMANN, Robert C.R., SOEK, Janwillem. *The court of arbitration for sport 1984 – 2004: Introductory remarks*, 1st edition. The Hague : T.M.C. Asser Press, 2006. 577 s. ISBN 90-6704-204-8., str. 21

řízení a sportu. Jsou jmenováni na čtyři roky a můžou být jmenováni opětovně. Jejich povinností je podpis „listiny nezávislosti“ (*Letter of independence*), který potvrzuje jejich nestrannost.¹¹⁷ Všichni rozhodčí musí mít právnické vzdělání a musí se orientovat ve velmi specifické oblasti sportovního práva.

V současné době má mezi arbitry zastoupení i Česká republika. Arbitrem CAS byl jmenován pan Gerhard Bubnik, advokát se sídlem v Praze. Pan Bubnik je také hlavním právníkem Mezinárodní krasobruslařské unie a mezinárodním krasobruslařským rozhodčím.

5.3.3 Aplikované právo a místo arbitráže

Výbor musí spor rozhodnout na základě aplikace právního řádu, který si strany zvolily. Pokud se strany na rozhodném právu nedohodnou, použije se právo švýcarské. Strany mají ve volbě práva širokou autonomii, mohou je dokonce zvolit nejen výslovně, ale i mlčky – na základě svého jednání, ze kterého vyplývá společná vůle stran. Mohou se také dohodnout, že se budou ve sporu řídit více národními právními řády, nebo obecnými principy právními, mezinárodním právem, nebo mezinárodními obchodními pravidly, tzv. *lex mercatoria*. Soud však musí vždy zkoumat, jestli ustanovení práva zvoleného stranami je v souladu s obecnými mezinárodními zásadami. Za takovou obecnou zásadu právní se považuje např. princip *pacta sunt servanda*. Strany si také mohou zvolit, zda se jejich spor bude řešit podle „zásad spravedlnosti a dobré vůle“, potom tedy soud nerozhoduje na základě právního řádu, ale pouze podle obecných mezinárodních zásad.¹¹⁸

Procesněprávní postavení subjektů i postup při rozhodování o právech, chráněných zájmech a povinnostech účastníků řízení před CAS se řídí „Arbitrážním zákoníkem Sportu“ (*Code of Sport – related Arbitration*), kterého poslední novelizace vešla v platnost v roce 2004.

Sídlo CAS a každého jeho arbitrážního výboru je v Lausanne, ve Švýcarsku. Jestliže to umožňují okolnosti, může prezident výboru (nebo prezident divize, pokud ještě nebyl jmenován) po konzultaci se stranami rozhodnout, že řízení bude probíhat jinde. Oficiálními jazyky Arbitrážního soudu jsou francouzština a angličtina. Strany si jeden z nich zvolí, nebo za ně opět rozhodne prezident výboru. Mohou si zvolit také jiný jazyk, ale tato volba podléhá

¹¹⁷ BLACKSHAW, Ian S., SIEKMANN, Robert C. R., JANWILLEM, Soek. *The Court of Arbitration for Sport 1984-2004* : Introductory remarks. Hague : T.M.C. ASSER PRESS, 2006. 577 s. ISBN 978-90-6704-204-8., str. 21

¹¹⁸ BLACKSHAW, Ian S., SIEKMANN, Robert C.R., SOEK, Janwillem. *The court of arbitration for sport 1984 – 2004*: Introductory remarks, 1st edition. The Hague : T.M.C. Asser Press, 2006. 577 s. ISBN 90-6704-204-8., str. 91

souhlasu výboru, což by měly mít strany na paměti už při volbě soudců a co nejdříve po zahájení řízení o tom podat informaci CAS. Tato volba by ovšem byla spojena s tlumočnickými a interpretačními výdaji, které zpravidla strany musí hradit samy.

5.3.4 Kolik stojí arbitrážní řízení?

Kromě poplatku 500 švýcarských franků při zahájení řízení jsou zde další náklady vzniklé v souvislosti s řízením. Mezi ně patří zejména odměna soudců (obvykle asi 250 švýcarských franků za hodinu), administrativní výdaje, svědečné, nebo znalečné.

Ve svém rozsudku pak soud určí, která strana je povinná nést náklady, nebo v jakém poměru budou nést náklady jednotlivé strany. Řízení před CAS však v porovnání s obecnými soudy není příliš nákladné, neboť CAS působí jako nevýdělečná instituce.

5.4 Druhy řízení

5.4.1 Řádné arbitrážní řízení

Řízení před CAS se dělí na 2 druhy: řádné řízení před CAS (*Ordinary Arbitration*) – v tomto řízení se řeší spory ze smluv a řízení odvolací (*Appeals Arbitration*) – které směřuje proti rozhodnutím orgánů sportovních asociací. Jedním ze základních úkolů soudního úřadu, je podřadit spor pod jednu z těchto kategorií. Podle poslední praxe CAS se v řádném řízení projednávají všechny spory (včetně odvolání proti rozhodnutím sportovních orgánů), kromě těch, které mají disciplinární povahu. V rámci řízení tedy můžeme projednávané spory rozdělit na ty, které mají **disciplinární povahu** (převážná většina se týká dopingu) a ty, které mají **obchodní povahu** (smlouvy se sponzory, vztahy sportovec – trenér, prodej televizních práv, jakož i občanskoprávní odpovědnost).¹¹⁹

5.4.2 Utváření výboru a zahájení řízení

Na rozdíl od odvolacího řízení si v řádném řízení mohou strany samy určit způsob ustanovení soudců, stejně jako jejich počet. Kodex pouze stanoví, že výbor tvoří jeden až tři soudci. Pokud počet soudců neurčí dohoda, učiní tak prezident divize s ohledem na povahu

¹¹⁹ BLACKSHAW, Ian S., SIEKMANN, Robert C.R., SOEK, Janwillem. *The court of arbitration for sport 1984 – 2004: Introductory remarks*, 1st edition. The Hague : T.M.C. Asser Press, 2006. 577 s. ISBN 90-6704-204-8., str. 73-74

sporu. Jediné omezení pro výběr konkrétních soudců je to, že si strany musí vybrat ze seznamu soudců CAS, který vede ICAS. Pokud se strany nedohodnou, soudce opět určí prezident. Vybrané soudce musí prezident následně schválit – ověřit jejich nezávislost a kvalifikaci a také to, jestli jsou v seznamu soudců ICAS.

Prvním krokem, který vede k zahájení řízení před Arbitrážním soudem je podání žádosti. Tato žádost se podává soudní kanceláři a musí obsahovat: jméno, příjmení a adresu žalovaného, stručný popis skutkového stavu, kopii smlouvy obsahující arbitrážní doložku a informaci o počtu a výběru soudců. Dále musí navrhovatel zaplatit soudní poplatek, jinak soud nebude v řízení pokračovat. Soudní kancelář přiřadí spor podle jeho povahy k jedné z divizí a hned poté kontaktuje žalovaného, přičemž mu určí dobu pro vyjádření se k věci a k počtu a výběru soudců.

Řízení před výborem se dělí se na 2 fáze: písemnou (*written phase*) a ústní (*hearing*). V první části řízení musí strany uplatnit své nároky a požadavky, protože později už strany žádné nové nároky uplatňovat nemohou (pokud se na tom strany výslovně nedohodnou, nebo si to nevyžádají mimořádné okolnosti). Musí také uvést všechny důkazy, o které se chtějí opírat, svědky či znalce, které chtějí předvolat. Výbor může nařídít předložení dokumentů, které má u sebe druhá strana, pokud mohou být pro spor podstatné. Výbor ovšem nemá pravomoc vyžadovat dokumenty od 3. strany.

Ústní jednání může, ale nutně nemusí následovat po písemné fázi. V praxi je ovšem neobvyklé, aby ústní jednání výbor nenařídil. Po nařízení ústního jednání určí prezident den zasedání. Před ústním jednáním může výbor svolat telefonickou nebo video konferenci, za účelem sjednání rozvrhu řízení, vzhledem ke skutečnosti, že výbor vyslechne strany, svědky a experty zpravidla při jediném jednání.

Prezident výboru vede řízení, dohlíží, aby výpovědi byly stručné a výstižné. Před započetím jednání výbor vyzve přítomné, aby vypovídali pravdu a poučí je o následcích křivé výpovědi. Za výjimečných okolností může prezident povolit svědeckou výpověď prostřednictvím telefonického, nebo video-hovoru, což je pro řízení značně praktické a zejména úsporné. Kodex přesně neurčuje pravidla pro výpověď a výslech svědků, takže se výslech může značně odlišovat podle druhu řízení, nicméně výbory CAS většinou využívají postup, který je obecně používán v mezinárodních arbitrážích – nejdříve svědkům položí úvodní otázky strana, která je předvolala, potom započne křížový výslech protistrana a nakonec může klást doplňující otázky výbor. Žalovaný má však poslední slovo. Jednání je neveřejné, pokud se strany nedohodnou jinak.

O jednání může být sepsán protokol. Takové protokoly bývají velmi krátké a narozdíl od většiny mezinárodních obchodních arbitráží, kde je průběh jednání zapisován doslovně, v řádném řízení před CAS se většinou takové zápisy nepořizují. Jejich funkci však nahrazují audionahrávky, pořizované při každém jednání.¹²⁰

5.4.3 Odvolací řízení

CAS se při odvolacím řízení zabývá odvoláním proti rozhodnutím orgánů sportovních asociací, které v rámci její struktury rozhodovaly v posledním stupni, pokud stanovy těchto asociací odkazují na CAS jako finální odvolací orgán. Jurisdikci CAS uznávají ve svých stanovách mezinárodní federace olympijských sportů, Světová fotbalová federace (FIFA), Evropská fotbalová unie (UEFA) i Mezinárodní bruslařská unie a mnohé další.¹²¹

Nejčastějšími případy jsou odvolání sportovců proti různým sankcím, jež jim uložila zpravidla disciplinární komise sportovní federace. Naprostá většina těchto sankcí je ukládána jako následek pozitivního dopingového nálezu. Podmínkou však je, že sportovec vyčerpá veškeré možné opravné prostředky v rámci sportovního svazu, který sankci uložil. Rozhodnutí CAS jsou závazná a konečná. Všechna řízení probíhají v anglickém jazyce a arbitrážní rozhodnutí jsou vykonatelná každým soudem s příslušnou pravomocí.

5.4.4 Mediační řízení

V roce 1999 byl v rámci CAS představen institut mediace, který si okamžitě získal významné postavení ve světě sportu.

V případě, že strany preferují formu mediace, která je velice oblíbená a častá pro řešení sportovních sporů, zahrnují do smluv ustanovení znějící následovně: *„Jakýkoliv spor, nesrovnalost anebo nárok vyplývající anebo týkající se této smlouvy a jakékoli další dodatky ve vztahu k této smlouvě, jako platnost, závaznost, interpretace, nedodržení lhůt a další, stejně jako mimosmluvní nároky, budou předloženy k mediaci v souladu s Mediačními Pravidly Arbitrážního soudu pro sport.“*¹²² Mediace je ve většině případů velmi úspěšná, mediátoři uvádí úspěšnost až 85%. Pokud by se však stranám nepodařilo spor prostřednictvím mediace

¹²⁰ BLACKSHAW, Ian S., SIEKMANN, Robert C.R., SOEK, Janwillem. *The court of arbitration for sport 1984 – 2004: Introductory remarks*, 1st edition. The Hague : T.M.C. Asser Press, 2006. 577 s. ISBN 90-6704-204-8., str. 85

¹²¹ HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. 1. vyd. Praha : Auditorium, 2007. 141 s. ISBN 978-80-903786-1-2., str. 122

¹²² BLACKSHAW, Ian S., SIEKMANN, Robert C.R., SOEK, Janwillem. *The court of arbitration for sport 1984 – 2004: Introductory remarks*, 1st edition. The Hague : T.M.C. Asser Press, 2006. 577 s. ISBN 90-6704-204-8., str. 114

vyřešit, mají stále možnost obrátit se na CAS a požadovat vydání rozhodnutí v rámci řádného řízení, nebo na jakýkoliv jiný rozhodčí nebo obecní soud.

5.5 Opravné prostředky proti rozhodnutím CAS

Odvolání proti rozhodnutím CAS směřují ke Švýcarskému federálnímu tribunálu. Tento přezkum rozhodnutí arbitrážního soudu je značně limitován. Může být použit jen v přesně stanovených případech, které jsou dány švýcarským právem, jako jsou např. nedostatek pravomoci, porušení práva na spravedlivý proces, rozpor s veřejným pořádkem, procesní vady a jiné.¹²³

5.6 Ad hoc divisions

Tribunály - ad hoc divisions CAS, byly ustanoveny po dobu trvání Olympijských her, poprvé v Atlantě v roce 1996, aby byly veškeré spory vzešlé z olympiády vyřešeny do 24 hodin. Později byly podobné tribunály Ad hoc divisions zřízené i na dalších Olympijských hrách v Naganu, Salt Lake City, Turíně, či Vancouveru.¹²⁴

Vzhledem k tomu, že sídlo CAS je ve Švýcarsku, je toto sídlo považováno za místo rozhodčího řízení, přestože probíhá u Ad hoc divisions tribunálu na teritoriu jiného státu, který právě pořádá olympijské hry. To tedy znamená, že arbitrážní řízení se řídí švýcarským zákonem o mezinárodním soukromém právu (*Swiss Federal Act on Private International Law*)¹²⁵, ať už probíhá kdekoli na světě.

Ad hoc tribunál úřadoval samozřejmě i na XXI. Zimních olympijských hrách ve Vancouveru. Tribunál byl složen z osmi soudců, jmenovaných ICAS a předsedy pana Juana Torruella z Porto Rica. Všichni členové tohoto Ad hoc tribunálu jsou soudci, advokáti nebo profesori, specializující se v oblasti sportovního práva a arbitráže. V případě, že by sportovec nebo jakákoliv jiná osoba chtěla podat návrh na zahájení sporného řízení, musí postupovat

¹²³ TAS/CAS [online]. 2009 [cit. 2009-07-13]. 20 Questions about CAS. Dostupné z WWW: <<http://www.tas-cas.org/en/20questions.asp/4-3-231-1010-4-1-1/5-0-1010-13-0-0/>>.

¹²⁴ I. KOERNER, Brendan. Where Do Athletes Go to Court? Why, to the Court of Arbitration for Sport, of course. Slate [online]. 1 July 2004 [cit. 2009-10-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.slate.com/id/2103285/>>.

¹²⁵ HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. 1. vyd. Praha : Auditorium, 2007. 141 s. ISBN 978-80-903786-1-2., str. 123-126

v souladu s článkem 59 Olympijské charty¹²⁶, jenž stanoví, že každý spor vzniklý při olympijských hrách nebo v souvislosti s nimi přísluší v souladu s Kodexem sportovních arbitráží výlučně Sportovnímu arbitrážnímu soudu.¹²⁷ Na základě návrhu na zahájení rozhodčího řízení zřídí předseda tribunálu tříčlennou komisi, která případ projedná. Strany mají právo na ústní řízení, kde přednesou svá tvrzení a předloží důkazy. Tribunál musí pak ve lhůtě 24 hodin rozhodnout. Toto rozhodnutí je konečné a nelze se proti němu odvolat. Časová působnost Ad Hoc tribunálu ve Vancouveru byla omezena, a to do 28. února 2010.¹²⁸

Ad hoc tribunálu ve Vancouveru bylo předloženo několik návrhů na zahájení řízení, a to například ze strany Olympijského výboru Panenských Ostrovů, týkající se skeletového závodu, Brazílskou federací zimních sportů a Australským olympijským výborem, a to ohledně závodu sportovních bobů. Další případ, kde byla účastníkem řízení i Mezinárodní bruslařská unie ISU, byl zahájen na základě podání německé rychlobruslařky Claudie Pechstein. Tento návrh směřoval proti Německému olympijskému výboru a Mezinárodnímu olympijskému výboru, kdy závodnice tvrdila, že měla být nominována na olympijské hry ve Vancouveru. Ad hoc tribunál tento návrh odmítl z důvodu nedostatku pravomoci, jelikož Claudii Pechsteinové, byl v únoru 2009 po řádném řízení před Arbitrážním soudem pro sport v Lausanne uložen trest zákazu činnosti na dva roky (trest byl uložen za použití krevního dopingu). Její nenominování na Olympijské hry tudíž nemělo charakter speciálního rozhodnutí, týkajícího se Olympijských her ve Vancouveru.¹²⁹

5.7 Nevýhody řízení před CAS

I když je řízení před CAS bezesporu nejrychlejším, nejefektivnějším a ve většině případů i nejlevnějším způsobem jak řešit spory vzniklé ve světě sportu, bylo by vhodné se zmínit i o určitých nedostacích, které právní věda nemohla nechat bez povšimnutí. Častým problémem je absence donucovací pravomoci, kdy kupříkladu rozhodčí orgán jako soukromoprávní subjekt nemá donucovací pravomoc při předvolávání svědků. Dále je to

¹²⁶ CAS. Tisková zpráva : The Court of Arbitration for Sport (CAS) has opened an office in Vancouver [online]. Vancouver : CAS, 4 February 2010 [cit. 2010-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.tas-cas.org/d2wfiles/document/3955/5048/0/Press%20Release%20I%20General%202010%20_English_.pdf>.

¹²⁷ Čl. 59, Olympijské charty, dostupná na www.olympic.cz

¹²⁸ CAS. Tisková zpráva : The Court of Arbitration for Sport (CAS) has opened an office in Vancouver [online]. Vancouver : CAS, 4 February 2010 [cit. 2010-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.tas-cas.org/d2wfiles/document/3955/5048/0/Press%20Release%20I%20General%202010%20_English_.pdf>.

¹²⁹ Tisková zpráva : THE COURT OF ARBITRATION FOR SPORT (CAS) DOES NOT HAVE JURISDICTION TO RE-HEAR THE CASE OF CLAUDIA PECHSTEIN [online]. Vancouver : CAS, 18 February 2010 [cit. 2010-02-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.tas-cas.org/d2wfiles/document/4033/5048/0/Press%20Release%207%20Pechstein.pdf>>.

nemožnost nařízení předběžného opatření – v případě potřeby se CAS musí obrátit na obecný soud, či nemožnost požádat ESD o posouzení slučitelnosti s právem ES.

Evropský soudní dvůr se v případě 102/1981 Nordsee zabýval otázkou, zda mohou rozhodčí soudy požádat ESD o posouzení prejudiciální otázky ve smyslu článku 234 Smlouvy ES. Článek 234 stanoví, že Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se výkladu smlouvy ES, platnosti a výkladu aktů přijatých orgány Společenství a ECB a výkladu statutů subjektů zřízených aktem Rady, pokud tak tyto statuty stanoví. Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, může tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynesení svého rozsudku požádat Soudní dvůr o rozhodnutí o této otázce. Právě pojem „soud“ je v tomto případě velice důležitý. ESD vymezil kritéria, která musí vnitrostátní orgány splňovat, aby je bylo možné považovat za „soud“ ve smyslu čl. 234 SES a právě požadavek na obligatorní pravomoc k projednávání daných věcí CAS jednoznačně nesplňuje. Podle rozhodnutí ESD se strany samy rozhodly podříditi pravomoci rozhodců a tím vyloučili pravomoc obecného soudu, jenž je jako jediný oprávněn obrátit se na ESD.¹³⁰

Kritizována je i špatná dosažitelnost judikatury CAS. Zlepšením v této oblasti by došlo k zvýšení právní autority jeho názorů a usnadnění rozvoje transparentnosti, která je nezbytná pro zdravý růst justice.¹³¹

5.8 CAS v ústavě ISU

5.8.1 Obecné arbitrážní řízení dle článku 26 Ústavy ISU

Ani ISU není výjimkou. Tak jako téměř všechny mezinárodní sportovní federace i bruslařská unie odkazuje ve svém základním dokumentu na Mezinárodní arbitrážní soud pro sport. V Ústavě ISU je stanoveno, že všichni členové ISU, jejich členové a všechny ostatní osoby trávající na postavení současných nebo budoucích účastníků soutěží nebo mistrovství pořádaných ISU, nebo jakýchkoli dalších aktivitách ISU, souhlasí s arbitrážním řízením v souladu s pravidly CAS jako výlučným způsobem rozhodování o nárocích a ve sporech, které neupravuje Ústava ISU v článcích 24 a 25, jako odvolací arbitrážní řízení, tj.:

¹³⁰ SLUKA, Tomáš. *Profesionální sportovec : právní a ekonomické aspekty*. 1. vyd. Praha : Havlíček Brain Team, 2007. 199 s. ISBN 80-903609-5-5. str. 158-159.

¹³¹ VIEWEGH, Klaus, SIEKMAN, Robert. *Legal comparison and the harmonisation of doping rules : The pilot study for European Union*. Berlin : Duncker Humbolt, 2007. s. 671.

- a) o nárocích na náhradu škody a peněžních nárocích, jako i o ostatních nárocích, jenž by jinak byly předmětem řízení před civilním soudem:
 - aa) proti ISU, nebo držiteli úřadu ISU, funkcionáři ISU, agentovi nebo zaměstnanci jednajícímu jménem ISU
 - ab) o nárocích ISU vůči jiné straně s aktivní legitimací
- b) žádosti dle § 75 Švýcarského občanského zákoníku (každý člen společnosti má zákonné oprávnění obrátit se na soud, aby tak zamezil jakýmkoliv rozhodnutím přijatým společností bez jeho souhlasu a v rozporu se zákonem nebo ústavou společnosti, v případě, že toto podání je učiněno do jednoho měsíce, od kdy se o takovém rozhodnutí dozvěděl)

Návrh na zahájení arbitrážního řízení v souladu s tímto článkem se podává Oddělení obecního arbitrážního řízení CAS na náklady žalobce. Návrh uznaný dle § 75 Švýcarského občanského zákoníku se podává Oddělení obecního arbitrážního řízení CAS na náklady žalobce a v lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy se mohl žalobce dostatečně seznámit s rozhodnutím, které je předmětem žádosti. Rozhodnutí zveřejněné na internetových stránkách ISU (www.isu.org) se považují za dostatečně dostupné v den jejich zveřejnění.

5.8.2 Odvolací arbitrážní řízení dle článku 25 a 26 Ústavy ISU

Odvolání proti rozhodnutí disciplinární komise a rozhodnutí Rady je možné podat Odvolacímu oddělení Mezinárodního arbitrážního soudu pro sport. CAS projednává a rozhoduje o odvoláních v následujících případech:

- 1) proti rozhodnutí Disciplinární komise anebo rozhodnutí předsedy Disciplinární komise podle článku 24 Ústavy ISU
- 2) rozhodnutí Rady, o uložení pokuty nebo pozastavení členství
- 3) proti rozhodnutí Rady o nezpůsobilosti závodníka, funkcionáře nebo jiného účastníka aktivit ISU
- 4) proti rozhodnutí Rady zasedající jako disciplinární orgán ve věcech stížností proti členovi Disciplinární komise.

Odvolání může podat dotknutá osoba nebo člen, případně ISU dle článku 25 Ústavy ISU. Odvolání se podává písemně Mezinárodnímu arbitrážnímu soudu pro sport a Sekretariátu ISU, a to do 21 dnů od oznámení rozhodnutí straně, jenž je oprávněná podat

odvolání. Rozhodnutí CAS jsou konečná a závazná, podléhají však pravomoci federálního soudu ve Švýcarsku.

5.9 Shrnutí

Ve sportu je typická situace, kdy mají všichni členové spolku uloženou povinnost řešit veškeré spory prostřednictvím disciplinárního orgánu sportovní asociace s možností odvolání se k rozhodčímu tribunálu. Snaží se tak vyhnout zásahům obecných soudů, které často nejsou schopné přesně a odborně posoudit velice specifickou problematiku sportu. Soudy obecné plní v praxi spíše funkci subsidiární, nelze je však z rozhodování vyloučit

CAS se věnuje projednávání veškerých sporů, které jsou přímo, nebo nepřímo spojené se sportem, včetně komerčních záležitostí jako jsou spory ohledně sponzoringu, obchodování, anebo manažerských smluv. Na CAS se tedy zpravidla obracejí sportovci, sportovní asociace anebo obchodní společnosti. Je však nezbytné, aby si takový způsob řešení sporů strany sjednaly ve smlouvě. Dále je možné dosáhnout jurisdikce CAS na základě klauzule ve stanovách jednotlivých sportovních asociací, která přímo na CAS při řešení určitých sporů odkazuje.

CAS rozhoduje na základě aplikace právního řádu, který si strany zvolily. Pokud se strany na rozhodném právu nedohodnou, použije se právo švýcarské. Procesněprávní postavení subjektů i postup při rozhodování o právech, chráněných zájmech a povinnostech účastníků řízení před CAS se řídí „Arbitrážním zákoníkem Sportu.“

Využívání Arbitrážního soudu pro sport mezinárodními sportovními asociacemi, sportovci, jejich trenéry i manažery neustále roste a zatímco v roce 1986 vyřešil pouze jeden jediný případ, v roce 2007 jich už vyřešil 257 a za celou dobu své existence vyřešil a urovnal více než 2 300 případů.

Závěr

Sport představuje společenský a ekonomický fenomén, jehož význam neustále roste. Netýká se pouze jednotlivce, ale ovlivňuje celou společnost. Sport nicméně čelí i hrozbám a překážkám, jako jsou komerční tlaky, bezohledné využívání mladých hráčů, doping, rasismus, násilí, korupce či praní špinavých peněz. Cílem mé práce bylo nastínit, popsat a analyzovat vybrané právní aspekty vztahující se ke sportu, naznačit problémy z praxe a rozebrat jejich legislativní úpravu, a to jak na úrovni obecné tak i z hlediska konkrétních příkladů na krasobruslení.

Při výkladu pojmu „sport“ můžeme vycházet jak z vnitrostátní právní úpravy, tak z úpravy mezinárodní. Obsah definic v jednotlivých dokumentech se nijak zásadně neliší. V souladu s Evropskou chartou sportu rozumíme pod pojmem „sport“ všechny formy tělesné činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních. Tuto definici bychom mohli brát jako výchozí, a to zejména proto, že na ni odkazují téměř všechny zásadní mezinárodní dokumenty

Krasobruslením pak rozumíme sportovní odvětví, spojující sportovní a umělecký projev, řadící se mezi esteticko-koordinační sporty. Krasobruslení je jízda na bruslích na ledové ploše podle určitých pravidel, je spjaté s hudebním doprovodem, který je podnětem pro vyjádření ladného pohybu v krokových variacích, spirálách, piruetách a skocích. Je také podřízen předepsané kresbě.

V úvodní kapitole jsme si vymezili vztah práva a sportu. Je nepochybné, že sport a právo tvoří dva samostatné systémy, které však navzájem koexistují a prolínají se, přičemž jeden bez druhého nemohou existovat. Stejně tak jako právo, je i sport upraven normami nejrůznějšího druhu. Nejzákladnějšími normami v oblasti sportu jsou normy sportovní, vytvářené mezinárodními sportovními federacemi, nebo národními svazy. Tyto normy však nejsou obecně závazné a vynutitelné. Na některé vztahy ve sportu se často vztahují pravidla tzv. *fair play*, které jsou spíše morálního charakteru a nemají tak povahu norem sportovních. Důležitým pojmem je i „*Lex sportiva*“, kterým bývá označován soubor všech sportovních norem vydávaných jednotlivými sportovními svazy za účelem regulace sportovních aktivit svých členů.

O zásadní úloze sportu vypovídá i skutečnost, že ho uznávají nejvýznamnější mezinárodní politické a kulturní instituce (např. OSN, UNESCO, Rada Evropy), veřejně jej podporují vlády většiny států i významní politici, vědci a další významné osobnosti mnoha

oborů lidské činnosti. I ty státy, které doposud sport ponechávaly v rukách nevládních sportovních organizací, se o něj začínají zajímat a zahrnovat jej do své vnitrostátní legislativy.

Vývoj české vnitrostátní sportovní legislativy má své počátky již ve 20. letech minulého století. Prvním zákonem týkajícím se sportu po vzniku samostatné Československé republiky byl zákon č. 228/1920 Sb., o zřízení poradního sboru pro tělesnou výchovu. V novodobé historii samostatné České republiky je základním a zároveň jediným zákonem z oblasti sportu zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu. Má však pouze osm paragrafů a je velice obecný. Česká republika však nezaostala za celosvětovým vývojem a stala se signatářem, dá se říct, všech zásadních mezinárodních dokumentů v oblasti sportu.

Nepostradatelné místo ve světě sportu mají zejména různé sportovní asociace, federace či kluby. Existenci sportovních organizací považujeme za institucionální zabezpečení sportu. Jejich obrovské množství dokládá, že sport je vysoce organizovanou lidskou činností. Důležitá není pouze úloha mezinárodních sportovních federací, ale i různých mezinárodních nesportovních organizací, které spolupracují s vládami, sportovními federacemi a dalšími odborníky v oblasti sportu a iniciují právně závazné dokumenty, jimiž regulují obecné negativní trendy ve společnosti, zobrazující se i ve sportu. Mezi nimi mají zcela zásadní postavení zejména Rada Evropy a UNESCO. Pozadu však nezůstává ani Evropská unie. Velkým pokrokem je zejména zakomponování sportu do Lisabonské smlouvy, která se zmiňuje o podpoře evropských hledisek sportu, rozvoji evropského rozměru sportu, podpoře spravedlivého a otevřeného sportovního soutěžení a spolupráce mezi subjekty odpovědnými za sport, jakož i o ochraně fyzické a mravní integrity sportovců.

Mezi organizacemi ryze sportovními, má nejdůležitější postavení Mezinárodní olympijský výbor, který organizuje letní a zimní olympijské hry. Základním dokumentem MOV je Olympijská charta. Jeho členem a významným subjektem českého sportovního světa je i Český olympijský výbor.

Základními jednotkami na mezinárodní úrovni jsou pak jednotlivé sportovní federace. Každá mezinárodní sportovní federace sdružuje národní federace (svazy) zemí, kde je sportovní odvětví rozšířeno a splňuje podmínky členství v mezinárodní federaci. Hierarchie organizačních struktur ve světovém sportu, spočívající v podřízenosti národních svazů příslušné mezinárodní sportovní federaci, má zásadní význam pro jednotný princip uspořádání soutěží, řádů a pravidel daného sportovního odvětví.

Ústředním orgánem veřejné správy v České republice v oblasti sportu je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, které mimo jiné vypracovává návrh koncepce státní politiky ve sportu, zabezpečuje finanční podporu sportu ze státního rozpočtu, vytváří podmínky pro

státní sportovní reprezentaci, pro přípravu sportovních talentů, vydává antidopingový program a organizuje a kontroluje jeho uskutečňování, zřizuje rezortní sportovní centrum a zabezpečuje jeho činnost.

Jednotlivé sportovní kluby jsou v České republice vytvářeny převážně jako občanská sdružení, a to na základě zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Základní jednotkou jsou zpravidla okresní sportovní kluby, které se pak organizují v krajských svazech a ty pak zase v celorepublikových národních svazech.

Nejvyšším orgánem v bruslařském sportu je Mezinárodní bruslařská unie, která zastřešuje nejen krasobruslení, ale i short track. ISU vydává platná pravidla krasobruslení a každoročně je aktualizuje, čímž reaguje na neustálý rozvoj krasobruslení. Nejvyšším orgánem ISU je Kongres, který je složený ze zástupců jednotlivých národních krasobruslařských a rychlobruslařských svazů, jež jsou členy ISU.

V České republice má pak zásadní postavení Český krasobruslařský svaz. Český krasobruslařský svaz je právnickou osobou charakteru občanského sdružení s vlastní právní subjektivitou. Tento svaz je dobrovolným sdružením sportovních klubů a oddílů tělovýchovných jednot, které mají sídlo na území České republiky a jejichž základním předmětem činnosti je provozování sportovního odvětví krasobruslení. ČKS vystupuje jako představitel českého krasobruslení vůči Mezinárodní bruslařské unii, Českému olympijskému výboru, Českému svazu tělesné výchovy a ostatním státním, tělovýchovným a společenským orgánům.

Ve třetí části této diplomové práce pojednávám o velmi zajímavém právním postavení profesionálního sportovce. Sportovce bychom mohli rozdělit do dvou základních skupin, a sice na profesionály, kteří provádí určitou činnost, zvláště běžně nevýdělečnou, jako zaměstnání a amatéry, kteří provozují sport pouze ze záliby a bez nároku na odměnu.

V období socialismu profesionální sportovci v podstatě neexistovali. Všichni sportovci, které bychom dnes považovali za profesionály, byli zaměstnanci státního podniku, avšak ve skutečnosti toto zaměstnání fakticky nevykonávali. Pro účely výkonu sportu jim bylo poskytováno pracovní volno a docházeli si sem pouze pro výplatu.

V současné době je však právní postavení profesionálního sportovce v České republice velice nejasné. Neexistuje konkrétní právní předpis, který by ho upravoval a ani česká právní věda se této oblasti nijak nevěnuje. Výchozím by však mohl být zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, který se sportovců značně dotýká a dává nám možnost na ně pohlížet ze tří různých úhlů. A to jako na osoby samostatně výdělečně činné provozující živnost, osoby samostatně výdělečně činné vykonávající nezávislé povolání nebo zaměstnance. V praxi

bývají sportovci zpravidla postaveni na úroveň osob samostatně výdělečně činných, a to zejména s ohledem na ustanovení zákona o daních z příjmu.

I v krasobruslení existuje dělení bruslařů na profesionály a amatéry. Avšak pojetí dle ISU je zcela odlišné od obecného chápání těchto dvou kategorií. Za amatéry jsou považovány osoby „způsobilé“. Jedná se o osoby, které se podřídí veškerým pravidlům vydaným ISU a tím pádem jsou oprávněné účastnit se závodů a akcí spadajících pod jurisdikci ISU, jako jsou mistrovství světa, mistrovství Evropy nebo soutěže Grand Prix. Za profesionály jsou pak v praxi považováni krasobruslaři, kteří ukončili svou aktivní závodní kariéru, nejsou členy národních bruslařských svazů ani klubů a účastní se pouze různých exhibic a revue, které nejsou organizovány pod patronátem ISU. Krasobruslaře - amatéra můžeme považovat, tak jako většinu individuálních sportovců, za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající nezávislé povolání, profesionál pak bude spadat pod pojem podnikatele, nebo-li osoby samostatně výdělečně činné provozující živnost.

ČKS jako člen ISU musí ve svých smluvních vztazích se sportovci postupovat v souladu s ustanoveními Ústavy ISU. Jediným druhem smlouvy uzavírané mezi ČKS a reprezentanty je smlouva o zajištění sportovní reprezentace České republiky v krasobruslení, uzavíraná podle § 51 občanského zákoníku. Účelem této smlouvy je zajištění úspěšné reprezentace České republiky v krasobruslení. Tato smlouva bývá uzavírána s bruslaři, kteří jsou na základě své výkonnosti oficiálně jmenováni předsednictvem ČKS do reprezentačního týmu ČR.

Poměrně velkou část své diplomové práce věnuji problematice dopingů, jako nejčernější stránce sportu. V souladu s antidopingovým programem ČOV pod pojmem doping rozumíme využití zakázaných látek, nebo metod za účelem zlepšení sportovního výkonu. Zahrnuje užití nebo přítomnost jakékoli zakázané látky v těle sportovce, nebo užití zakázané metody. Tyto látky a metody představují riziko poškození zdraví sportovce nebo jsou jiným způsobem v rozporu se sportovními pravidly. Zakázané jsou rovněž látky, které maskují použití zakázaných látek, nebo metod.

Zmínky o dopingů v moderních dějinách sportu sahají přibližně do poloviny 19. století. Povzbuzující látky byly používány zejména ve vytrvalostních disciplínách. Největším problémem se stala neexistence jakékoliv antidopingové úpravy, jež by obsahovala i odpovídající sankce. Až série úmrtí několika sportovců přinutila odborníky věnovat dopingů větší pozornost. Zásadním zlomem v boji proti dopingů však bylo ustavení Lékařské komise Mezinárodního olympijského výboru, která se stala rozhodujícím činitelem v řešení dopingové problematiky.

Program boje proti dopingů je celosvětovou záležitostí. Je uskutečňován ve vzájemné spolupráci Mezinárodního olympijského výboru a všech světových sportovních federací, spolu s národními olympijskými výbory a národními federacemi.

Nepostradatelnou se však stala zejména Světová antidopingová agentura. Jejím hlavním posláním je podpora, koordinace a monitorování boje proti dopingů ve sportu ve všech jeho formách. Nejvýznamnějším počinem WADY bylo vytvoření Světového antidopingového kodexu, jehož prostřednictvím došlo k harmonizaci antidopingových pravidel. Kodex je základním a celosvětovým dokumentem, na němž je založen Světový antidopingový program ve sportu. Kodex však nenahrazuje ani neeliminuje nutnost přijmout komplexní antidopingová pravidla každou antidopingovou organizací.

Důležité postavení v boji proti dopingů má však i Evropská antidopingová úmluva přijatá členy Rady Evropy v roce 1989. Úmluva klade velký důraz na výchovné programy a informační kampaně zdůrazňující nebezpečí pro zdraví tkvící v dopingů a poškození etických hodnot sportu. Takové programy a kampaně jsou směřovány zejména k mladým lidem.

Účastníci, s myšlenkou na snížení a případnou eliminaci dopingů ve sportu, se podpisem této úmluvy zavazují v rámci svých příslušných ústavních předpisů podniknout kroky nutné pro realizaci ustanovení této úmluvy. Pro splnění závazných ustanovení Evropské antidopingové úmluvy musela Česká republika novelizovat stávající vnitrostátní právní úpravu. V novém trestním zákoně č. 40/2009 byla proto zavedena nová skutková podstata trestného činu „Výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem.“

Neopomenutelnou je pak i Mezinárodní úmluva proti dopingů ve sportu. Účelem této Úmluvy, v rámci strategie a programu činnosti UNESCO v oblasti tělesné výchovy a sportu, je podpořit prevenci a boj proti dopingů ve sportu s cílem jeho odstranění, je tedy téměř totožný s ostatními mezinárodními antidopingovými úmluvami. I Mezinárodní úmluva proti dopingů ve sportu uznává a ve svých ustanoveních odkazuje na Světový antidopingový kodex.

Mezi nejdůležitější dokumenty v České republice bezesporu patří Česká charta proti dopingů a Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu. Podmínkou získání finanční nebo jiné pomoci pro sportovní kluby a svazy od vlády České republiky je, že národní sportovní svazy akceptují a budou dodržovat tuto směrnici a budou respektovat pravomoc ADV ČR.

Ve světě krasobruslení fenomén dopingů naštěstí není tolik rozšířen. Mezinárodní krasobruslařská unie (dále jen ISU) je jednou z nejaktivnějších mezinárodních olympijských federací bojujících proti dopingů. Její snahou je, aby veškeré sportovní zápolení bylo

bezpečné a v duchu fair play. Antidopingové pravidla ISU upravuje směrnice ISU číslo 1546. Jakékoliv změny antidopingových pravidel ISU jsou v pravomoci Komise ISU a nesmí být v rozporu se Světovým antidopingovým kodexem. Kodex je tedy základem antidopingové úpravy v rámci ISU.

Každý krasobruslařský svaz, jenž je členem ISU, je povinen pro bruslaře zajistit efektivní dopingové testy na národní úrovni. V některých členských státech provádí tyto testy přímo jednotlivé bruslařské svazy, avšak ve většině členských států byla tato pravomoc delegována na národní antidopingové organizace. V české republice je takovou organizací právě Antidopingový výbor České republiky ustavený zřizovací listinou jako příspěvková organizace přímo řízená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Pro oblast sportu je typická situace, kdy mají všichni členové spolku uloženou povinnost řešit veškeré spory prostřednictvím disciplinárního orgánu sportovní asociace s možností odvolání se k rozhodčímu tribunálu. Přesunutí pravomocí na specializované rozhodčí tribunály odráží potřebu po rychlém a účinném řešení sporů ve sportu. Právě z tohoto důvodu byl založen i Arbitrážní soud pro sport, jenž je využíván mnohem více než běžné soudy, které jsou pomalé, drahé a ne vždy schopné přesně reagovat na velmi specifickou a dynamickou problematiku sportu.

CAS se věnuje projednávání veškerých sporů, které jsou přímo, nebo nepřímo spojené se sportem, včetně komerčních záležitostí jako jsou spory ohledně sponzoringu, obchodování, anebo manažerských smluv. Na CAS se tedy zpravidla obrací sportovci, sportovní asociace anebo obchodní společnosti. Je však nezbytné, aby si takový způsob řešení sporů strany sjednaly ve smlouvě. Dále je možné dosáhnout jurisdikce CAS na základě klauzule ve stanovách jednotlivých sportovních asociací, která přímo na CAS při řešení určitých sporů odkazuje.

Výbor musí spor rozhodnout na základě aplikace právního řádu, který si strany zvolily. Pokud se strany na rozhodném právu nedohodnou, použije se právo švýcarské. Procesněprávní postavení subjektů i postup při rozhodování o právech, chráněných zájmech a povinnostech účastníků řízení před CAS se řídí „Arbitrážním zákoníkem Sportu.“

Řízení před CAS může probíhat jako „řádné řízení“ – v tomto řízení se řeší spory ze smluv a „řízení odvolací“, směřující proti rozhodnutím orgánů sportovních asociací, které v rámci jejich struktury rozhodovaly v posledním stupni. Podmínkou však je, že stanovy těchto asociací odkazují na CAS jako finální odvolací orgán. Jurisdikci CAS uznávají ve svých stanovách všechny významné mezinárodní federace olympijských sportů, nechybí

Světová fotbalová federace (FIFA), Evropská fotbalová unie (UEFA) či Mezinárodní bruslařská unie a mnohé další.

Další zajímavou možností řešení sporů před CAS je i řízení mediační. Odvolání proti rozhodnutím CAS pak směřují ke Švýcarskému federálnímu tribunálu. Tento přezkum rozhodnutí arbitrážního soudu je značně limitován. Může být použit jen v přesně stanovených případech, které jsou dány švýcarským právem.

Velice zajímavou institucí jsou Ad hoc tribunály, které jsou ustavovány po dobu trvání olympijských her. Jejich úkolem je vyřešit veškeré spory vzešlé z olympiády do 24 hodin. Vzhledem k tomu, že sídlo CAS je ve Švýcarsku, je toto sídlo považováno za místo rozhodčího řízení, přestože probíhá u Ad hoc divisions tribunálu na teritoriu jiného státu, který právě pořádá olympijské hry.

Tak jako téměř všechny mezinárodní sportovní federace i bruslařská unie odkazuje ve svém základním dokumentu na Mezinárodní arbitrážní soud pro sport. V Ústavě ISU je stanoveno, že všichni členové ISU, jejich členové a všechny ostatní osoby trvající na postavení současných nebo budoucích účastníků soutěží nebo mistrovství pořádaných ISU, nebo jakýchkoli dalších aktivitách ISU, souhlasí s arbitrážním řízením v souladu s pravidly CAS, jako výlučným způsobem rozhodování o nárocích a ve sporech.

Sport prozatím postrádá dostatečnou legislativní úpravu, která by vyřešila jeho sporné momenty. Avšak když zohledníme skutečnost, jak dlouho se samotné právo a jeho jednotlivé instituty vyvíjely, je zcela pochopitelné, že profesionální sport jako relativně nové právní odvětví je zatím v kolébce. Domnívám se však, že v budoucnu bude docházet k stále většímu zájmu právní teorie o tuto problematiku, k čemuž určitě přispěje i výuka tohoto předmětu na právnických fakultách.

Summary

The aim of my thesis is the description of fundamental problems connected with sport. At the end of each chapter, I have tried to apply the problems on figure-skating. I have used the term „fundamental problems“ on purpose. The modern sport is a very extensive category and all the chapters of this work could be elaborated as a single theme of a thesis. In such a case, it would be essential to mention questions dealing with legal responsibility of a sportsman, large-scaled jurisdiction of the European Legal Court or earnings of sportsmen from the point of tax system. However, there was no space left to elaborate these questions in my thesis.

Sport is a social and economical phenomenon, whose importance is growing up nowadays. That is why in the first part of my thesis; I have concentrated on the role of law in sport mainly from a theoretical standpoint, including international and European coherences. In the next part, I am trying to briefly introduce the figure-skating as one of the most difficult and most beautiful branches of sport. The second chapter has been dealing with the organization of sport on the international and national standard. I approximate mainly the International Skating Union and the Czech Figure Skating Association in details. Relatively large part of my work has dealt with doping and the World Anti-Doping Code, as well as the inconsistency of role of a professional sportsman. The end of my work describes the position of a very important institution dealing with solving the sport conflicts, which is the International Court of Arbitration for Sport.

Until now, sport lacks an adequate legislative adaptation which would solve out the conflicts. However, if we take into consideration the fact that law itself, together with its individual institutes had been developing for a long time, it is understandable that professional sport as a relatively new branch of law is yet to be evolve. I assume that future will bring larger interests of legal theories of this problem. This could be solved by the education of these subjects on Faculties of Law.

Seznam použité literatury

Monografie

DOVALIL, Josef, a kol. *Olympismus*. 1. vyd. Praha : Olympia, 2004. 222 s. ISBN 80-7033-871-7

ZERER, Anton. *Hry a sny : sto portrétov športovej slávy*. 1. vyd. Bratislava : Play fair, s.r.o. a Timy Partners, s.r.o., 2007. 415 s. ISBN 978-80-969364-8-9.

KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2001. 278 s. ISBN 80-7179-532-1.

HARVÁNEK, Jaromír. *Teorie práva*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 1998. 341 s. ISBN 80-210-1791-0

HRÁZSKÁ, G. *Krasobruslení*. 1. vyd. Praha: nakl. Grada Publishing, a.s., 2006, 108 s. ISBN 80-247-0984-8.

NEKOLA, Jaroslav, JURÁK, Pavel, SLEPIČKA, Pavle. *Doping a sport*. 1. vyd. Praha : Olympia, 2000. 118 s. , 1. ISBN 80-7033-137-2

SLUKA, Tomáš . *Profesionální sportovec : právní a ekonomické aspekty*. Praha : Havlíček Brain team, 2007. 199 s. ISBN 80-903609-5-5.

HNÍZDIL, Jan, MUDr. *Doping aneb zákulisí vrcholového sportu*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2000. 152 s. ISBN 8071697761.

Kolektiv autorů. *Otázky sportovního práva*. Praha : Ústav státu a práva, 2008. 129 s. ISBN 978-80-904024-1-6.

POTOČNÝ, Miroslav, JAN, Ondřej. *Mezinárodní právo veřejné*. 5. dopl. vyd. Praha : C.H.Beck, 2006. 533 s. Str. 210. ISBN 80-7179-536-4.

SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE, Vladimír, SYLLOVÁ, Jindřiška. *Ústava České republiky : Komentář*. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2007. 949 s. ISBN 978-80-7179-869-9.

ŠTENGLOVÁ, Ivana ; PLÍVA, Stanislav ; TOMSA, Miloš. *Obchodní zákoník*. 12. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009. 1397 s. ISBN 978-80-7400-055-3. s. 7

HENDRYCH, D., et al. *Právní slovník*. Praha : C.H.Beck, 2009. Svoboda projevu, s. 1488. ISBN 978-80-7400-059-1.

BLACKSHAW, Ian S., SIEKMANN, Robert C.R., SOEK, Janwillem. *The court of arbitration for sport 1984 - 2004*. 1st edition. The Hague : T.M.C. Asser Press, 2006. 577 s. ISBN 90-6704-204-8.

HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. 1. vyd. Praha : Auditorium, 2007. 141 s. ISBN 978-80-903786-1-2.

VIEWEGH, Klaus, SIEKMAN, Robert. *Legal comparison and the harmonisation of doping rules : The pilot study for European Union*. Berlin : Duncker Humbolt, 2007. s. 671.

Články, sborníky, akademické práce

FOSTER, K.: Is There a Global Sports Law? *Entertainment Law*, Vol. 2, No. 1, 2003, s. 4

ČORBA , Jozef . Lex sportiva ako zmluvný systém. In DOC. JUDR. HUSÁR, CSC., Ján. *Súčasnosť a perspektívy právnej regulácie obchodných zmlúv* . Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2009. s. 26-36. ISBN 978-80-7097-7.

KRÁLÍK, Michal . Zamyšlení nad tzv. sportovním právem. *Právní rozhledy* . 1998, č. 10, s. 485.

STAREC, Peter. *Vývojové tendence sportovního výkonu v krasobruslení v kategorii mužů*. Brno, 2007. 275 s. Dizertační práce. Masarykova univerzita.

JEŽEK, Petr. *Sportovní právo*. Brno, 2008. 63 s. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity.s. 28

KRÁLÍK, Michal. Sportovní legislativa a její význam v současném právním světě . *Právní rozhledy* . 2001, č. 1, s. 23.

I. KOERNER, Brendan. Where Do Athletes Go to Court? Why, to the Court of Arbitration for Sport, of course. *Slate* [online]. 1 July 2004 [cit. 2009-10-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.slate.com/id/2103285/>>.

Zákony a jiné právní předpisy, judikatura

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 100/1970

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, příloha č.4,

Usnesení vlády České republiky, ze dne 9. července 2003 č. 673, ke Směrům státní politiky ve sportu na léta 2004 až 2006

Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 115/2001 Sb. , o podpoře sportu

Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Antidopingová úmluva (č. 135) a Dodatkový protokol k Antidopingové úmluvě (č.188)

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí, kterým se nahrazuje sdělení Ministerstva zahraničních věcí vyhlášené pod č. 119/1996 Sb. o přijetí Antidopingové úmluvy

Důvodová zpráva k §288 zák.č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 236/1988 Sb., ze dne 27. prosince 1988 o jiných úkonech v obecném zájmu

Nejvyšší správní soud, 9 Afs 55/2007-76, [1489/2008 Sb.NSS]

Mezinárodní úmluvy a jiné mezinárodní dokumenty

Olympijská charta

Bílá kniha o sportu

ISU Constitution and General regulations 2008 as accepted by the 52nd Ordinary Congress June 2008

ISU Comunnication 1493

Stanovy ČKS ze dne 13. května 2006

Antidopingový program ČOV na olympijské období 2009 –2012

Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu

Mezinárodní úmluva proti dopingů ve sportu

Světový antidopingový kodex

Evropská antidopingová úmluva

Internetové zdroje a odborné články

MACEK, Tomáš, NOHEJL, Tomáš. Sportovci devastují sami sebe. MF Dnes [online]. 2005 [cit. 2009-06-03]. Dostupný z WWW: <http://sport.idnes.cz/sportovci-devastuji-sami-sebe-de2-/sporty.asp?c=A051123_223300_sporty_ot>.

DOVALIL, Josef . *Sport pro všechny jako součást Olympijského hnutí* [online]. 2007 [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://web.olympic.cz/?sec=113>>.

I. KOERNER, Brendan. Where Do Athletes Go to Court? Why, to the Court of Arbitration for Sport, of course. *Slate* [online]. 1 July 2004 [cit. 2009-10-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.slate.com/id/2103285/>>.

SZOCISOVÁ, Andrea. Najjagavejšia tvár socializmu. *Hospodárske noviny* [online]. 25.9.2009, [cit. 2010-01-16]. Dostupný z WWW: <<http://hnonline.sk/relax/c1-38424050-najjagavejsia-tvar-socializmu>>.

www.sk.wikipedia.org

www.cs.wikipedia.org

www.en.wikipedia.org

www.eamos.cz

www.cstv.cz

www.olympic.cz

www.sokol-cos.cz

www.wada-ama.org

www.antidoping.cz

www.encyklopedie.vseved.cz

www.tas-cas.org

Přílohy

Příloha č. 1 – Prohlášení bruslaře o místě tréninku

**Příloha č. 2 - Smlouva o zajištění sportovní reprezentace České republiky
v krasobruslení**

INTERNATIONAL SKATING UNION

HEADQUARTERS ADDRESS: CHEMIN DE PRIMEROSE 2 CH 1007 LAUSANNE SWITZERLAND
TELEPHONE (+41) 21 612 66 66 TELEFAX (+41) 21 612 66 77 E-MAIL: info@isu.ch

PERMANENT LOCATION FORM

Please complete and return to the International Skating Union (address above):

SKATER INFORMATION

First name: _____ Last name: _____
Member: _____ Sport/Discipline: _____
Date of Birth: _____ Sex: _____
Actual Living Address:
Street: _____
Street 2: _____
Postal Code: _____ Town: _____
Country: _____
Home phone: _____ Fax: _____
Mobile/Cell: _____ E-mail: _____

TRAINING INFORMATION

Main Training Location:

Name of Rink/Place: _____

Address: _____

Tel: _____ Fax: _____

Please indicate the times when you will be training at this location.

	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	Sunday
AM							
PM							

Secondary Training Location:

Name of Rink/Place: _____

Address: _____

Tel: _____ Fax: _____

Please indicate the times when you will be training at this location.

	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	Sunday
AM							
PM							

INTERNATIONAL SKATING UNION

HEADQUARTERS ADDRESS: CHEMIN DE PRIMEROSE 2 CH 1007 LAUSANNE SWITZERLAND
TELEPHONE (+41) 21 612 66 66 TELEFAX (+41) 21 612 66 77 E-MAIL: info@isu.ch

Please complete one page for each month of the required three-month period and return to the ISU

Skater: _____ Sport/Discipline: _____ Member: _____

Please fill in the chart below for _____ (month) using the following key:

- "X" = Training at Permanent Training Location
- "H" = At home address - no training
- "V" = Vacation days (give details)
- "A" = Location A (give details below)
- "B" = Location B (give details below)
- "C" = Location C (give details below)
- "D" = Location D (give details below)
- "T" = Travel day

Month	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
24/7																															
1 hour																															
Time																															
1 hour																															
Location																															

	Location A Training location marked with an "A" in the above table	Location B Training location marked with an "B" in the above table	Location C Training location marked with an "C" in the above table	Location D Training location marked with an "D" in the above table
Dates (from – to):				
Country:				
Name of Event/Camp:				
Name of Hotel (where applicable):				
City				
Name of Rink:				
City				

Date submitted: _____ Skater signature: _____

**SMLOUVA O
ZAJIŠTĚNÍ SPORTOVNÍ REPREZENTACE ČESKÉ REPUBLIKY
V KRASOBRUSLENÍ**

1)

se sídlem:

IČO:

zastoupený:

2)

Sportovec

jméno:

trvale bytem:

rodné číslo:

(dále jen „**Sportovec**“)

uzavírají níže uvedeného dne, měsíce a roku tuto:

smlouvu o zajištění sportovní reprezentace České republiky v krasobruslení
(podle § 51 občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů)

I. Předmět a účel smlouvy

1. Předmětem této smlouvy je úprava práv a povinností obou smluvních stran, které vyplývají z postavení sportovce v reprezentačním týmu a předsednictva ČKS jako vrcholného orgánu ČKS, za účelem zajištění úspěšné reprezentace České republiky v krasobruslení.
2. Reprezentantem je sportovec, který je na základě své výkonnosti oficiálně jmenován předsednictvem ČKS do reprezentačního týmu ČR.

II. Povinnosti Českého krasobruslařského svazu

ČKS se zavazuje sportovci:

1. Dle přílohy č. 2. této smlouvy zajistit finanční prostředky na tréninkové stáže, choreografii soutěžních vystoupení, materiálové vybavení a účast na mezinárodních soutěžích z kalendáře ISU a dále poskytnout dotace za umístění na šampionátech ISU (ME, MS) při dodržení podmínek čerpání dle ekonomických Směrnic ČKS a rozhodnutí předsednictva.
2. Zabezpečit sportovci pojištění léčebných výloh při reprezentačních akcích v zahraničí, na které byl ČKS nominován.
3. Zajistit administrativní úkony související s akreditací sportovce a jeho odsouhlaseného doprovodného týmu na všech reprezentačních akcích a mezinárodních soutěžích schválených ČKS.
4. Vyplatit sportovci případné finanční odměny (tzv. Prize Money), které jsou poskytovány za umístění na soutěžích ISU (ME, MS, SGP, event. další) ponížené o 10% odvod ČKS neprodleně po jejich obdržení od pořadatele akce.
5. Zajistit přístup ke specifické zdravotní péči v ÚVN Praha-Střešovice

III. Práva a povinnosti sportovce

Po dobu trvání této smlouvy je sportovec povinen:

1. Zúčastnit se reprezentačních akcí, na které je nominován - tedy všech soutěží a s nimi souvisejících exhibičních vystoupení, reprezentačních přípravných táborů a soustředění, testů a vyšetření - a řídit se na nich pokyny odpovědné osoby (vedoucí výpravy apod.).
2. Při neúčasti na reprezentační akci ze zdravotních důvodů k písemné omluvě doložit lékařskou zprávu. Pokud mu v neúčasti brání jiné závažné překážky, musí je oznámit ČKS minimálně 14 dní před akcí. Závažnost pak posuzuje trenérsko-metodická komise (dále jen „TMK“) a návazně předsednictvo ČKS. Zároveň se sportovec v době konání akce nesmí zúčastnit jiných sportovních domácích a zahraničních akcí (soutěže, exhibice a další nevyjmenované akce).
3. Neprodleně informovat předsedkyni TMK a sekretariát ČKS o tréninkovém výpadku delším než 14 dní a tento výpadek doložit lékařskou zprávou doručenou na sekretariát ČKS.
4. Dodržovat Stanovy a Pravidla ČKS, předpisy a pravidla ISU, soutěžní řady závodů apod.
5. Nepoužívat žádný nedovolený prostředek uvedený na seznamu zakázaných látek, podrobit se dopingové kontrole v souladu s předpisy ISU a Antidopingového výboru ČR (dále jen „ADV ČR“) a přijmout „Závazek sportovce ve věci dopingů“ vydaný ČOV, který je jako příloha č. 1 součástí této smlouvy.
6. Řádně, včas a na předepsaných formulářích ADV ČR informovat ČKS, ISU a ADV ČR o místech svého pobytu v případě, že je do systému monitoringu zařazen.
7. Nepoškodovat dobré jméno ČKS, jednat v souladu se zásadou „fair play“ a důstojně reprezentovat Českou republiku.
8. Nepropagovat alkoholické a tabákové výrobky a jiné návykové látky, jež jsou v rozporu se zákonem a pravidly ISU.
9. Při vystupování v médiích se zdržet negativního vyjadřování o ČKS a jeho případných partnerech. Smluvní strany dále konstatují, že budou propagovat při každé možné příležitosti dobré jméno zúčastněných subjektů. Nebude-li užití informací médií odpovídat sděleným údajům, zavazují se k informování o skutečném stavu věcí a k součinnosti při nápravě.
10. Veškeré aktivity, při nichž sportovec získá finanční prostředky využitím krasobruslařského výkonu a které nepořádá ISU ani ČKS, předem oznámit ČKS a požádat předsednictvo ČKS o schválení (viz Pravidlo 102 ISU). Zároveň se sportovec zavazuje odvést na účet ČKS 10% (netto) z takto získaných finančních prostředků ihned po jejich obdržení.
11. Po dobu platnosti této smlouvy neuzavírat s další stranou smlouvu, která by mu bránila nebo ho omezovala v plnění povinností z této smlouvy plynoucích. Takovou smlouvu může sportovec uzavřít pouze po dohodě s ČKS.
12. Přidělené finanční prostředky řádně a v termínu vyúčtovávat dle schválené účelovosti vynakládání a v souladu s účetními pravidly a platnými ekonomickými Směrnicemi ČKS.

IV. Reklama a sponzorství

Sportovec se zavazuje:

1. Dodržovat pravidla pro využívání ploch na závodním i nezávodním oblečení a materiálu sloužícího k výkonu sportovní činnosti (Pravidlo 102 ISU, odst. 6 Reklama) a prezentovat vybrané reklamní a obchodní partnery specifikované v příloze č. 3. této smlouvy na všech soutěžích v ČR a v zahraničí. Sportovec bere na vědomí, že na těchto plochách jsou vyobrazena loga či jména obchodních partnerů ČKS nebo reprezentanta pouze na základě níže uvedených podmínek:
 - 1.1 Na všech krasobruslařských šampionátech ISU, na všech ostatních krasobruslařských soutěžích organizovaných pod záštitou ISU a dalších akcích ISU smí sportovec mít na sobě, na svém oblečení a/nebo technickém vybavení maximálně dvě obchodní značky (které musí být decentní a každá smí mít rozměr maximálně třicet (30) čtverečních centimetrů) na jakýkoli komerční produkt, službu nebo podnikání (s vyloučením alkoholu a tabáku) pouze pokud je mimo ledovou plochu, včetně prostoru „kiss and cry“, prostoru pro televizní interview, a během tréninků. Jedna z těchto značek je určena pro logo obchodního partnera ČKS. Druhá je určena pro logo obchodního partnera sportovce, který podléhá schválení ČKS.
 - 1.2 Na oblečení sportovce může být také vystavena značka výrobce oblečení ne větší než třináct čtverečních centimetrů, která je vyhrazena partnerům ČKS.
 - 1.3 V ostatních prostorách mimo led je sportovci povoleno nosit jakékoli značky, bez omezení rozměru s tím, že si ČKS vyhrazuje právo na odsouhlasení, že tato značka odpovídá regulím ISU a dobrým mravům. Dále si ČKS vyhrazuje právo na toto umístění značek partnerů ČKS:
 - a) pokrývka hlavy (čepice, čelenka) 50 cm² výhradně pro značku partnera ČKS.
 - b) plocha na oblečení (mimo oblečení dle odseků 1.1 a 1.2 článku IV. Reklama a sponzorství) 75 cm² na levém rameni nahoře pro prezentaci partnerů ČKS.
2. Používat veškeré reklamní plochy v souladu s předpisy ISU, MOV, resp. ČOV a ČKS.
3. Být k dispozici obchodním partnerům ČKS pro reklamní a prezentační účely, pokud tím není zásadně narušena jeho sportovní příprava nebo výkon. Tuto povinnost je ČKS oprávněna vyžadovat pouze v případě, kdy na to sportovce písemně upozorní ve lhůtě min. 30 dní předem, a to maximálně dvakrát ročně, případně dle další dohody. Zároveň se sportovec zavazuje nezúčastňovat se v těchto termínech žádných jiných PR akcí.
4. Předložit znění částí smlouvy s třetí osobou, pokud se tato smlouva týká vybavení sportovce pro sportovní činnost nebo přímo sportovní činnosti. Takovou smlouvu uzavírat pouze s písemným souhlasem ČKS.

V. Doba platnosti smlouvy

1. Smlouva se uzavírá na dobu určitou, a to ode dne jejího podpisu smluvními stranami do 30.6.2008. Před uplynutím této doby končí platnost smlouvy rozhodnutím ČKS o vyřazení sportovce z reprezentace.
2. Odstoupit od smlouvy může každá ze smluvních stran z níže uvedených důvodů:
 - a. porušení článku II. odst. 1., 4.
 - b. porušení článku III. odst. 4., 5., 8., 10. a 11. této smlouvy,
 - c. porušení článku IV. této smlouvy
 - d. hrubé a veřejné porušení povinnosti loajality k druhému smluvnímu partnerovi.
3. ČKS je oprávněn pozastavit platnost této smlouvy v případě jakéhokoliv porušení některého ustanovení této smlouvy sportovcem.

VI. Sankce za porušení závazků

1. Pro případ hrubého porušení smluvních povinností sportovcem vzniká ČKS nárok na smluvní pokutu ve výši až 50.000,- Kč, slovy: padesát tisíc korun českých, a to i když dojde k odstoupení od smlouvy.
2. Smluvní pokuta je splatná převodem na účet ČKS do pěti pracovních dnů od doručení výzvy k její úhradě.
3. Pro případ hrubého porušení smluvní povinnosti ze strany ČKS vzniká sportovci nárok na smluvní pokutu ve výši až 50.000,- Kč, slovy: padesát tisíc korun českých, a to i když dojde k odstoupení od smlouvy.
4. Smluvní pokuta je splatná převodem na účet sportovce do pěti pracovních dnů od doručení výzvy k její úhradě.
5. Porušení nebo nesplnění některého ze závazků sportovce může mít za následek:
 - a) zastavení nominace na akce reprezentačního výběru na dobu určitou, nebo vyřazení z reprezentace na danou sezonu.
 - b) povinnost uhradit ČKS náklady spojené s přípravou sportovce resp. s jeho účastí na reprezentačních akcích a závodech.
6. Porušení nebo nesplnění některého ze závazků ze strany ČKS dává sportovci právo:
 - a) vystoupit z reprezentačního družstva ČKS
 - b) odstoupit od uzavřené reprezentační smlouvy

VII. Závěrečná ustanovení

1. Tato smlouva je vyhotovena ve dvou výtiscích. Součástí smlouvy je seznam jejích nedílných příloh.
2. Veškeré změny a doplňky je možné provádět pouze na základě dohody smluvních stran formou písemných dodatků k této smlouvě.
3. Podpisem této reprezentační smlouvy zanikají všechna ujednání reprezentačních smluv předchozích vyjma závazků ČKS specifikovaných v bodu 1 přílohy č. II této smlouvy.
4. Smluvní strany prohlašují, že si tuto smlouvu dobře přečetly, seznámily se s ní, že je projevem jejich svobodné, vážné, určité a srozumitelné vůle, je uzavřena v souladu s dobrými mravy a nebyla uzavřena v tísní, ani za nápadně nevýhodných podmínek.

V dne

Sportovec (příp. zákonný zástupce)

.....
předsedkyně svazu

.....
místopředsedkyně svazu

Přílohy :

- I. Závazek sportovce ve věci dopingů ve sportu
- II. Specifikace finančních prostředků poskytnutých ČKS sportovci
- III. Seznam reklamních a obchodních partnerů ČKS

Příloha č. I – Závazek sportovce ve věci dopingů

Já,, uznávám a tímto potvrzuji, že bezpodmínečně a plně podporuji „Prostředí sportu bez dopingů“, tedy antidopingový program odpovídající ideálům fair play.

Potvrzuji, že budu dodržovat pravidla, ustanovení a zásady obsažené v Antidopingovém kodexu olympijského hnutí a že se budu řídit všemi antidopingovými pravidly platnými v Mezinárodní bruslařské unii (dále jen „ISU“) a v Českém krasobruslařském svazu (dále jen „ČKS“) a Směrnicí pro kontrolu a postih dopingů ve sportu Antidopingového výboru ČR.

Potvrzuji, že:

- se budu kdykoliv dobrovolně a ochotně podřizovat jakémukoliv oficiálnímu programu dopingové kontroly řízenému ISU a/nebo Světovou antidopingovou agenturou (dále jen „WADA“), ať už přímo nebo prostřednictvím jimi pověřených orgánů. Stejně tak se podřídím programu dopingové kontroly řízenému Antidopingovým výborem ČR.
- budu okamžitě a kdykoliv oznamovat určenou formou a dodávat aktualizované informace o místě mého pobytu, včetně informace o telefonním a/nebo elektronickém spojení tak, abych umožnil pověřeným zástupcům výše uvedených organizací navázat se mnou okamžitý kontakt pro uskutečnění dopingové kontroly (kromě zcela závažných důvodů).
- v případě sporů vznikajících v souvislosti s organizací antidopingových programů a výsledků dopingových kontrol se podřídím rozhodnutím příslušných orgánů ČKS, dále rozhodnutím ISU, nezávislé Rozhodčí komise Českého olympijského výboru, případně Rozhodčího soudu pro sport při Mezinárodním olympijském výboru v Lausanne, jehož verdikt je konečným a neodvolatelným rozhodnutím ve věci.

Toto stanovisko činím ve svobodné a vážné vůli i pro případ soudního řešení těchto sporů.

V dne

.....

podpis sportovce

Příloha č. II – Specifikace finančních prostředků poskytnutých ČKS sportovci

1. ČKS se zavazuje poskytnout sportovci pro sezónu finanční dotaci na účast v soutěžích z mezinárodního kalendáře ISU ve výši,- Kč, které sportovec získal jako bonus za předvedené prvky jízd při reprezentačních prověrkách a dále finanční dotaci ve výši,- Kč , které sportovec nevyčerpal v předešlé smlouvě. V případě nevyčerpání této částky na účast v soutěžích, je možné vyčerpat zbývající přidělené prostředky na přípravu sportovce dle bodu 4. této přílohy.

2. ČKS se dále zavazuje poskytnout v roce 2008 sportovci finanční dotaci na přípravu na ME a MS ve výši 10.000,- Kč (slovy deset tisíc korun českých) na každou z těchto soutěží, ale pouze v případě, že na ně reprezentant bude ČKS nominován a nominaci přijme.

3. ČKS se dále zavazuje poskytnout sportovci dotaci za umístění na ME v krasobruslení a na MS v krasobruslení dle následující tabulky:

	ME	MS
Umístění:	částka v Kč	částka v Kč
1	80 000	350 000
2	60 000	250 000
3	50 000	150 000
4 - 5	40 000	100 000
6 - 8	30 000	80 000
9 - 10	25 000	50 000
11	20 000	40 000
12	17 500	30 000
13 – 15	15 000	25 000
16 – 20	12 500	20 000
21 – 24	10 000	15 000

4. Všechny výše uvedené poskytnuté finanční prostředky jsou určeny výhradně pro úhradu nákladů sportovce spojených s krasobruslením, které vznikly ode dne podpisu této reprezentační smlouvy. Finanční prostředky mohou být čerpány na soutěže, trénink, sportovní vybavení, choreografie (nevztahuje se na choreografie exhibičních vystoupení), trenéra a hrazení výdajů na stáže dle jejich určení touto přílohou. Finanční prostředky budou uvolňovány postupně na základě sportovcem předložených účetních dokladů, v případě stáží pak zálohově před začátkem stáže na základě sportovcem detailně zpracovaného rozpočtu stáže. Účetní doklady s datem plnění v roce 2007 musí sportovec předložit k úhradě nejpozději 31. ledna 2008. Později předložené doklady již nebudou propláceny. Účetní doklady s datem plnění v roce 2008 musí být předloženy nejpozději 30. června 2008. Pokud sportovec přidělené finanční prostředky do tohoto data nevyčerpá (vyjma finančních prostředků dle bodu 3. této přílohy), ztrácí na jejich dočerpání nárok.

5. Finanční prostředky dle bodu 3. této přílohy může sportovec vyčerpat do konce kalendářního roku (tedy 2008). Jejich čerpání je ale podmíněno pokračováním závodní činnosti sportovce i v následující sezóně 2008/2009. V případě, že dojde k ukončení nebo přerušení činnosti sportovcem před koncem tohoto období, bude sportovec nucen celou dotaci dle bodu 3. této přílohy nebo její část vrátit. O výši vrácené dotace rozhodne předsednictvo ČKS a sportovec je povinen v takovémto případě dotaci vrátit převodem na účet ČKS do pěti pracovních dnů od doručení výzvy k její úhradě.

6. Pokud sportovec v období do pěti let po skončení platnosti této smlouvy zahájí sportovní činnost za jiného Člena ISU, odvede nejpozději do šesti měsíců po zahájení sportovní činnosti ČKS jednorázově jednu ze čtyř níže uvedených finančních částek:

- a) částku 300.000,-Kč, získal-li ve své soutěžní kariéře medaili na ZOH
- b) částku 250.000,-Kč, získal-li ve své soutěžní kariéře medaili na MS, MSJ či ME
- c) částku 150.000,-Kč, získal-li ve své soutěžní kariéře finálová umístění od 4. do 24. místa ve výše uvedených soutěžích
- d) v ostatních případech částku 100.000,- Kč

7. Pokud sportovec v období do půl roku po skončení soutěží Zimních olympijských her 2010 ve Vancouveru (Kanada) zahájí profesionální kariéru krasobruslaře nebo začne vystupovat v bruslařských revuálních vystoupeních, odvede nejpozději do šesti měsíců po zahájení jmenovaných aktivit na účet ČKS jednorázově jednu z čtyř níže uvedených finančních částek:

- a) částku 300.000,-Kč, získal-li ve své soutěžní kariéře medaili na ZOH
- b) částku 250.000,-Kč, získal-li ve své soutěžní kariéře medaili na MS, MSJ či ME
- c) částku 150.000,-Kč, získal-li ve své soutěžní kariéře finálová umístění od 4. do 24. místa ve výše uvedených soutěžích
- d) částku 20.000,-Kč, byl-li ve své soutěžní kariéře členem Sportovního centra mládeže nebo Vysokoškolského sportovního centra.

V dne

Sportovec (příp. zákonný zástupce)

.....
předsedkyně svazu

.....
místopředsedkyně svazu

Příloha č. III – Seznam reklamních a obchodních partnerů ČKS

ČKS prozatím nemá partnery, na které by se vztahovalo uplatňování článku VI. této smlouvy.

V dne

Sportovec (příp. zákonný zástupce)

předsedkyně svazu

místopředsedkyně svazu